

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 24 (1843) 1985 BIRŽELIS-JUNE 11

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Kaltintojai neišnyks

Germaniškieji naciai, okupuodami svetimus kraštus, naikino įvairias tautybes, netinkančias į jų rasinės teorijos rėmus. Nuo jų triuškinančios jėgos žuvo daugybė nekaltų žmonių. Atrodė pradžioje, kad tuo būdu bus sunaikintas menkavertis gaivalas ir iškilis tobulesnis žmogus. Deja, ta nusikaltėliška teorija tapo siaubu, kuris veikia mases net ir po 40 metų. Dar ir dabar keliamos bylos nusikaltėliams, užsimojusiems klaidingos idėjos vardu tobulinti žmoniją atrankinėmis žudynėmis. Kaltintojai vis nenutyla, atranda didžiulius kaltininkus ir juos kaltinančią medžiagą. Kaltintojai niekad nenuils, nes nusikaltimai yra palietę tautų sąmonės gelmes. Daug jų yra žydų tautoje, bet netrūksta jų ir kitose kadaise nacių galybės okupuotose karštuose: Prancūzijoje, Belgijoje, Lietuvoje, Latvijoje, Lenkijoje, Ukrainoje, Čekoslovakijoje... Juose teisminių bylų laikotarpis pasibaigė, bet nepasibaigė kaltinimai. Jie iškyla įvairių kovotojų atsiminimuose, pasakojimuose, dienorašiuose. Kai gyvieji kaltintojai nutilis, kalbės jų palikuonys, rašys istorija, liudys paminklai. Pvz. armėnų tauta atsimena savo žudytuosius ir po daugelio dešimtmečių...

GERMANIŠKASIS nacizmas jau nuteistas, pasmerktas ir palaidotas, bet tebėra gyvas jo dvynis sovietinis komunizmas. Jis yra sunaikinęs daugybę nekaltų žmonių, paveręs visą eilę tautų, brutalia jėga jas uždaręs dideliuose kalėjimuose. Tai dar žiauresnis totalizmas tos pačios giminės, kaip ir nacizmas, tiktai skirtingos spalvos, būtent raudonos. Jis iškilo kaip darbininkijos užtarėjas bei gelbėtojas, bet, jėga laimėjęs valdžią Rusijoje ir kitur, paverė ir pačią darbininkiją, kaip tai labai akivaizdžiai rodo dabartinės Lenkijos atvejis. Sovietinio komunizmo nusikaltimai tautom ir visai žmonijai yra tokie dideli, kad jie niekad neišdils iš nukentėjusių ir jų palikuonių sąmonės. Kaltintojų yra ištisos armijos. Jos pajudės tada, kai pasibaigs totalistinis jėgos viešpatavimas ir pradės veikti teisė. Niurnbergas buvo oficialus rudojo totalizmo pasmerktas, anksnis Niurnbergas bus raudonojo totalizmo teisėjas. Sakysite iliuzija, utopija... Kai siautėjo fašizmas ir nacizmas, atrodė niekad nesibaigs, nes remėsi nepaprastai didele karine jėga. O vis dėlto griuvo. Beliko paskutinis totalistinės trijulės narys — sovietinis komunizmas, besiremiantis irgi didele karine jėga, kuri negali pretenduoti į amžinumą.

TARP daugelio kaltintojų sovietinio komunizmo stovi estai, latviai ir lietuviai. Tai pirmosios aukos, patekusios į sovietinių nusikaltėlių rankas II D. karo pradžioje ir tebekalinamos iki šiol. Į kaltintojų eiles rikiuojasi išvežtieji Sibiran, kovojusieji partizanai, kaliniai, priverstiniai išveiviai. Prie jų jungiasi Rainių mškelio, Červenės ir kitų vietovių kankinių palikuonys, persekiojami tikintieji, lageriuose mariniami tūkstančiai nekaltų žmonių. Taip, kaltintojų yra milijonai. Jie šiandieną negali ateiti į teismo sales, nes tebevaldo brutali jėga, o ne teisė. Dėl to šiandieną jie renkami į šventoves, kuriose dvelkia teisingumo ir pagodos dvasia. Jose aidi kaltintojų giesmė ir žodis, liudijantis, kad ir po 40 metų kaltinimai nėra užmiršti. Jie yra giliai įsismelkę baltiečių tautų sąmonėn, eina iš kartos į kartą. Jie niekad neišdils, kaltintojai neišnyks ir nuolat primins pasauliui, kad padarytas sovietinis nusikaltimas tebėra nepasmerktas, Lietuvai, Latvijai ir Estijai padaryta skriauda neatitaisyta. Jei sovietinėje pusėje didėja budelių eilės, tai baltiečių pusėje auga kaltintojų armija, kurios reiksmė atsiskleis tada, kai ateis antrojo Niurnbergo valanda.

TELEFONU IŠ OTAVOS

Britanija gina prispaustuosius

J. V. DANYŠ

Helsinkio peržiūros konferencijoje sovietų delegacija susilaukia daug priekaištų iš vakariečių dėl žmogaus teisių pažeidimų, nors atsikerta gana suktai.

Vakariečių atstovai paprastai savo priekaištus pateikia labai mandagia forma, vengdami minėti valstybes ir asmenų pavardes. Išimtį sudarė JAV-ų atstovas suminėjęs daug įkalintų asmenų Sov. Sąjungoje, nors tai labai suerzino sovietų delegaciją.

Žmogaus teisių klausimu taipgi stipriai pasisakė Britanijos delegacijos pirm. ambasadorius Anthony Williams. Jisai įžanginėje kalboje pareiškė: "Šiais, dešimtais, metais nuo Helsinkio akto pasirašymo turime atvirai pasakyti, kad rezultatai yra labai nuviliantys. Tam tikruose kraštuose Helsinkio akto vykdymo stebėtojų grupės buvo sunaikintos, o jų nariai suimti".

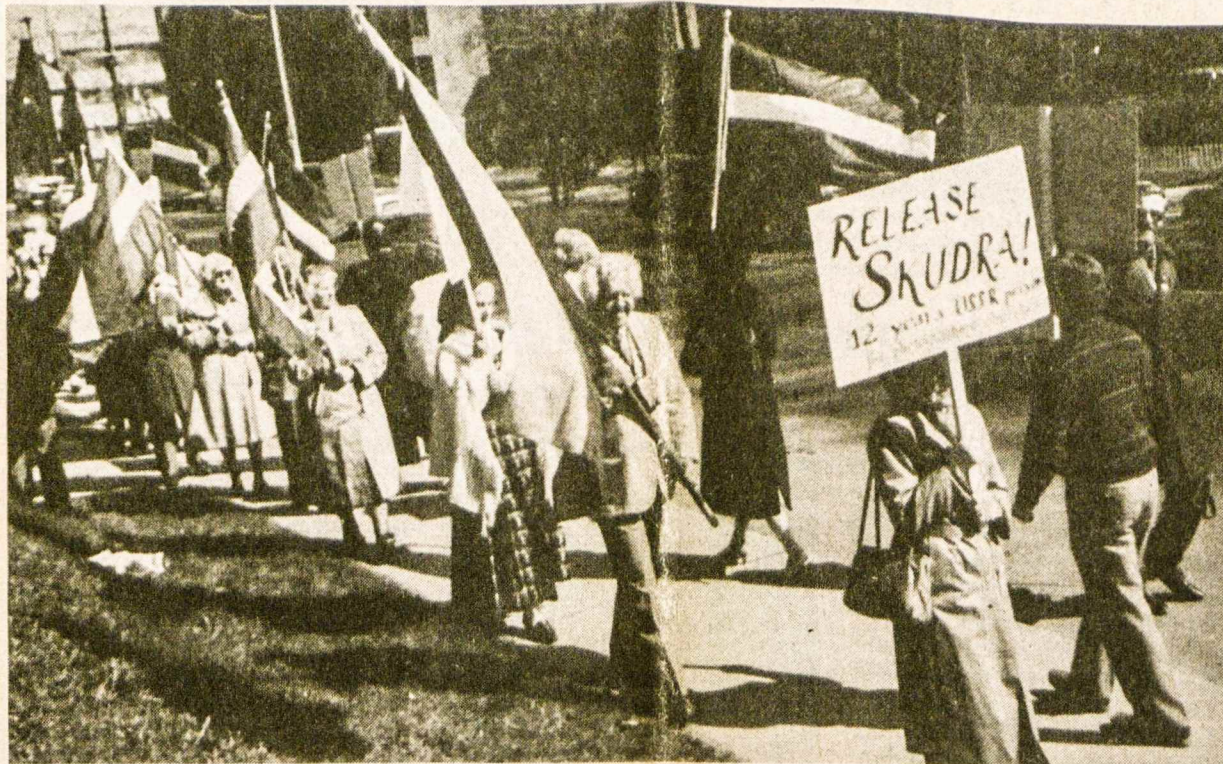
Gegužės 21 d. Britanijos ambasadorius A. Williams priminė sovietinei delegacijai, kad Sov. Sąjungos konstitucijos 52 straipsnis garantuoja teisę

sę ir laisvę skleisti ateistinę propagandą, bet ją paneigia religijos išpažinėjams. Jiems esą leidžiama tikėti ir atlikti religines apeigas. Galima skleisti ateizmą, bet negalima — religijos.

Britanijos atstovas priminė sovietams, kad laikantis Helsinkio akto ir ypač jo VII principo, reikėtų aną konstitucijos straipsnį pakeisti, nes esminis dalykas yra religijos išpažinimo laisvė, ne tikslai vidinis tikėjimas.

Madridio konferencija esą pasibaigė 1983 m. rugsėjo 9 d. Buvo tikėtasi, kad Helsinkio akto vykdymas pagerės Sov. Sąjungoje, tačiau įvyko atvirkščiai — jos valdžia pakeitė eilę įstatymų ir dar labiau suvaržė žmogaus teises. 1984 m. sausio mėnesį padarytas kriminalinio įstatymo pakeitimas įvedė papildomas bausmes tiems, "kurie pasinaudoja užsienio organizacijų ar jų asmenų lėšomis bei kita materialine parama antikomunistinei agitacijai ir propagandai".

Taigi pagal tą įstatymą as-
(Nukelta į 9-tą psl.)

Baltiečiai demonstruoja 1985. V. 8 prie Sov. Sąjungos ambasados Otavoje, kur posėdžiavo žmogaus teisių — Helsinkio akto peržiūros konferencija. Demonstracijoje matyti ir dr. TOMAS REMEIKIS (su vėliava) — PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas

Pavergtų tautų deklaracija

Ontario parlamento nario Tony Ruprechto iniciatyva šio parlamento rūmuose surengtoje manifestacijoje pasirašyta sovietų pavergtų tautų deklaracija, reikalaujanti laisvės sąžinės kaliniams Sovietijoje ir žmogaus bei tautų teisių respektavimo

Š. m. gegužės 30 d. į Ontario parlamento rūmus Toronte susirinko Sovietų Sąjungos pavergtų tautų išeivijos organizacijų atstovai priimti ir pasirašyti deklaracijos, skirtos Kanados ir Ontario parlamentams, Kanados užsienio reikalų ministeriui ir Helsinkio akto peržiūros konferencijai Otavoje. Į labai gausią auditoriją prabilo sumanytojas T. Ruprechtas, sveikindamas svečius — žymiuosius pareigūnus, daugiausia Ontario bei Kanados parlamento atstovus, ir kviesdamas sugiedoti Kanados himną. Pastarasis skambėjo galingai, nes ant plačių laiptų stovėjo išsirikiavę du chorai — mišrus estų ir lietuvių vyrų "Aras", apsupti daugelio tautų vėliavų, kurių tarpe ryškiai matėsi ir Lietuvos vėliava.

Po įžanginių pastabų estų choras, vadovaujamas p. Toi, padainavo dvi estiškias dainas, o buvęs Ontario liberalų partijos vadas R. Niksonas tarė žodį visų parlamentarų vardu apie žmogaus teises.

T. Ruprechtas perskaitė deklaracijos tekstą. Jame išreikšti šie reikalavimai: visiems sąžinės kaliniams Sovietijoje paskelbti amnestiją, duoti kalbos, spaudos, religijos, ir kelionių laisvę, įgalinančią sujungti išskirtas šeimas įvairiuose kraštuose; Kanados užsienio reikalų ministeris turi informuoti parlamentą ir visą kraštą apie Kanados atstovo pareikšimus Helsinkio akto peržiūros konferencijoje; tas pats ministeris turi prašyti Jungtines Tautas iširti tautinių mažumų teisių pažeidimus Rytų ir Vidurio Europoje bei užtarti nubausčius Helsinkio akto vykdymo stebėtojus; pasirašytą deklaraciją įteikti Kanados ir Ontario parlamentams, kad padarytų atitinkamą nutarimą ir jį įteiktų Sov. Sąjungos ambasadoriui Kanadoje; paversti šios deklaracijos sumanytojų ir šios manifestacijos pirmininkui įteikti ją Kanados atstovui Helsinkio peržiūros konferencijoje; prašyti šiai deklaracijai paramos Kanados miestų burmistrų bei jų tarybų, kad būtų paskelbta Helsinkio žmogaus teisių savaitė 1985 m. rugpjūčio 1 d. (Nepriklausomybės reikalavimas sovietų pavergtom tautom deklaracijoje nebuvo minimas).

Tą deklaraciją pasirašė daugelio tautybių organizacijų

pirmininkai bei atstovai. Prie stalo ėjo viena delegacija po kitos su tautinėmis savo vėliavomis bei paldomis, ir de- jo parašus po deklaracijos tekstu. Iš lietuvių pusės pasirašė: KLB pirm. A. Pacevičius, KLB visuomeninių reikalų komisijos pirm. J. Kuraitė-Lasienė, KLB Toronto apylinkės pirm. A. Vaičiūnas, Baltiečių karių veteranų sąjungos ir VI. Pūtvio šaulių kuopos pirm. St. Jokubaitis, Kanados lietuvių žmogaus teisių ginti komiteto pirm. dr. M. Uleckienė, "T2" red. kun. Pr.

Gaida. Lietuvos vėliavas lydėjo moterys, pasipuošusios tautiniais drabužiais.

Pabaigai "Aro" choras atliko G. Verdi vergų dainą iš operos "Nabucco" ir tradicinį savo himną apie arą. Lietuvių dainos puikiai skambėjo Ontario parlamento rūmuose turbūt pirmą kartą istorijoje, skelbdamos pavergtųjų ilgesį laisvės

Po iškilmės atskiroje salėje gausūs dalyviai vaišinosi vaisių sunka ir lengvais užkandžiais. DL

Ontario parlamento rūmuose 1985. V. 30 buvo pasirašyta pavergtų tautų deklaracija, skirta Helsinkio akto peržiūros konferencijai Otavoje, Kanados ir Sov. Sąjungos vyriausybėms. Viršuje — deklaracijos pradininkas ir autorius TONY RUPRECHTAS, Ontario parlamento narys, šalia jo — "Aro" choras; apačioje — deklaraciją pasirašantis KLB pirm. adv. A. PACEVIČIUS

Nuotr. K. Raudžio

Pasaulio įvykiai

IZRAELIS OFICIALIAI UŽBAIGĖ SAVO KARIUOMENĖS DALINIŲ ATITRAUKIMĄ iš pietinio Libano, tačiau šimtai jų vis dar tebėra 4-7 mylių pločio saugumo zonoje. Invazija Libanui buvo pradėta 1982 m. birželio 6 d. Jos planus buvo paruošęs krašto apsaugos ministeris A. Šaronas. Premjero M. Begino ministrų kabineto posėdžiuose buvo kalbama tik apie PLO palestiniečių išsivymą iš pasienio zonos. Buvo gyvenama viltimi, kad tokia operacija pakaks 48 valandų. Visą sujaukė A. Šarono nutarimas užimti Beirutą, PLO vyrus ir jų vadą J. Arafatą išstumti iš Libano. Kovos užsitęsė, jose žuvo 454 Izraelio kariai, buvo sužeista 3.856. Atsitraukimui prireikė net pilnų trejų metų. J. Arafatą ir jo vyrus pavyko iškraustyti, bet ginklų problemos nebuvo išspręstos. Izraeliui palankios

krickščionių vyriausybės nepavyko sudaryti. Joje savo pozicijas sustiprino mahometonai, remiami Sirijos, kurios kariuomenė tebėra Libane. PLO vyrus pakeitė šių mahometonų sektos milicininkai, tapę aršiausiais Izraelio kariuomenės pulkininkas atsiskė vadovauti įsiveržimui į Beirutą, matydamas jo gatvėse žaidžiančius vaikus. Prasidėjo abejonės dėl šio karo tikslo. Atsirado atsargos karių, nenorinčių kovoti Libane, pasirenkančių kalėjimo bausmes. Tie, kurie grįžo iš Libano, pradėjo rengti protesto demonstracijas prie parlamento. Spėjama, kad viena okupacijos diena Izraeliui kainavo milijoną dolerių, krašto ekonomijai nepakeliamą sumą. A. Šaronas neteko krašto apsaugos ministerijos, premjeras M. Beginas pats atsisakė tyndino ir visiškai pasitraukė iš viešo gyvenimo.

Nėaiški ateitis

Gyvenama viltimi, kad Izraelio kaimų apšaudymo neileis pradėti saugumo zona, kurią prižiūrės gen. A. Lahado milicininkai. Jiems Izraelis parūpino senų tankų, įvairių patrankų. Tie milicininkai dabar vadinas Pietų Libano armija, nors jų tėra apie 1.000 vyrų: 60% krickščionių ir 40% mahometonų. Saugumo zonoje gyvena 100.000 šių mahometonų, tapusių aršiausiais Izraelio priešais. Pasiėnyje taipgi yra 1978 m. įvestų 5.600 Jungtinių Tautų karių. Gen. A. Lahado milicininkai suėmė 23 suomių karius, reikalaudami gražinti 11 šiitams atiduotų milicininkų. Trys suomiai buvo paleisti, kiti tebe laikomi. Jungtinių Tautų dalinių vadovybė teisinasi, kad tie mahometonai milicininkai patys pasitraukė iš gen. A. Lahado armijos ir prisijungė prie šiitų, kad jų niekas nesuėmė ir neatidavė šiitams. Tai nauja problema Izraeliui su nepatikima samdinių armija.

Sibiro upės

Chronišką grūdų trūkumą Sovietų Sąjunga tikisi išspręsti Sibiro upių nukreipimu į

pietus. Vandens išteklį ministeris N. Vasiljevas pranešė, kad 1.550 mylių ilgio kanalų į pietuose esantį Aralo ežerą bus nukreiptos Obės ir Irtyšiaus upės, kurios dabar teka į Arktikos vandenyną. Tada atsisiras pakankamai vandens laukams laistyti. Projektas kainuos \$12 milijonų, bus įgyvendintas iki 1990 m. Šilto tų upių vandens nukreipimas į pietus gali pakeisti dabartinį Arktikos klimatą. Specialistai aiškina, kad klimatas nepasikeis, nes iš Obės upės bus nukreipta tik 5% viso jos vandens. Projektas buvo paskelbtas pernai rudenį, kai dar buvo gyvas kompartijos vadas K. Černenka. Dabar jam, matyt, gautas M. Gorbačiovo pritarimas.

Žudiko palaikai?

Nuo pat karo pabaigos P. Amerikoje buvo stropiai jieskomas Auschwitzto stovykloje žudynėmis ir eksperimentais pasižymėjęs dr. Josef Mengele. Sao Paulo policija Embu miestelyje dabar atkasė 1979 m. nuskindusio ir palaidoto Wolfgango Gerhardo kapą. Pasak policijos, tie palaikai iš tikrųjų yra dr. J. Mengeles. Esą savo tikrą tapatybę prieš mirtį jis buvo prisipažinęs dviejų austrų šeimai, pas kurią gyvena. Tikrasis W. Gerhardas yra palaidotas Austrijoje. Dr. J. Mengele globojo Paragvajaus prez. A. Stroessneris. Dabar jis staiga atšaukė savo apsilankymą V. Vokietijoje. S. Wiesenthalis, gavęs daugiau medžiagos, yra linkęs tikėti, kad palaikai iš tikrųjų gali būti ilgai jieskoto asmens.

Laimėjo rinkimus

Graikijos parlamento rinkimus laimėjo premjero A. Papandreou socialistų partija. Trijų šimtų vietų parlamente jis turės 161 atstovą. Naujosios demokratijos partija — 125, Maskvą garbinantys komunistai — 19. A. Papandreou laimėjimas yra smūgis prez. R. Reaganui, nes jis iki 1990 m. nori uždaryti karines JAV bazes Graikijoje. Tada Atlanto Sąjungos jis teks perkelti Turkijon. A. Papandreou taipgi nori Graikiją išjungti iš Atlanto Sąjungos ir Bendrosios rinkos Europoje.

Šiame numeryje:

Kaltintojai neišnyks

Rudoji totalizmo sistema palaidota, raudonoji tebesiaučia

Pavergtų tautų deklaracija

Ontario parlamente pasirašyta pavergtųjų deklaracija atsakingiesiems

Svetimųjų ginklanešiai ir propagandistai

Buvęs prosovietinio "Nemuno krašto" redaktorius Albertas Anysas

Tada, kai išvežė mano tėvus

Sibirinių trėmimų įspūdžiai tebėra gyvi ir dabar

Istorikas apie Lietuvą ir Lenkiją 1939-1940

Lenkų istoriko Losovskio knyga, išleista 1982 m. Varšuvoje

Perskaicius "Didžiųjų karo audrose"

Kai kurios pastabos ir idėjų atsiminimų patikslinimai

Testamentų sudarymas Kvebeke

Teisininkės patarimai gyvenantiems Kvebeko provincijoje

Trilypis "Pavasario" koncertas

Montrealio lietuvių choro penkerių metų sukaktis

Jaunatviško džiaugsmo šventė

Toronto "Gintaro" ansamblio trisdešimtmečiui sukaktis

Nesame nudžiūvusi tautos šaka

Kultūrinės veiklos klausimai dviejų dienų seminare

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyta. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėmė — \$25 (Amerikoj — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage pending at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

"Aš negaliu melstis..."

"Catholic Digest" 1985 m. gegužės nr. išspausdinto George Wadding, C.Ss.R., straipsnio sutrumpintas vertimas

Dažnai girdžiu: "Kunige, negaliu melstis!" Vieni žmonės negali kalbėti ilgų maldų, kiti — pasikartojančių maldų, kaip Rožinis, tretis — kalbėti formalų maldų. Yra ir tokių, kurie negali apsispręsti kokia maldos forma naudotis.

Norite išgirsti, kaip suradau maldos paslapčių ir kaip trūkumas tapo pasisekimu? Na, negaliu papasakoti jokios dramatinės, asmeninės istorijos, bet galiu pasakyti, kad negalėčiau gyventi be maldos. Man reikia būti sąlytyje su Dievu, kitaip mano tikėjimas užges. Aišku, džiaugsmingos, entuziastinės maldos dovana ne visiems yra duota. Ji man nebuvo neduota. Turiu kelis išminčius "perlus", kurie padeda man išverti maldoje.

Pirmieji du perlai yra šie: kalbėdami formalias maldas (kitų parašytas), kreipkite dėmesį į kiekvieną žodį. Kai kalbatės su Dievu savais žodžiais, sakykite tai, ką turite galvoje.

Kai kurios parašytos maldos yra labai giles ir gražios, kaip "Tėve mūsų" ar "Sveika Marija", bet kalbame jas, lyg žodžiai nieko nereikštų. Kitas pavyzdys yra visos Mišių maldos. Skubotai kalbėti jas, nebandant suprasti jų reikšmės, tai tolygu mėti neiškaltojusius perlus į gilų vandenyną. Ir jeigu dėl to jautime nuobodulį ar esame išsiblaškę, turime kaltinti patys save. Taip išmokau pirmą taisyklę: niekuomet nekalbėk formalios maldos bei neklausyk kito formalios maldos, neišsigilindamas į kiekvieno žodžio reikšmę.

Melsdamasis užmerkiu akis, susitelkiu ties maldos žodžiais ir bandau suprasti jų reikšmę: "Teesio Tavo valia... Taip, tikrai noriu vykdyti Tavo valią". "Palaimink mus, o Viešpatie, ir šias Tavo dovanas... Dėkui Tau, Viešpatie, už šį maistą. Padėk mums būti dosniems, dalinantis Tavo dovanomis su kitais".

Antroji mano taisyklė yra taip pat paprasta, bet paveldima, kaip ir pirmoji: sakyk tai, ką galvoji. Lengva meluoti, kalbant su Dievu ir sakyti: "Myliu Tave, Dieve, labiau už viską", kai iš tikrųjų tokios meilės nejaučiu. Myliu save daug labiau ir parodau tai dešimtis kartų per dieną. Jeigu esi piktas ant Dievo, nebandyk apgauti Jį, bei manyti, kad nieko nėra blogo. Jeigu turi abejonių, pasakyk Jį. Žinau, koks menkas mano tikėjimas, kai meldžiuos: "Tikėjimas yra Tavo dovana, Viešpatie. Padėk man labiau tikėti. Neleisk, kad būčiau Tau neišitikimas". Sakyk, ką galvoji: nepretenduok būti tuo, kuo esi, bet prašyk Dievą tapti tokiu, kokiu Dievas nori, kad taptum.

Kitas perlas: melskis, kaip gali, o ne taip, kaip negali. Nėra vieno bendro maldos metodo. Jis būna kitoks kiekvienam žmogui pagal laiką ir nuotaiką. Vieniems patinka Rožinio maldos, kitiems — asmeninė kalba su Dievu savais žodžiais, tretis nori garbinti Dievą bei dėkoti Jam muzikos garsais ar gamtos grožiu, ketvirtis — išstremtųjų laiškai ir maldos. Todėl prašau man atsiųsti visokią pas Jus esančią medžiagą ir fotokopijų. Galite rašyti lietuviškai, nes, kaip žinote, aš lietuviškai suprantu, tik neturiu sekretorės, kuri sugebėtų rašyti lietuviškai laiškus. Panašaus turinio leidinyje, apgalvintu būdu, iki šiol nepasirodė. Galiu pranešti, kad visi pasirošimai knygos išleidimui baigti. Reikia tik nustatyti formatą ir tiražą. Prašau man siųsti vien tikrai sukrečiančius dokumentus".

Už mėnesio gautame laiške ir aplinkraštyje Anyas painformuoja, kad išleidžiamoji knyga vadinsis "Aplėdėjusios lūpos — Ašaros akys". Atsiuntę net reklamą lapą, kuriame pavaizduotas keturių spalvų knygos viršelio projektas. Tai pačia proga jis dar kartą paaiškino, kad jam būtinai reikalingi laiškų originalai, nuotraukos, maldaknygės, pamokslų ištraukos, Sibire pagamintų įrankių nuotraukų ir pan. Jis pabrėžė: "Mūsų broliai už Uralo, ar tai būtų vokiečiai, vengrai, lietuviai, estai, latviai ar rumunai, negali būti užmiršti, nes po 20 metų nebus žmonių, kurie paliudyti, kas ten atsitiko".

Staigus posūkis
Po tokio nuosirdaus prašymo vargu ar kas nors būtų galėjęs atsisakyti padėti žmogui, kuris pasiryžo dokumentuoti žiaurius prieš žmonių daromus bolševikų nusikaltimus ir pasauliui priminti nekaltų aukų kasdienines kančias ir sielovartą. Negalėjo būti ir geresnis sovietus kaltinanti leidinys pavadinimas, kaip "Aplėdėjusios lūpos — Ašaros akys". Tačiau praėjo metai, kiti ir veltui buvo laukta šių žmonių sąžinė paliečiančių arba, kaip pats A. Anyas primygtinai reikalavo, "sukrečiančių pergyvenimų" dokumentų. O tai turbūt dėl to, kad staiga kažkur ir kažkaip pas A. Anyšą buvo įvykęs nenumatytas jo veiklos posūkis, dvasinis persiorientavimas. Staiga buvo užmiršti "broliai už Uralo", užmiršti ir daugiau nebeminimi.

Vieton to 1964 m. V. Vokietijoj pasirodė keturių spalvų viršelio ir liuksusiniame popieriuje kas du mėnesius išeinantis žurnalas "Nemuno kraštas". Žurnalo leidėjas ir redaktorius — Albertas Anyšas.

Sovietinė meškerė

Pradinėse žurnalo laidose Anyšas nuolat kartojo, kad jam priimtinos visos nuomonės ir

Pavertę tautų biure 1985. V. 15 Otavoje. Tame mieste posėdžiavo Helsinkio akto peržiūros konferencija. Iš kairės: DANUTĖ SKUKAUSKAITE, latvių atstovė, atsilankęs Kanados parlamento atstovas ERNIE EPP, DARIUS CUPLINSKAS. Šie jaunimo atstovai dirbo tame biure dvi savaites
Nuotr. J. V. Danio

Svetimųjų ginklanešiai ir propagandistai

Du iš Klaipėdos krašto kilę buvę redaktoriai — Henrikas-Albertas Kuršaitis ir Albertas Anyšas

ANSAS LYMANTAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Malonus laiškas

1962 m. iš Alberto Anyso gavau malonų laišką. Trumpai prisimindamas laikus "Ryto" spaustuviėje, jis rašė, kad įsigijęs Waiblingene veikiančią "Cinema" leidyklą ir turįs didelių planų: "Per ateinančius mėnesius noriu išleisti sukrečiančią knygą, kuriai man reikia medžiagos. Knygos pavadinimas turėtų būti "Veska mus atgal į bažnyčią ir kryžių kraštą — išstremtųjų laiškai ir maldos". Todėl prašau man atsiųsti visokią pas Jus esančią medžiagą ir fotokopijų. Galite rašyti lietuviškai, nes, kaip žinote, aš lietuviškai suprantu, tik neturiu sekretorės, kuri sugebėtų rašyti lietuviškai laiškus. Panašaus turinio leidinyje, apgalvintu būdu, iki šiol nepasirodė. Galiu pranešti, kad visi pasirošimai knygos išleidimui baigti. Reikia tik nustatyti formatą ir tiražą. Prašau man siųsti vien tikrai sukrečiančius dokumentus".

Už mėnesio gautame laiške ir aplinkraštyje Anyšas painformuoja, kad išleidžiamoji knyga vadinsis "Aplėdėjusios lūpos — Ašaros akys". Atsiuntę net reklamą lapą, kuriame pavaizduotas keturių spalvų knygos viršelio projektas. Tai pačia proga jis dar kartą paaiškino, kad jam būtinai reikalingi laiškų originalai, nuotraukos, maldaknygės, pamokslų ištraukos, Sibire pagamintų įrankių nuotraukų ir pan. Jis pabrėžė: "Mūsų broliai už Uralo, ar tai būtų vokiečiai, vengrai, lietuviai, estai, latviai ar rumunai, negali būti užmiršti, nes po 20 metų nebus žmonių, kurie paliudyti, kas ten atsitiko".

Na, galvojome, jei nepavyko pirmasis pasiryžimas, tai bent mėginimas išaugoti lietuvių būra kitas kilnus užsimojimas. Deja, pasirodžiusio žurnalo puslapiuose palaipsniui po "atvirumo ir objektyvumo" priedanga kažkaip pradėjome jausti šaltus ir vylingus, iš Uralo pusės atpučiančius vėjus. Su jais pamažu ryškėjo ir Vilniaus partinių propagandistų raštai su jų mums gerai pažįstamu stiliumi. Nustebę skaitėme tokius dažnai girdimus "tarybinių", propagandistų "perlus", kad sovietinis žurnalistas tarnauja tik humanizmui, taikai, teisybei, pažangai, o jau tokie mūsų išeivijos laikraščiai, kaip "Draugas" ir "Naujienos", versdamiesi iš rinkliavų, ne tik kad apgaudinėjantys savo tautiečius, bet dar ir skatinantys atominį ar kitokį karą (NK, 1978/6)! O tam patvirtinti spausdinamas net komunistų šauls Sniečkaus straipsnis. Jame buvęs Maskvos patikėtinis okupuotai Lietuvai įprastu leninizmo ir marksizmo požiūriu kaltino išeivijos lietuvių kultūrininkus antisovietizmu, antikomunistinės ideologijos skleidimu, "tarybinės" nacionalinės politikos šmeižimu. Straipsnio gale Sniečkus džiaugėsi, kad pagaliau jau ir išeivijai inteligentijoje pastebimi dideli svyravimai, dargi net kai kurių skilimo reiškiniai.

Niekieno išeivija
Po to, paties Sniečkaus minims ir pastaboms papildyti "Nemuno kraštas", objektyvumu "susirūpinęs" citavo ištraukas išeivijos publicistų, rašiusių kultūrinio su okupuota Lietuva bendradarbiavimo tema "Aiduose", "Metmenyse", "Naujienose", "Sejose", "Tėviškės žiburiuose" ir kitur. ALTos ir VLIKo veiklą "Nemuno kraštas" apibūdina kaip "mažų ir nusenusių žaislų". Pz. siekdamas griauti išeivijos pasitikėjimą jais, ryšium su įvykusia Helsinkio konferencija, jis rašė: "ALTa ir VLIKa dabar priversti prisipažinti, kad iš anks-

ALBERTAS ANYŠAS-ANNIES

pabrėžė: "Nemuno kraštas" — laisva tribūna kiekvienam lietuviškai galvojančiam ir rašančiam žmogui... Ir kas žino, gal kaip tik šiam savo pirmuosius žingsnius žengiančiam leidiniui bus lemta suvaidinti svarbų vaidmenį išsaugojant užsienyje lietuvių būr".

Na, galvojome, jei nepavyko pirmasis pasiryžimas, tai bent mėginimas išaugoti lietuvių būra kitas kilnus užsimojimas. Deja, pasirodžiusio žurnalo puslapiuose palaipsniui po "atvirumo ir objektyvumo" priedanga kažkaip pradėjome jausti šaltus ir vylingus, iš Uralo pusės atpučiančius vėjus. Su jais pamažu ryškėjo ir Vilniaus partinių propagandistų raštai su jų mums gerai pažįstamu stiliumi. Nustebę skaitėme tokius dažnai girdimus "tarybinių", propagandistų "perlus", kad sovietinis žurnalistas tarnauja tik humanizmui, taikai, teisybei, pažangai, o jau tokie mūsų išeivijos laikraščiai, kaip "Draugas" ir "Naujienos", versdamiesi iš rinkliavų, ne tik kad apgaudinėjantys savo tautiečius, bet dar ir skatinantys atominį ar kitokį karą (NK, 1978/6)! O tam patvirtinti spausdinamas net komunistų šauls Sniečkaus straipsnis. Jame buvęs Maskvos patikėtinis okupuotai Lietuvai įprastu leninizmo ir marksizmo požiūriu kaltino išeivijos lietuvių kultūrininkus antisovietizmu, antikomunistinės ideologijos skleidimu, "tarybinės" nacionalinės politikos šmeižimu. Straipsnio gale Sniečkus džiaugėsi, kad pagaliau jau ir išeivijai inteligentijoje pastebimi dideli svyravimai, dargi net kai kurių skilimo reiškiniai.

Niekieno išeivija
Po to, paties Sniečkaus minims ir pastaboms papildyti "Nemuno kraštas", objektyvumu "susirūpinęs" citavo ištraukas išeivijos publicistų, rašiusių kultūrinio su okupuota Lietuva bendradarbiavimo tema "Aiduose", "Metmenyse", "Naujienose", "Sejose", "Tėviškės žiburiuose" ir kitur. ALTos ir VLIKo veiklą "Nemuno kraštas" apibūdina kaip "mažų ir nusenusių žaislų". Pz. siekdamas griauti išeivijos pasitikėjimą jais, ryšium su įvykusia Helsinkio konferencija, jis rašė: "ALTa ir VLIKa dabar priversti prisipažinti, kad iš anks-

tesnio gyrimosi nieko neišėjo. Didžioji politika juos, girdi, apvylė. Helsinkyje pasirašytas dokumentas, kuriame aiškiai pasakyta, jog kiekviena jį pasirašiusi valstybė pripažįsta visas Europoje egzistuojančias sienas kaip neliečiamas. Vienas kitas dar bando savaip interpretuoti šį dokumentą, atplėsti sovietinį Pabaltijį nuo Sovietų Sąjungos, sudaryti nuomonę, jog viskas likę po senovei. Tačiau tai jau tik savęs ir kitų apgaudinėjimas. Blai- vesni mūsų (lietuvių) politikai atvirai pripažįsta, kas jau įvyko ir ko nebeįmanoma atšaukti..." ("NK" 1976/72).

Panašiais okupuotos Lietuvos komunistinių propagandistų rašiniais užpildyti visi "Nemuno krašto" numeriai, o lyg priedainiu, "objektyvumo labui", dedamos ir mūsų išeivijos laikraščiuose surankiotos savikritiškos straipsnių ištraukos. Žodžiu, iš vienos pusės vaizduojamas didelis susirūpinimas lietuviškais reikalais, o iš kitos — lygiagrečiai spausdinama Vilniuje paruošta neigiama lietuviškos išeivijos politinės ir kultūrinės veiklos interpretacija.

Suklaidino ne vieną

Žinoma, kiekvienas pastabus "Nemuno krašto" skaitytojas iš karto permate leidėjo užmaskuotą politiką ir siekius. Skaitytojas taip pat galėjo matyti, kaip "dampfbootininkas" Albertas Kuršaitis, savo jaunystėje paveldėtu įniršiu prieš lietuvių tautą lietuvių jungė, o Albertas Anyšas, švelniai ir vylinga objektyvumo skraiste prisidengęs, juos mėgino skaldyti. Nenuostabu, kad su laiku atsirado ir Anyso veiklai prijauniančių simpatikų. Štai ką, pavyzdžiui, naiviai, bet ir užjaučiančiai rašė Europoje gyvenanti dainininkė Bronė Gailiūtė (Spies), iš "Nemuno krašto" sužinojusi, jog su okupuota Lietuva bendradarbiaujantis netenka darbo: "Bandau įsijausti į padėtį tokių žmonių, kurie dėl savo padėties darbovietėje-tarnyboje, dėl duonos karnio, tuščios garbės yra priversti nebendraduoti su Lietuva, atsiadėti net žmonos bei savo vaikų. Tai lyg kompiuteriai be širdies, kartoją tik iš anksto paruoštą programą." (B. d.)

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Loughheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

MYLIMAI ŽMONAI

mirus,
mūsų gerbiama mokytoją JONĄ STATKEVIČIŲ
nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Alma
Audra

Danius
Edis

Regina

Mirus Kaune

A+ VERONIKAI PRANCKEVIČIENEI,

jose sūnų PETRĄ PRANCKEVIČIŲ su žmona
VERNA nuosirdžiai užjaučia —

Onutė ir Stasys Bakšiai

Mirus Kaune

A+ VERONIKAI PRANCKEVIČIENEI,

jose sūnų PETRĄ PRANCKEVIČIŲ su žmona
VERNA nuosirdžiai užjaučia —

V. L. Bakšiai

A. J. Palmeriai

A. Buinys

PADĖKA

*Tu išėjai alyvoms sužydėjus,
Kai pavasaris jau beldėsi į duris,
Vėl skleisis ir vėl žydės alyvos,
Tikrai neplaks tavo sustojusi širdis.*

Tai žodžiai M. Jocienės pasakytos kalbos prie duobės a.a. mano žmonos, kurią šių metų gegužės mėn. 21 d. staiga pašaukė dangiškasis Tėvas. Tikiu vėl susitikime, kai ir mane pašauks Aukščiausias, o Tau, Elenute, tebūna lengva, nors ir svetima Kanados žemelė.

Tariu nuosirdžiausią ačiū visiems apylinkės lietuviams, kurie tikrai daug ir nuosirdžiai padėjo šioje sunkioje valandoje. Ačiū šeimininkams — T. Ciparienei, A. Kereševičienei, L. Mockienei, M. Jocienei, J. Paketūrienei ir kitoms, kurios paruošė pietus po laidotuvių.

Nuosirdžiausias ačiū Jokūbui Cipariui ir jo sūnui Daniui, Henrikui Jasinskui, kurie savo mašinomis paruošė žemę sėjai ir pasėjo. Ačiū visiems, kurie aukėjo už velionę šv. Mišiomis, Kanados lietuvių fondai ir širdies ligų organizacija. Ačiū M. Jocienei už pasakytą gražų ir jautrų paskutinį atsisveikinimą.

Prašau visus priimti mano nuosirdžiausią ačiū. Lai Dievas padeda jums visiems jūsų darbuose.

Rodney, Ont.

Liūdintis vyras J. Statkevičius

PADĖKA

Brangiam vyrui, tėvui ir artimajam
a.a. JUOZUI ŠMITUI

mirus, reiškiamė nuosirdžią padėką draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems vakarinėse maldose, gedulingose Mišiose ir palaidojimams velionį į amžino poilsio vietą. Savo gausiu atsilankymu palengvinote mūsų liūdnas valandas.

Reiškiamė nuosirdžią padėką: B. Hermanui, J. Macijauskui, dr. J. Sakalauskui, V. Skabeikiui ir B. Vileitai, nešusiems velionies karstą.

Taip pat dėkojame už atsiųstas gėles: E. F. Daškiams, E. E. Gumbeliams, J. M. Kokol, L. J. Klimams, C. V. Klimams, A. B. Vileitoms, KLB Vankuverio apylinkėi, klubui "Bebras", velionies krikšto dukrai R. Girdauskienei, jos šeimai ir D. Radzevičienei iš Toronto.

Dėkojame už gražius atsisveikinimo žodžius kapinėse: kabėjusiems KLB Vankuverio apylinkės vardu, dr. J. Sakalauskui ir klubo "Bebras" vardu, klubo pirmininkui V. Skabeikiui.

Gili mūsų padėka vankuveriečiams ir taip pat seniems draugams bei pažįstamiems iš kitų Kanados ir Amerikos miestų už išreikštą užuojautą laiškais, asmeniškai žodžiu ir per spaudą.

Jums dėkingi liūdintys —

žmona Adelė
duktė Vida ir šeima
sūnus Ričardas ir šeima
teta O. Gulbinienė
uošviai K. A. Smilgiai

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvos Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugsštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai

- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —

137 RONCESVALLES AVE.

Tel. 537-1442

Rytuose —

2448 DANFORTH AVE.

Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -

Bank of Canada, Bank of Montreal,

Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

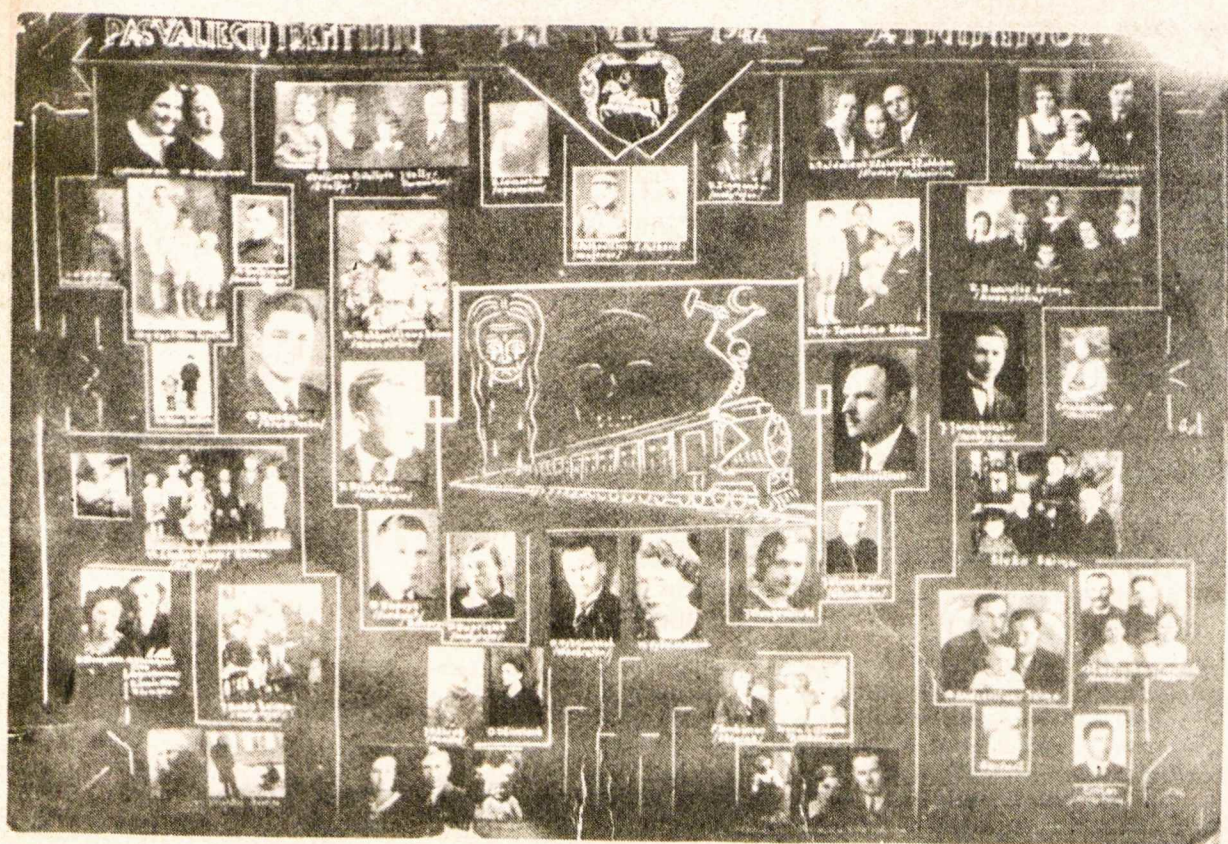
Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Atstovas — St. Prapasas.

Tel. 233-4486

Ši vinjetinė nuotrauka, padaryta Lietuvoje vokiečių okupacijos metais, vaizduoja pasvaliečių, sovietų ištremtus Sibiran 1941 m. Galima išskirti ir kai kurių pavardes, pvz. prof. Tonkūno šeima, mokytojas V. Zigmantas, majoras Petkevičius, stud. A. Kuosa ir kiti. Daugelis išvežtųjų ten mirė, kai kurie grįžo Lietuvon

Tada, kai išvežė mano tėvus...

JONAS PRUNSKIS

Prieš pat Lietuvą okupuojant rusams 1940 metais, veterinarijos departamento buvau perkeltas į Zarasų apskr., netoli savo tėviškos. Tėvai turėjo nemažai žemės. Laukai buvo smėlėti ir akmeningi, tačiau rusų akimis tėvai buvo "buožės". Laimė, kad mieste, kur dirbau, dauguma aukštesnių komunistų pareigūnų buvo mano mokslo draugai ir geri pažįstami. Taigi man, nedalyvaujančiam politikoje, pavojaus nebuvo.

1941 m. birželio 14 d., man dar miegant, kažkoks beldimas pažadino mane. Įėjau į tėvų ūkį, dar dirbęs verdamas žmogų ir pranešė, kad rusai tėvus išvežė. Išėjau į miestą pasidairyti. Aiškiai matyti žmonių telkimas išvežimui. Prie mane sustojo automobilis, kuriame sėdėjo viršaitis ir Zarasų apsk. viršininkas su kompartijos vadovu, atsiųstu iš Maskvos. Maniau, jie mane paims, tačiau pavarė popierius (mano pavardės, matyt, nerado įrašytos) nuvažiavo. Lengviau pasidarė krūtinėje.

Viduryje dienos išgirdau, kad išvežė mokyklos vedėją šeimą, viršaitį-agronomą, apylinkės šaulių vadą ir daugelį kitų.

Pas mus tuo metu buvo viešnia iš Kauno. Nusiunčiau ją į Kauną, kad praneštų broliui, tada baigiančiam medicinos studijas Kaune, apie tėvų išvežimą.

Pirmąją išvežimų dieną buvau tiek sumišęs, kad grįždamas iš ūkininkų susirinkimo, tik 3 km nuo namų paklydau, nors ta apylinkė buvo gerai žinoma nuo vaikystės laikų. Turėjau klausyti kelio.

Sekančią dieną atvyko brolis iš Kauno. Apsiverkėme abu.

du dėl išvežtųjų tėvų kaip maži vaikai. Bet tada verkėme ne mes vieni — verkė visa Lietuva: tėvai verkė vaikus, vaikai tėvus, brolius, seseris, giminių, sužadėtinių. Linksni buvo tik tie, kurie valgė rusišką duoną ir jiems dirbo. Brolis sekančią rytą anksti atsikėlė ir prisipažino visą naktį neužmigęs — bijojo, kad ir jo nepaimtų. Grįžo į Kauną. Ne vienas mano brolis ir aš nemiegojome ir bijojome išvežimų — nemiegojo ir bijojo visa Lietuva. Mačiau, kaip vienas žydas komjaunuolis mane sekiojo. Aš žinojau ką tai reiškia: pasirodysiu ir laukiau išvežant — slapstytis negalvojau, nes ilgai sunku išsislapstyti.

Visuomet eidavau į pamaldas, tačiau išgąsdintas išvežimų birželio 23, sekmadienį, nusprendžiau neiti. Tačiau keliolikai minučių praslinkus, tariau sau: kaip bus, taip bus, bet į pamaldas eisiu. Kai išėjau iš šventovės, mane pasitiko šypsodamasis milicininkas, kalbino. Aš buvau prisilegęs, jį atsisveikinau stebėdamasis jo malonumu. Grįžęs į namus, užsukau radiją. Molotovas kalbėjo apie prasidėjusį karą su vokiečiais. Aš, džiaugsmo pagautas, sušukau valio: aš ir lietuvių tauta išgelbėta nuo išvežimo!

Deja apie 40.000 geriausių lietuvių jau buvo išvežta į Sibirą. Daugiausia kaip tik išvežta iš mano Zarasų apsk., Utenos, Rokiškio, nes ten buvo daug rusų kolonistų — buvo kam įskusti. Mažiau išvežta iš Šiaulių, Raseinių apsk. bei Suvalkijos, nes ten mažiau svetimo elemento. Daugiausia išvežė iš Vilniaus krašto, nes čia daugiausia svetimo elemento — rusų, gudų, lenkų.

1941 m. išvežimas nebuvo vienintelis — po 1945 m. įvy-

ko dar keli didesni išvežimai, o pavienių trėmimų būna ir dabar. Zarasų, Utenos ir Rokiškio apskrims geriau tuo, kad vietinių rusų kolonistų iš tų apskričių dauguma išvyko, nebėra kas įskundžia. Jie gavo geresnes vietas miestuose arba geresnius ūkius Karaliaučiaus apylinkėse. Išvežimai pagausėjo ypač Vilniaus krašte, nes čia privažiavo daug rusų ir gudų, kurie įskundžia sau nepatinkamus žmones. Iš Vilniaus krašto jau išvežta per 30.000 asmenų į Sibirą ir 6000 nužudyta buvusių lietuvių partizanų bei aktyvistų. Tie skaičiai nuolat didėja. Sėdint, aprašydamas savo knygoje Sov. Sąjungos koncentracijos stovyklas, pateikia ir 2 ar 3 koncentracijų stovyklų adresus Vilniuje, kur lietuviai tardomi, kankinami, teisiams ir paskirstomi po Sov. Sąjungos kalėjimus bei koncentracijos stovyklas. Ten buvo tardomi Skudis, Petkus, Gajauskas, Iešmatas, Terleckas ir šimtai kitų mums nežinomų tautiečių. Ten buvo laikomi ir kunigai — Svarinskas, Tamkevičius, Matulionis, iki juos išvežė į Sov. Sąjungos koncentracijos stovyklas.

Lietuva praėjusio buvo okupuota švedų, prancūzų, lenkų, vokiečių, bet Sov. Sąjungos okupacija yra žiauriausia iš visų. Nei lenkai, nei vokiečiai Lietuvoje žemės ūkio nenaikino, sodybų negriovė. Nei lenkai, nei vokiečiai šventovių Lietuvoje nedegino, neuždarinėjo, o už jų lankymą nieko iš darbo neatleisdinėjo ir į beprotnamius nesiųsdavo, kaip tai daro sovietai.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TEVIŠKES ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

Tokio pobūdžio atoveikų yra pilna minėta knyga. Net ir chronologiškai aprašant instrukcijas atsiradimą, nesigailama aštrių žodžių ar asmeninių užgaulių išlaisvinimo teologijos kritikams ar ja nepasitikintiesiems (pvz. kard. J. Ratzingeriui, kard. J. Hoeffneriui, kard. A. L. Trujillo, kard. E. de Araujo Sales, vysk. B. Kloppenbergui, vysk. Fr. Hengsbachui, vysk. J. Romeiriui, prof. W. Weberiui ir daugybei kitų).¹⁵

Aistringa atoveika į Tikėjimo kongregacijos pastabas atskleidžia mums politinės, o su ja kartu ir išlaisvinimo teologijos savotišką dialektiką. Politinė teologija, kaip sakėme, reikalauja, kad Bažnyčia virstų kritine institucija ir tartų žodį bet kokio visuomeninio reiškimo klausimu, net rizikuodama, jog šis jos žodis bus tik atsitiktinė hipotezė. Tikėjimo kongregacija nūnai įvykdė šį reikalavimą: ji pasirodė kaip kritinė institucija, ir jos instrukcija bei kiti raštai išlaisvinimo teologijos reikalui iš tikro daugiau yra gal tik hipotezė ar prielaida. Tačiau šis kritinis žodis yra nukreiptas į pačią politinę teologiją bei jos atžalą — išlaisvinimo teologiją. Čia tad ir atsiskleidžia ana keista dialektika: kritika sveikinama tol, kol ji nukreipta į kitą, o ne į mane patį; manęs paties kritika žadina protestą. Tuo Bažnyčios kaip kritinės institucijos vaidmuo visuomeninių reiškinių (net ir teologinių ar sielovadinių) reikalu yra smarkiai sureliatyvinamas, ir minėtas politinės teologijos reikalavimas darosi vienašališkas: kritikuoti kitus, bet tik ne ją pačią. Pakimba ore ir išlaisvinimo teologijos teiginys, esą Bažnyčioje turinti vykti "abipusę kritika" kaip būdas pasikeisti mokymu ir mokymusi.¹⁶

3. Išlaisvinimo teologijos savarankiškumas

Išlaisvinimo teologijos suaktualėjimas yra svarbus tuo, kad jis atskleidė mums šios teologijos savimonę, būtent: kuo ji laiko pati save, kur ji regi savo reikšmę bei vaidmenį Bažnyčios teologijoje apskritai. Nes ne vienas Pietų Amerikos vyskupas, kaip liudija G. Hasenhiutlis, atmeta šią teologiją kaip tik dėl jos, tartume,

Istorikas apie Lietuvą ir Lenkiją 1939–1940

Nauja Piotr Lossowskio knyga, išleista Varšuvoje 1982 metais

Cenzūros pėdsakai

Jokių Hitlerio-Stalino sutarčių Sovietų Sąjungoje cenzūra minėti neleidžia. Lenkija yra laimingesnė, tačiau ir čia reikia vaikščioti ant galų pirštų, kad neužmintum Maskvos meškai ant letenos. P. Lossowskio visai nemini rugpjūčio 23 d. Hitlerio-Stalino sutarties, kuri turėtų būti vadinama ne "nepuolimo", bet puolimo sutartimi, nes tada buvo susitarta užpulti Lenkiją ir pasidalinti Rytų Europą.

Slaptame šios sutarties priedo pirmame paragrafe sakoma, kad abi sutartį pasirašiusios šalys pripažįsta Lietuvos pretenzijas į Vilniaus sritį, o visa Lietuva yra palikta Vokietijos įtakos sferoje. Rugšėjo 28 d. sutartimi Lietuva buvo vokiečių išmainyta į Liublino kraštą. Štai kodėl iki to laiko sovietai į Lietuvos pareiškimą nieko neatsakė: jeigu mai nait nebūtų įvykę, Lietuvos sostinė būtų pasilikusi sovietų rankose.

Internuoti kariai

Dviejuose "Lietuva ir lenkų reikalai 1939-1940" knygos skyriuose kalbama apie internuotus lenkų karius Lietuvoje. Pagal lietuvių apskaičiavimus, 1939 m. gruodžio 10 Lietuvoje buvo internuoti 9054 lenkai karininkai bei kareiviai. Vieno karininko išlaikymas kainavo 4 litai ir 80 centų, o kareivio — 4 litai dienai.

Mažai Lietuvai tai buvo sunki našta. Dėlto buvo stengiamasi internuoti karių skaičių mažinti: jiems buvo siūloma vykti į namus, kurie buvo vokiečių arba sovietų užimtos Lenkijos srityse. Vilniečiai lenkai, kurie turėjo teisę į Lietuvos pilietybę, buvo paleidžiami, taip pat invalidai (karys, kuriam trūko bent vieno danties, gydytojų komisijos nuomone buvo invalidas) ir dažnai pro pirštus buvo žiūrėję ir pabėgimais.

Knygos autorius daro išvadą, kad internuotiems kareiviams Lietuvoje buvo gera, nors pavienių nemalonių incidentų ir buvo. Skyriaus pabaigoje autorius rašo: "Liepos pradžioje (1940 m.) internuotus karius perėmė karinė sovietų valdžia. Liepos 6-10 dienomis internuotieji buvo pervežti į Sov. Sąjungą". Kas su šiais kariais įvyko Sov. Sąjungoje, autorius nemini.

Civiliniai pabėgėliai

Dar Vilniui esant sovietų rankose, pagal Lietuvos Raudonojo kryžiaus apskaičiavimus, Lietuvoje atsidūrė per 2.000 civilinių lenkų pabėgėlių. P. Lossowskio rašo: "Pabėgėlių tarpe buvo tokios žinomos asmenybės, kaip Marija Pilsudskio su dukterimis, Aleksander Prystor, Vilniaus vadovė Artur Maruszewski ir buvęs vaivada Stefan Kirktilis." Čia autorius daro lenkui

nedovanotiną klaidą: Marija Pilsudskaitė, pirmoji Lenkijos maršalo žmona, dėl kurios jis atsižadėjo katalikybės, mirė 1921 m. ir yra palaidota Rasų kapinėse. Jos kapas yra lenkų prižiūrimas. (Lenkijos nepriklausomybės metais apie Pilsudskio pėdsakus ir kalvinistų tikėjimą cenzūros nebuvo leidžiama rašyti. Iš lenkų istoriko Pobog-Malinowski knygos, kurioje jis apie tai rašė, buvo išbrauktas visas skyrius. Katalikiška Lenkija neturėjo žinoti, kad jos atgaivintojas 17-ka metų buvo kalvinistas. Po antrojo pasaulinio karo Lenkiją valdantieji komunistai, norėdami Pilsudskį lenkų akyse pažeminti, leido apie tai rašyti. Buvo prirašytos ištisos knygos, todėl P. Lossowskio turėtų apie tai žinoti.)

Per Kauną į Angliją išvyko antroji Lenkijos atkūrėjų žmona Aleksandra Sczerbinka-Pilsudskaitė su dukterimis — Vanda ir Jadvyga. Čia kauniečiams reikia priminti, kad prie Karo muziejaus stovėjusios lengvos lenkų patrankos, kurios lietuviams atiteko kaip karo grobis, buvo lenkų pavadinamos Pilsudskio dukterų vardais.

Į kitas valstybes

Kaune atsidūrę lenkų pabėgėliai stengėsi per Rygą ir Švediją patekti į Angliją. Dokumentų sudarymas kainavo 50 dolerių. Už jaunus karius, kurie galėtų būti naudingi kovai prieš Vokietiją, šią sumą mokėjo Lenkijos karo attache plk. Mitkiewicz. Jis tai galėjo daryti iki 1939 m. spalio vidurio, kol Lenkijos pasiautinsys Lietuvai Chorvat savarankišk-

kai, be lenkų tremties vyriausybės sutikimo, nemutraukė dėl Vilniaus perėmimo diplomatinio santykių su Lietuva. Kadaiše palanki Lenkijai Latvija pati tai padarė anksčiau.

Ne visi galėjo išvykti

Be tų lenkų, kuriems Lietuva buvo tik trumpalaikė apsiuostymo vieta, Vilniuje atsirado tūkstančiai pabėgėlių, kurie kitur vykti neturėjo lėšų arba progos. Birželio pabaigoje tūkčių žmonių buvo per 28.000. Jų tarpe buvo apie 4.000 lietuvių, (jie pasitraukė iš Lietuvos nepriklausomai pagal sutartį su sovietais lietuviškų sričių), per 10.000 žydų, kiti buvo lenkai. Mažai žinomas faktas: 1939 m. rudenį iš vokiečių okupuotos pietų Suvalkijos naciai ištrėmė į Lietuvą 2.000 žydų.

Našta Lietuvai

Šių svetimšalių globa Lietuvai irgi nemažai kainavo. Vieno žmogaus išlaikymas kainavo apie vieną litą dienai. Laimei, į pagalbą iš užsienio atėjo Tarptautinis raudonasis kryžius, Hooverio ir Lordo Moyn komitetai, kurie davė paramą.

Mažiausiai Lietuvai apsinukino žydai. Užsienio žydai per "Joint Jewish Appeal" atsiuntė per keturis milijonus litų, todėl vieno žydo išlaikymui buvo skiriama du kartus daugiau negu kitiems. Be to, žydai patys stengėsi rasti kelius išvykti svetur.

Daugiausia sunkumų Lietuvai turėjo su lenkais. Šalia pabėgusių nuo karo audros, dar buvo tūkstančiai Lietuvos valdymo laikais atvykusių lenkų.

(Nukelta į 5-tą psl.)

Newman Club TOURS 1985

Kelonė į Šv. Žemę ir Europą

3 savaitės — \$2,995.00. 1985 m. rugpjūčio 3-24

Viena, Miunchenas, Oberammergau, Garmašas, Insbrukas, Venecija, Florencija, Roma, Amanas, Jeruzalė, Nazaretas ir Galilėja, Haifa ir Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Betanija, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė.

Išpuodingiausia gyvenimo kelionė - Tol. Rytai

2 savaitės — \$2,895.00. 1985 m. spalio 5-19

Tokio, Singapūras, Hong Kongas, Honolulu

Kelonė į Šv. Žemę ir Romą. Kalėdos Betliejuje

2 savaitės - \$2,495.00. 1985 m. gruodžio 21 - 1986 m. sausio 4 Amanas, Petra, Jeruzalė, Betliejus, Nazaretas ir Galilėja, Haifa, Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė, Betanija, Roma ir Vatikanas

Smulkesnių informacijų teirautis:

Rev. Father J. Cullen, C.S.B., c/o St. Michael's College School, 1515 Bathurst St., Toronto, Ont. M5P 3H4. Tel. (416) 653-3180 arba:

GIDEON TRAVEL AGENCY

60 St. Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1N5

Tel. (416) 923-7337

ANTANAS MACEINA

Reforma ar revoliucija?

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Daug tūžliau, negu pats L. Boffas, atveikė į Tikėjimo kongregacijos įspėjimus išlaisvinimo teologijos šalininkai bei jos gynėjai, susispietę aplink dvi neseniai įsisiteigusias leidyklas: "Exodus" Šveicarijos Freiburge ir "Liberacion" Westfalijos Miunsteryje. Šių leidinių bendrai paruošta ir ką tik išėjusi knyga "Das Lehramt der Kirche und der Schrei der Armen — Mokomoji Bažnyčia ir vargšų šauksmas" (1985) yra tokio tūžumo pavyzdys. Sakysime: Fr. J. Hinkelammertas, studijavęs Miunsteryje ir Freiburge i. Br., vėliau profesoriavęs kat. universitete Čilėje, Hondure ir Kosta rikoje, minėtos knygos skirsnyje "Išlaisvinimas, socialinė nuodėmė ir subjektyvinis atsakingumas" šitaip apibūdina minėtą Tikėjimo kongregacijos instrukciją:

"Tikėjimo kongregacijos instrukcija nėra bažnytinis ar teologinis, bet politinis dokumentas. Jis priima oficialų politinį prezidento Reagano administracijos nusistatymą Lotynų Amerikos atžvilgiu ir nekritiškai stoja JAV remiamų prievartinių Lotynų Amerikos vyriausybų pusėn. Dokumentas neišaiškina jokio viešo klausimo, nė kiek nesistengia megzti pokalbio su išlaisvinimo teologija, yra pilnas vienašališkų ideologinių pažiūrų, įtaigautų inkvizicijos dvasios... Instrukcija pasirodo kaip tik tuo metu, kai kova su išlaisvinimo teologija, tai yra su didele dalimi Lotynų Amerikos Bažnyčios, yra pasidariusi JAV vyriausybės programos sandu. Tai kova, kurios aukos diena iš dienos yra pasauliškai, kunigai, vienuolės ir vyskupai. Tačiau instrukcija leidžia suprasti, kad ji stovi ne jų pusėje, bet valdžios pusėje... Nors tikėjimo kongregacijos instrukcija ir nėra bažnytinis ar teologinis, o politinis dokumentas, vis dėlto ji kiekvienam atveju yra tikėjimo papiktinimas (Skandalas)" (p. 75-76).

kitokią visuomenės sąrangą. Jei tad visą šį kitoniškumą, būdingą P. Amerikai, ir tik jai vienai, apmąstysime biblijinio požiūriu, gausime naują teologiją, kuri dabar kaip tik ir vadinasi išlaisvinimo teologija; išlaisvinimo todėl, kad priepasidauja yra pats būdingiausias P. Amerikos bruožas ir kad išlaisvinimas iš priepasidauja yra pats aktualiausias ano kontinento žmonių — taigi ir Bažnyčios — uždavinys.¹⁹

Tokia ankšta išlaisvinimo teologijos sąsaja su P. Amerikos tikrove savaime verčia šią teologiją žengti pirmą neigiamą žingsnį, būtent: sąmoningai atsisiriboti nuo europinės teologijos. Pirmieji šį žingsnį yra žengę P. Amerikos vyskupai, susirinkę konferencijos Medeline (Kolumbijoje) 1968 m. Jų komunikate skaitome: "Apibūdinami tautos religingumą, mes neprivalome išieiti tasau rinktis vakarietiško kultūrinio interpretacijų. Tikėjimas, o tuo pačiu ir Bažnyčia, yra sodinami bei auginami kultūriškai skirtingame tautų religingume".²⁰

Tačiau tai anaipol nėra nauja P. Amerikos mintis. Europos teologija ją pabrėžia jau gana seniai, o Europos misininkai stengėsi ją vykdyti net jau labai seniai, nors ne visados sėkmingai. Jau 1944-45 m. jėzuitas Jean Danielou, vėliau kardinolas, savo paskaitose tiesė lygiagrete tarp Kristaus įsikūnijimo ir Bažnyčios plitimo pasaulyje: Įsikūnijimas kaip Amžinojo Logos kenozė įgalina Bažnyčią "prisiimti žmogiškąją būseną tam tikro laiko ir tam tikros kultūros, prisiimti ją su visomis jos sąvaržomis" (p. 75). Misininkas, pasak Danielou, privalas "leisti krikščionybę įsikūnyti bet kuriam tinkamame šio pasaulio pavidale — Indijos mąstyme, Kinijos mąstyme, mąstyme juodojo žemyno taip lygiai, kaip krikščionybę įsikūnyti graikų ir romėnų pasaulyje. Tai esminė misijų uždavinio pusė... Mes turime įžvelgti, kad žmonių sielos gali pasiekti Kristų, eidamos ne tik dabartiniu keliu" (p. 63). Todėl kardinolas peikia tuos misininkus, kurie "atsineša savo kultūrą" ir mėgina "ją brukti tautoms, pas kurias jie yra atėję".²¹

(Bus daugiau)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

“Ąžuolas” ROKIŠKYJE

Naujas sovietų kompartijos vadas M. Gorbačiovas sustiprino kovą prieš alkoholizmą. Šia proga vilniškėje spaudoje pasirodo daugiau pranešimų apie alkoholio žalą jo vartotojams, kovai steigiamus klubus. Medicinos sesuo Danutė Galvanauskienė “Tiesos” 117 nr. rašo: “Rokiškyje veikia antialkoholinis klubas “Ąžuolas”, bet dar mažai slitinėjantių gatvės. Kovą su girtavimu — ne pavienių žmonių reikalas. Anksčiau kilniaširdės mergelės tekėdavo už girtuoklio, tikėdamos, kad atves jį į doros kelią. Dabar moterų tarybų posėdžiai ir vakaronės šia tema — tarsi paguosti tiems, kurie negeria. Kasdieniniame darbe susiduriu su alkoholika ir esu įsitikinusi, kad tai sunkūs ligoniniai, kuriuos reikia izoliuoti ir gydyti. Karštai pritariu partijos nutarimams ir vyriausybiniams dokumentams dėl kovos su girtavimu ir alkoholizmu. Dera griežtai bausti kolektyvo vadovą, jei jo akys, tuo labiau — darbo metu, girtuokliaujama. Esu įsitikinusi, kad antialkoholiniai klubai išplės savo veiklą, patrauks visuomenę į blaivią, gražią ateitį”.

PENKI GIRTUOKLIAI

“Tiesos” 117 nr. medicinos sesuo D. Galvanauskienė džiaugiasi Rokiškioje veikiančiu antialkoholiniu klubu “Ąžuolas”, skatina tokių klubų steigimą, o Lietuvos teismo tarėja Vilija Grinkevičienė skaitytos informuoja apie penkių girtuoklių teismą Kapsuke (Marijampolėje). Sergejus Polovnikovas dirbo Šakių rajono “Taikos” kolchozo ūkiuose, Edvardas Simonavičius — “Aušros” kolchozo kerdžium, Liudas Karalius — Voverių aštuonmetės mokyklos kūrėjas, Alvydas Šukaitis — tai vienoje, tai kitoje statyboje, o jurbarkietis Povilas Safonovas niekur nedirbo. Šiuos penkis pusamžius vyrus jungė girtavimas. E. Simonavičius girtas įsirovė į “Didžiojo Spalio” kolchozo ūkį, pavogė 350 kg miltų, kuriuos su L. Karalius Žyge nuose pardavė Juozui Dulaičiui. Tada su P. Safonovu ir A. Šukaitiu girti įsilaužė į “Aušros” kolchozo bufetą, prisiglemžė pinigų, degtinės ir vėl lėbavo. Girtavimas Bridžių kaime, Nijolės Kurtinaitės bute, baigėsi tragedija — muštynėse S. Polovnikovas ir E. Simonavičius mirtinai sužalojo sugėrovą J. Bužą. S. Polovnikovas buvo nuteistas 15 metų laisvės atėmimo, aštuonerius metus atliekanti kalėjime, likusius — griežtojo režimo pataisos darbų kolonijoje. E. Simonavičius gavo 8 metus, P. Safonovas — 5, L. Karalius — 2 metus laisvės atėmimo. A. Šukaitis nubaustas lygtinai.

KULTŪROS NAMAI

Nauji rajono kultūros namai iškilo Trakuose, ežero pakrantėje. Naujajame pastate yra 500 vietų žiūrovų salė, šokių bei choreografijos salės, choro studijos, biblioteka bei kitos klubinio darbo patalpos. Pastatas gražiai įsijungia į senamiesčio panoramą.

ŽIEDUOTI PAUKŠČIAI

Biologijos mokslų kandidatas P. Šleikus “Valstiečių laikraščio” gegužės 14 d. laidoje rašo apie žiedus iš padangės: “Ne, tai ne vėjo pakelti obelų žiedlapiai. Tai — tikri žiedeliai, uždedami and paukščių kojų. Žiūrėk, čia šen, čia ten ir nukrito. Deja, dažniausiai kartu su savininku — paukščiu. Antai prieš kelerius metus netoli Deltuvos, atsitrenkęs į aukštos įtampos laidus, žuvo tūbuotasis suopis. Ant jo kojos buvo Helsinkio muziejaus žiedas. Po metų netoli Ukmergės surasta negyva didžioji zylė. Ji buvo žieduota Belgijoje. Šiomis dienomis Paprieniškių kaime surasta vos gyva didžioji zylė, žieduota Bulgarijos. Pasak žiedavimo centro vadovo R. Patapavčiaus, tai — pirmas Bulgarijos žiedų paženklinimas paukštis, rastas mūsų respublikoje. Daug žiedų rajono gyventojai suranda ant žuvusių paukščių, žieduotų Lietuvoje. Net 30 žiedų rado Deltuvos vidurinės mokyklos biologijos mokytoja G. Taukienė”.

ŽIEMOJO GRANDRAS

H. Labanausko pranešimu “Tiesos” 82 nr., visus stebino virš “Balandžio” kolchozo Kاونo rajone skraidantis grandras, kai ten dar buvo sniego. Atrodė, kad tas jo skraidymas yra susietas su per ankstyvomis sugrįžtūmėmis. Iš tikrųjų tas grandras niekur nebuvo išskridęs, žiemą praleido gimtinėje, globojamas kolchozo kalvio Prano Stankevičiaus. Kai tik išskrido, jis pastebėjo gužtoje ant stogo likusį vienišą grandrą. P. Stankevičius sukėlė skydelius, pakaukštino gužtos kraštus, pridėjo sauso šieno. Net ir didžiausius speigus žiemojantis grandras praleido ant stogo, nesiprašydamas nei į daržinę, nei į tvartą. P. Stankevičius grandrui parūpindavo mėsos atliekų, kurias jis priimdavo tik savo lizde ant stogo. Pasak Lietuvos paukščių žiedavimo centro vadovo R. Patapavčiaus, tai unikalus atvejis, liudijantis, kad sparnuotieji ir pietus skrenda ne tiek dėl šalčio, kiek dėl čia gresiančios bado mirties. Neužsalaančiuose vandens telkiniuose Lietuvoje dabar žiemoja šimtai gulbių, tūkstančiai laukinių ančių, miestuose straksi juodieji strazdai.

NAUJA ENCIKLOPEDIJA

Vyriausioji enciklopedijų redakcija paruošė spaudai I naujosios enciklopedijos tomą, kurį tikimasi išleisti dar šiais metais. Leidinys vadinsis “Tarybų Lietuvos enciklopedija”. Naujoji enciklopedija bus panaši į 1966-71 m. išleistą “Mažąją lietuviškąją tarybinę enciklopediją”, nes visi straipsniai bus skirti Lietuvai. Visą medžiagą vėl tikimasi sutalpinti į tris tomus. Jiems bus paruošta 25.000 straipsnių, 6.000 iliustracijų apie 7.000 žymiausių visuomenės, kultūros veikėjų, mokslininkų, menininkų, liaudies ūkio specialistų biografijų, duota žinių apie liaudies ūkį, Lietuvos gamtą, miestus, miestelius ir kaimus.

V. Kst.

“Aukuras” ir “Aitvaras” kviečia visus į aštuntąjį Hamiltono daugiakultūrų teatrų

FESTIVALI

kuriame vaidins Antano Rūko

“Vieno kiemo gyventojai” - trijų veiksmų komediją,

birželio 21, penktadienį, 8 v.v., Bennetto auditorijoje,

450 Hughson St. N., Hamilton, Ont. Kaina — \$4.00

HMDA

Veiklios šeimos šventė

K. MILERIS

Ramutė ir Jeronimas Pleiniai Hamiltone atšventė sidabrinę savo vedybą sukaiki 1985 m. gegužės 18 d. Aušros Vartų šventovėje prieš 25 metus kun. J. Tadarauškas sutuokė tada jau pradėdantį reikštis lietuvių veiklą J. Pleinį su iš Lenkijos atvykusia R. Vyšniauskaite.

Dvidešimt penkerių metų vedybinių gyvenimo sukaktis yra iškilis šeimos šventė, kurią J. R. Pleiniai patys, padedami savo dukrelių, suorganizavo. Niekam nieko čia nereikėjo neštis, atvežti bei prisidėti. Jie patys visus pakvietė ir pavaišino, nes šį ypatingą vakarą norėjo praleisti su savo draugais ir artimaisiais.

Šventovėje

Iškilmė prasidėjo pamaldomis. Svečiams susirinkusi į šventovę, pasigirdus vargonų muzikai ir solisto V. Verikaitio giesmės, šventovės taku, kaip ir prieš 25 metus, žygiavo Jeronimas su Ramute. Nebe tas pats parapijos kunigas prie altoriaus jų laukė, bet ta pati šventovė, tas pats vargonininkas ir dauguma jų pačių artimųjų. Bet šį sykį juos jau atlydėjo ir dvi gražiai naujausios dukros — Aušrelė ir Ramunė. Per tiek metų ir jos jau spėjo užaugti ir net baigti mokslus. Klebonas kun. J. Liauba su įdomiom apieigom mūsų jaunavedžius palaimino tolimiesiems laimingam gyvenimui. Savo pamokslėlyje jis iškėlė R. J. Pleinių šeimą kaip pavyzdį visiems. Iš šventovės sukaiktuvininkus visi išleido rankų plojimu.

Jaunimo centre

Į Jaunimo c. salę suėję svečiai jau rado viską paruoštą ir papuoštą. Vyriausia šeimininkė M. Šiulienė su savo padėjėjomis jau buvo pasirušiosios. Kun. J. Liauba sukaikėjus malda, visi sėdo prie stalų vaišėms.

Baigiant vaišes, prie mikrofono priėjo vyresnioji Pleinių dukra Aušrelė, kuri po trumpo įvado pakvietė savo jaunesniąją seserį Ramunę žodeliui. Abi dukros apie savo tėvelius kalbėjo su didele meile ir dėkingumu. Po jų kalbėti buvo iškviestas jų šeimos ir jaunų dienų draugas Kęst. Norkus. Pasveikinę sukaiktuvininkus, jis išsiukvietė R. Kėžinaitienę, ir jie abu įteikė sukaiktuvininkams dovaną su visų sveikinimais. Sveikino ir Jeronimo pusės seseris iš Toronto — B. Maziliauskienė. Po to visi, V. Verikaitio vadovaujami, pakėlė taures ir sugiedojo “Ilgiausių metų”. Buvo visiems pristatyti svečiai atvykę iš tolimesnių vietovių.

Paskutinis žodis teko pačiam sukaiktuvininkui Jeronimui. Jis pasidžiaugė savo šeima, Dievulio siunčiamą palaima, nuoširdžiai padėkojo šio renginio talkininkams ir visiems dalyvavusiems. Atsiradus muzikai, pirmąjį valsą šoko vakaro jaunėji, o po to ir kitos poros įsijungė į smagų šokių sukūrį.

Jeronimas sukūrė šeimą su Ramute truputį pavėluotai, bet spėjo užauginti dvi gražias dukreles tikrom lietuvių vaikėmų, kurių vyresnioji yra baigusi komercinius mokslus ir yra dirba Eato no firmoje. Jaunesnioji gi šį pavasarį Londono Western universitete gavo komercinių mokslų bakalaurės laipsnį ir žada tęsti studijas.

Veiklos pradininkas

Jei mes išsivijoj visi esame įpareigoti savo tautai atlikti kokius nors darbus, tai Jeronimas Pleinis juos yra atlikęs su kaupu. Jis tuos darbus nešė dvi gubais naščiais. Mūsų Hamiltono lietuviams Jeronimas yra “Mr. Hamilton”, nes jo veikla ir tautinis darbas yra labai susietas su šia lietuvių kolonija. Jis čia buvo vienas iš lietuviškos veiklos pradininkų ir pionierių. Visi Hamiltono lietuvių leidiniai ir albumai prasideda su Pleiniu. Kažin ar yra čia tokia lietuviška institucija, kuriai jis nebūtų priklausęs ir ten pasidarbavęs.

Kaip žmogus jis yra labai kuklus, neįsiskandantis sau kėdės pirmose vietose. Teko mums matyti jį prie mikrofono kalbant kokių jautrių reikalų ir apsišarojant. Tegu tai būna ir sentimentalumas, bet nuoširdus ir tikras. Dar jaunoje dienoje išitraukęs į visuomeninę veiklą ir vedęs, savo gerąjį žmonele pritariant, su lietuvių visuomenine veikla nebesiskyrė.

Išsivio auka

Jei pavergtose tėvynėje lietuvių patriotizmas reiškiasi aukomis — Kalantos susideginimu, Sadūnaitės Sibiro katorga, lietuvių kunigų ilgų metų kalėjimu, tai išsivioji, būnant patriotu, niekam degintis nereikia, dėl meilės savo gimtam kraštui į kalėjimą dar nė vieno neuždare. Bet aukos reikia ir čia, kitokios aukos. Giliau įsitraukęs į tautinį darbą, turi daug atiduoti savo asmeninio gyvenimo. Jau nebėra laiko savaitgalio darbui ir viršvalandžiams — tavo poilsio laiką pasiima organizaciniai reikalai, posėdžiai, važinėjimai, salių paruošimas, daro tiek neduodančios pastangos, rūpestiai ir nemigos. Pažinti, kad nebėlaika laiko žolei nupjauti ar savo šeimą nusiųžti prie ežero. Pradedi ne vien save skriausti, bet ir savo šeimą. Nežinau, ar Jeronimas yra ką nors kitą skriaudęs, bet savo šeimą dėl savo visuomeninio darbo tai taip. Bet už tą nuodėmę jis visados gauna atleidimą. Iš Lietuvos išbėgęs kaip Mažeikių jaunas gimnazistas, dabar jau artėja prie pensininko duonos.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu “Union Gas” atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Giedraičio lietuvių žuklautojų ir medžiotojų klubo Hamiltone naujo pastato vajus

(tęsinys nr. 14)

\$300.00: Paulius Bosas (papildas iki \$1000.00)
\$250.00: Gediminas Martišius (papildas iki \$1093.40)
\$100.00: Stepas Narmantas (papildas iki \$600.00),
Vladas ir Sofija Matukačiai (papildas iki \$600.00).

Iš viso iki 1985 m. birželio 3 d. gauta \$25,131.45.

Nuoširdžiai dėkojame už papildomas aukas.

Valdyba

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavyse namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS “TALKA”

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 5%
santapus 6 1/4%
kasdienines palūkanas
už santapus 5 1/4%
term. indėlius 1 m. 9 1/4%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 7 1/4%
90 dienų indėlius 8 1/4%
(minimum \$5.000)
Reg. pensijų 1 m. 9 1/4%

IMAME UŽ:
neklm. turto pask. 10%
asmenines paskolas 12%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Dr. Tomas Remeikis, PLB pirmininko pavaduotojas, šį vasarą lankysis Europoje. Rugpjūčio 10-11 d. jis dalyvaus Europos LB kraštų valdybų ir Jaunimo sąjungų vadovų suvažiavime Vasario 16 gimnazijos patalpose V. Vokietijoje, po to — Europos lietuviškųjų studijų savaitėje, kuri įvyks rugpjūčio 11-18 d. d. Italijoje, netoli Veronos.

Žurnalas “Laiskai lietuviams”, leidžiamas Čikagoje, gegužės 5 d. paminėjo savo 35 metų sukaktį. Jai skirtas Mišias Tėvų Jėzuitų koplyčioje atnašavo ir pamokslą pasakė kun. dr. J. Prunskis. Pats minėjimas įvyko didžiojoje Jaunimo centro salėje. Su “Laiskų lietuviams” istorija, jų turiniu ir skiriais supažindino N. Užubalienė, pabrėždama red. kun. J. Vaišnio, S.J. nuopelnus. Meninę programą atliko V. Karosaitės vadovaujamos baletų mokyklos auklėtinės. Apie “Laiskų lietuviams” skelbiamus konkursus kalbėjo D. Bindokienė. Padėkos žodį tarė red. kun. J. Vaišnis, S.J. Paskutiniame rašiniui konkurse dalyvavo 7 suaugusieji ir 34 jaunuoliai. Sausausių jų grupėje \$100 premija paskirta R. Kubiliūtei, \$80 — G. Kriaučiūnienėi. Jaunimo grupėje premijas laimėjo: \$100 — P. Bindokas, \$80 — R. Steponavičiūtė, po \$70 — D. Venckutė ir D. Polikaitė, kitas — D. Paskutė, kanadietė Z. Prakapaitė, A. Gražytė, M. Palubinskaitė, I. Nelsaitė, V. Barzaitė. Laureatų vardų kalbėjo D. Polikaitė. Žurnalo sukakties minėjimas užbaigtas vakariene.

Bukovskio fondas 45 metų sukakties proga Amsterdamo, Olandijoje, surengė parodą, vaizduojančią Sovietų Sąjungos imperializmą, okupacinę priepaūdą. ALTA tai parodai nusuntę paruoštas trėminių skaidres, jos surengtos tautųdubės parodos gausiai iliustruotą katalogą, kun. dr. J. Prunskio knygą “Lithuanian Under Soviet Occupation”.

A. A. Janina Tomaševičiūtė-Kolupailienė, sulaukusi 89 metų amžiaus, po ilgos ir sunkios ligos mirė Čikagoje gegužės 19 d. Ji buvo našlė prieš 21 metus mirusio prof. Stepono Kolupailos. Liko trys dukros: Denveris — Evelina Masiokienė ir Antonina Bulotienė, Čikagoje — Eugenija.

Venezuela
A. A. Jadviga Indrišūnienė-Kocharski mirė Valencijos mieste (pranešimo mirties data nenurodyta). Palaidota miesto kapinėse. Nepriklausomoje Lietuvoje pirmasis jos vyras Julius buvo finansų ministeriu. Sovietinės valdžios buvo suimtas ir kalinamas Lukiškių kalėjime Vilniuje, vėliau išvežtas Sibiran ir iš ten nebegrįžo. Velionė paliko antrąjį vyrą Vitoldą ir brolienę Bronę Akelienę.

Australija
Newcastle lietuvių diskusijų būrelis susirinkimas įvyko Balandžio 21 d. Jame dalyvavo naujasis “Mūsų pastogės” red. J. Mašanauskas ir buvusi lietuviškos Sydnėjaus radijo valandėlės pranešėja R. Juzenaitė. Prof. dr. V. Daniela skaitė paskaitą “Liberalizmas”. Pasak jo, liberalizmas gimė senojoje Graikijoje, bet buvo užmirštas, kol vėl atgijo XIX š. viduryje. Kulminaciją savo tašką pasiekė prancūzų revoliucijos ir JAV konstitucijos sudarymo metais.

Baltiečių jaunimo liaudies šokių ir dainų šventė gegužės 10 d. įvyko Melburne, Camberwell Civic Centre. Šiais metais ši šventė surengė latviai, šokių ir dainų pyne atgaivindami Joninių tradicijas. Buvo stengtis sudaryti senovinės Joninių nakties atmosferą. Vyrai atrideno statinę alaus, moterys atnešė sūrio. Vieni gėrė alų iš didelių asočių ir užkandžiavo, kiti šoko ir dainavo, buvo šokama prie scenoje “užkurto” laužo. Lietuviams atstovavo dvi šokėjų grupės — “Gintaras”, vadovaujamas Dalius Antanaitienės, ir “Malūnėlis” su savo vadove Brigita Karazijiene. “Gintaro” grupė netgi turėjo savo chorą, kurį buvo sudariusi Bronė Staugaitytė. Artėjant vakaro užbaigai, visi trijų tautų šokėjai susijungė bendram Sukiniui. Koncertą užsklėdė latviai savo latviška “Joninių daina”.

Britanija
Londono lietuvių gegužės 5 d. susilaukė dviejų Motinos dienos minėjimų. Prieš Mišias Šv. Kazimiero šventovėje ateinančias motinas sutiko ir joms po raudoną gvazdiką prisegė Šv. Kazimiero klubo valdybos moterys. Klebonas kun. dr. Jonas Sakevičius, MIC, joms skyrė savo pamokslą. Motinoms skirtų Mišių metu giedojo Justino Černio vadovaujamas parapijos choras. Klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC, motinas pakvietė vaišėms parapijos svetainėje. Motinos dienos minėjimui lietuvių namuose buvo skirta gegužės 5 d. popietė. Minėjimą su savaitgalio mokyklėle suorganizavo M. Barėnienė. DBLS centro valdybos vardu motinas sveikino E. Šova. Dainų ir deklamacijų programėlė atliko mokiniai. Ypač visiems patiko Algio Gaspero incenzuotas Vytes Nemunėlio “Kaminkrėtys”. Jiems talkino iš Nottinghamo su dukrele Rimute atvykusi sol. V. Gasperienė, padainavusi motinoms bei jų gyvenimui skirtų dainų. Liaudies dainų pyne kanklėmis atliko E. Vainorienė ir N. Vainoriūtė.

Nauja Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos valdyba gegužės 5 d. išrinkta Lietuvių sodyboje įvyksiamie narių posėdyje: pirm. Romas Juozelskis, ižd. Gerardas Jakimavičius, sekr. Simas Dobbs, ryšininkas Algis Silnickas, politinis koordinatūris Algis Kuliuksas. Lietuvių atstovais Baltiečių sąjungoje išrinkti Algis Kuliuksas ir Ingrida Petrauskaitė.

Lietuvių namų akcinės bendrovės valdyba Londone pareigomis pasiskirstė gegužės 5 d.: pirm. V. Dargis, vicepirm. J. Alkis, sekr. A. Vilėniskas, S. Neortas — finansų ir teisės reikalams, B. Butrimas — Lietuvių sodybos reikalams.

Vokietija
Kapucinas Tėvas Konstantinas dar nepasibaigus II D. karui pradėjo aptarnauti lietuvių Miuinsterio mieste ir apylinkėse. Kai dėl emigracijos užsidarė stovyklos ir išvyko lietuviai kunigai, jo pastoracija apėmė beveik visą Š. Reino-Vestfalijos kraštą. Kas trečią mėnesio sekmdienį jis laiko Mišias Miulheim/Ruhr mieste. Joms yra gauta Šv. M. Marijos gimimo šventovė, turinti pristatytą koplyčią, kuri tinka nedideliam maldininkų skaiciui. Nedidelė salė yra virš zakristijos. Motinos diena buvo skirtos š. m. gegužės Mišios. Salėn atėjusios motinos pasveikino O. Krutulytė-Boehm. Ji taipgi skaitė referatą apie kiekvienos motinos meilę ir pasiaukojimą. Gimtojo Lietuvos visus nukėlė daina “O atsimenu namelį”. Lietuvai taipgi buvo sugiedota “Apsaugok, Aukščiausias, tą mylimą šalį”. VLB krašto valdybos įgaliotinis prieš Š. Reino-Vestfalijos valdžios J. Gulbinas supažindino su artėjančiu tragišku birželio įvykiu minėjimu, kvietė visus dalyvauti.

A. A. Adolfas Daugirdas, gimęs 1908 m. kovo 2 d. Kaune, mirė Oldenburge gegužės 9 d. Velionis buvo baigęs gimnaziją Kaune ir Lietuvos karo mokyklą atsargos leitenanto laipsniu. Iki II D. karo pradžios dirbo pasienio policijoje Klaipėdos krašte. Palaidotas Neuern Osterburger kapinėse. Liko žmona, duklė ir sūnus su šeimomis.

Lenkija
LVKD Štėtinio ratelio valdyba išleido savo “Biuletenio” š. m. 2 nr. Jame pirm. Jonas Žaliapiesnis rašo apie II D. karo pabaigą Europoje, pateikia informaciją iš kaimyninių LVKD ratelių veiklos. Štėtinio ratelio naujai išrinktos valdybos posėdis veikalai aptarti buvo suauktas gegužės 19 d. Posėdyje paaškejo, kad kovo 7 d. J. Sanvaitis buvo nuvykęs į Myslibožiaus miesto muziejų, tarėsi su paminklų konservatoriumi dėl filmo apie Dariaus-Gireno paminklo istoriją. Tas filmas netrukus bus rodomas Lenkijos televizijos. Balandžio 19 d. J. Žaliapiesnis, J. Sanvaitis ir K. Pečiulis aplankė paminklą, sutvarkė jo aplinką. Paminklas ir koplytstulpis nenukentėjo nuo žiemos šalčių ir praūžusių audrų.

Vroclavo lietuvių Lietuvos nepriklausomybės šventę paminėjo vasario 16 d., susilaukę apie 50 dalyvių. Vėlykų šventės proga buvo laikomos Mišios lietuvių kalba vienoje vietinėje šventovėje, o ratelio seklyčioje buvo surengtas gražiausių margučių konkursas. Balandžio 23 d. Vroclave koncertavo Vilniaus pučiamųjų orkestras “Trimitas” su estrados solistais. Vienas bilietas kainavo net 400 zlotų.

Vasario 16 minėjimui LVKD Gdanskio ratelis pasirinko vasario 17 d. Minėjime dalyvavo svečiai iš Slupsko, Bydgosčiaus ir Štėtinio. Pagrindiniu kalbėtoju buvo ratelio pirm. J. Uzdila. Svečiai pavaišinti lietuviškais patiekalais.

AUDRA Travel

Kviečia keliauti kartu!!!

1985 metų
KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta Liepos 12 Rugpjūčio 12 Rugsėjo 3 Spalio 4 Gruodžio 20	Grįžta Liepos 29 (Dainų šventė) Rugpjūčio 28 Rugsėjo 11 ar 17 Spalio 20 Sausio 5
---	---

Gauta papildomų vietų ekskursijai liepos 16 dienai.
Norinčius vykti kviečiame skubiai registruotis.

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA -	gruodžio 19 - sausio 11
BRAZILIJĄ, ARGENTINĄ -	datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai išskvietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnės informacijos teikia
AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

KLB visuomeninių reikalų komisijos pirm. J. KURAITĖ-LASIENĖ Ontario parlamento rūmuose pasirašo sovietų pavergtų tautų deklaraciją, skirtą Helsinkio akto peržiūros konferencijai, Kanados ir Sov. Sąjungos vyriausybėms
Nuotr. K. Raudžio

Perskaičius "Didžiųjų karo audrose"

Kai kurie netikslumai ir papildymai

M. F. YOKUBYNIENĖ

Tikrai buvo malonu skaityti teisininko Petro Vilučio atsiminimus "Didžiųjų karo audrose". A. a. kun. Petras Ažubalis neturėjo laiko pasakoti apie savo praeities atsiminimus, nes jam visada trūkdavo laiko rūpintis ateities sumanymais ir jų vykdymu.

P. Vilutis sklandžiai atpažėjo savo mielo bičiulio ir jų abiejų II Pasaulinio karo patyrimus. Tik aprašymui pasibaigus, buvau perspėta, kad užbaigoje yra klaidingų įterpimų ir esą reiktų atitaistyti. Kadangi nenumatau, kad kas kitas tuo pasirūpintų, imu plunksną į rankas.

P. Vilutis, baigdamas paskutinius paragrafus, sako: "Aš, besilankydamas 1946 m. Belgijoje, gavau iš vienos šeimos, gyvenančios Briuselyje, Kanados liet. katalikų moterų organizacijos adresą. Jos pirmininke tuo metu buvo ponija Užemeckienė. Grįždamas į Paryžių, užsukau pas kun. Petrą Ažubalį, į Schengną, kur jis kapelionavo... Aš kun. Petriui, juokaudamas pasakiau: Štai Kanados liet. katalikų moterų draugijos adresas..."

Taigi, jau antra kartą kalbama su klaida. Tuo laiku buvo Toronto lietuvių moterų šalpos grupė "Daina". Jos pirm. tuo metu buvo M. F. Yokubynienė, o Z. Užemeckienė išdinkinė. Į jos pareigas įeidavo ir piniginį šalpų išsiuntimas. Tokiu būdu ir jos pavardė atsirado Briuselyje ir vėliau, daugelyje kitų vietų.

"Daina" buvo nekonfesinė, nepolitinė, tik geros širdies lietuvių grupė, pasišventusi gelbėti II Pasaulinio karo išvengtus lietuvių, neatšivėlgintų nei į religinius, nei į kitus įsitikinimus — visi lygiai buvo šelpiami. Ir taip Viešpaties palaima sausūkė į "Dainą" didelį skaičių lietuvių Raudonojo Kryžiaus pavyzdžiu.

Toliau P. Vilutis rašo: "Po kiek laiko kun. Petras man rašo: 'Žinai, kur tada adresą atvežei iš Briuselio, tų kanadiečių moterų — Užemeckienės ir Jokubynienės. Panaudojau ir labai apsimokėjo. Ta ponija Užemeckienė pasirodo yra puiki moteris. Ji visa padarė ką galėjo ir štai man gavo suktimą iš kardinolo J. C. McGuigan įvažiavimui į Kanadą. Mat aš per tą poniją buvau pasiuntęs prancūzų kalba laišką, išdėstydamas trumpai Lietuvos vargus ir žiauriai rusų okupacinę priespaudą."

Pasirodo, kardinolas sutiko mane iškviesti ir kas dar geriau — atiduoti man Toronto mieste esančią lietuvių parapiją. Puikus dalykas — tada žmogus žinai kur važiuoji".

P. Vilutis tęsia toliau: "Tuo metu, liet. parapijoje nebuvo lietuvių kunigo. Šios parapijos kunigas buvo airis, kuris nemokėjo lietuvių kalbos. Kun. Petras išvyستė gvą su sirašinėjimą su Kanados lietuvių ir su kardinolu, kuris jam atsiuntė afidavitą, ir jo kelionę į Kanadą dabar buvo garantuota".

Dabar šiuos viltingus rūpesčius ir džiaugsmus bandysiu patikslinti. Taip, tikra laimė buvo kun. P. Ažubaliui gavi mas Z. Užemeckienės adresą iš P. Vilučio. Pastarasis gavo jį nuo žmonių, kurie buvo gavę dovanų iš T. L. moterų šalpos grupės "Daina". Z. Užemeckienė ir jos vyras a.a. Mykolas ryžtingai tarpininkavo tarp čionykščio kardinolo ir kun.

Istorikas apie Lietuvą ir Lenkiją 1939–1940

(Atkelta iš 3-čio psl.)

kurie, pagal Lietuvos įstatymus, teisės į pilietybę neturėjo. Jų tarpe buvo ir arkivyskupas Jalbžkowski, iš Lomžos atvykęs mozūras. Lietuvos pilietybę teikdavo jos savininkui tam tikrų privilegijų: pirmenybę darbui gauti, gydymą per ligonių kasą, teisę atsikviesti kareivius, esančius vokiečių nelaisvėje, ir teisę nebūti ištremtam.

Lenkai, turintieji teisę į pilietybę ir vad. svetimšaliai, liautės esą tokie patys žmonės. Ir vieni ir kiti manė, kad Lietuvos šeimininkavimas Vilniuje yra tik laikinis dalykas. Jie laukė Vakarų sąjungininkų pavasarinio puolimo, kuris, jų manymu, bus sėkmingas. Hitleriui užėmus Paryžių, jie vis dėlto ėmė ruoštis ilgesniam savo vargų laikotarpiui.

Kultūrinis gyvenimas

Nepaisant materialinių sunkumų, kultūrinis Vilniaus lenkų gyvenimas buvo gyvas: šalia dviejų rimtų teatrų veikė dar trys lengvo žandro teatrėliai, vyko koncertai, ėjo vienas lietuvių-lenkų kalba leidžiamas ir du lenkų dienraščiai, netgi buvo leidžiamos knygos. Buvo galima taip pat be baimės klausytis Londono radijo. Tokios laisvės nei sovietų, nei vokiečių okupuotose Lenkijos žemėse nebuvo. Spaudos, teatrų ir koncertų lygis buvo aukštas, nes šalia vietinių talentų dar buvo daug atvykusių iš Varšuvos bei kitų miestų gerų artistų ir žurnalistų.

Lietuvių laikysena

Lietuviško teatro padėtis buvo bloga. Atvykstantis iš Kauno teatras gastrolėms turėjo naudotis lenkų teatro patalpomis Pohuliankoje, o teatro "Vaidila" patalpos buvo labai menkos. Tokia situacija privedė prie riaušių.

Piotr Lossowski rašo: "Prie jo iki to, kad 1940 m. balandžio 25 d. suorganizuotos nacionalistinės lietuvių jaunoumenės grupės "Lutnia" teatre chuliginiskai elgėsi, priversdamos nutraukti vaidinimą."

Prieš šį veiksmą viešai protestavo lietuvių rašytojų sąjunga. Protestą pasirašė sąjungos pirmininkas V. Krėvė, vicepirmininkas L. Gira ir valdybos nariai — P. Cvirka, V. Putinas ir B. Sruga. Sovietams okupavus Lietuvą, Liudas Gira, Vilniaus teatre kalbėdamas lenkiškai, pareiškė, kad dėl šio incidento jam gėda yra būti lietuviu. Neoficialus Lenkijos atstovas Lietuvai T. Kattelbach savo atsiminimuose rašo, kad L. Gira buvo lenkų apmokamas šnipas. Sovietai jam pastatė paminklą priešais švietimo ministeriją.

Pamaldų klausimas

Opus buvo ir pamaldų reikalas Vilniaus šventovėse. Miestą perėmus lietuviai, čia labai padidėjo lietuvių skaičius. Atsikėlė mokyklos, administracija, kariuomenė, be to, daugelis vilniečių staiga prašneko lietuviškai ir pasisakė esą lietuviams. Padidėjusią lietuvišką visuomenę mažytė Šv. Mikalojaus P. Lossowski klaidingai rašo Šv. Mykolo —

siųsti seselėms į Schengną Liuksemburge krakmolo, nes ten jo labai sunku gauti. Taip ir išsiuntė jis kelis svarus.

Po kurio laikotarpio iškilo naujas rūpestis: klebonas pranešė, kad kunigas Petras jau turės ruošti pamokslams. Šiame reikale kun. Petriui maloniai padėjo parapijiečiai M. ir St. Dervinių sūnus Bronius. Jis lietuvišką tekstą išversdavo į anglų kalbą.

Kaip matom, kun. P. Ažubalį Viešpaties palaima lydojo ir jo pasiryžimas bei kažkur dar gyvenančios motinos maldos jam daug padėjo. Girdėjau, kad Šv. Jono Kr. parapijos tautiečiai užsakė jam naują aprangą, ir kai tik airis pasitraukė, parapijiečiai su džiaugsmu priėmė naują ir lietuvių kleboną. Taip išsipildė kun. Petro Ažubalio troškimas dirbti lietuviams ir su lietuviams.

P. S. Šių žodžių rašėjai neteko palaikyti korespondencijos su kun. P. Ažubaliu, išskyrus vieną laišką, atsiųstą "Dainai" ir prašantį pagalbos keiliam studentam. Laiškas buvo skaitytas "D." susirinkime ir visų pripažintos dovanos buvo išsiųstos.

ši yra žymiai didesnė) šventovė buvo per maža. Lietuviai prašė Vilniaus kurijos, kurioje buvo vieni lenkai, daugiau vietos šventovėse. Atsakymas buvo neigiamas. Tik Švento Jono klebonas savo nuožūra užleido savo sekmadieniais apytuštę šventovę lietuviams. Kariuomenė gavo igulus Šv. Igno šventovę, nes lenkiškos miesto igulus jau nebuvo. Arkivyskupas Jalbžkowski sakėsi negalįs pakeisti pamaldų tvarkos be Lenkijos vyskupų konferencijos. Lenkijos irgi nebebuvo.

Riaušės šventovėse

Nepadėjus prašymams, padėjo riaušės. 1940 m. sausio 21 d. Šv. Rapolo šventovėje po lenkiško pamokslą buvo pradėta giedoti lenkiškai, bet kartu pasigirdo ir lietuviška, žymiai galingesnė giesmė. Gauseni lietuviai lenkus "pergiedojo". Šv. Rapolo parapijoje dar prieš pirmąjį pasaulinį karą gyveno žymus lietuvių skaičius, nes Šnipiškėsė veikė lietuviškas Petro Vileišio ūkio mašinų fabrikas. Visos pastangos lietuviškoms pamaldoms gauti buvo bergždžios. Paskutinios riaušės padėjo — vasario 15 d. kurija leido lietuviškas pamaldas be Lenkijos vyskupų konferencijos.

Buvo riaušių ir kitose šventovėse, ir vasario pabaigoje vienuolikoje Vilniaus šventovių buvo lietuviškos pamaldos.

Gegužės pradžioje Šv. Kazimiero šventovėje kilo riaušės, kurias P. Lossowski šitaip aprašo:

"Tą dieną Vilniuje lankėsi popiežiaus nuncijaus attache kun. dr. Peroni. Dalyvavo pamaldose Šv. Kazimiero šventovėje. Po Mišių ėjo kartu su minia iš šventovės. Prieš pastatą laukė lietuvių mušėikos, kurie ėmė mušti įšeinančiuosius. Peroni buvo palaikytas lenku kunigu ir gavo muštį. Jo paties pasakymu, gavo smūgį į veidą ir į koją". Tai įvyko 1940 m. gegužės 5 d."

Lietuvių informacija

Knygoje "Arkivyskupas M. Reinyš" apie incidentą, įvykusį gegužės pradžioje, šitaip rašoma: "Šv. Kazimiero bažnyčioje tų sekmadienį lenkai ėmėsi kontrakcijos prieš lietuvių. Kilo bažnyčioje muštynės. Įtūžusios minios malšinti

Paminklas Rasų kapinėse Vilniuje, liudijantis Pilsudskio žmonos mirties datą. Tai pirmoji žmona, dėl kurios buvo atsakęs katalikybės

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros
1985 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

KELIONĖ nr. 007 "OCTOBERFEST" rugsėjo 21 iki spalio 3 d.:

Liuksemburgas, Heidelbergas, Rotenburgas, Miunchenas, Inzellis, Fiusenas, Lucerna, Strاسبourgas, Salzburgas, Insbruckas, Oberammergau. **Priedai:** laivu ekskursija Reino upe, Eagles Nest, Chiemsee; kasdieniniai pusryčiai, 9 pietūs, priešpiečiai (lunch) "Hofbrauhaus" ir daug kitų priedų.

Pilna kaina iš Čikagos \$1,289.00

KELIONĖ nr. 2 liepos 15 iki liepos 31 d.

11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje

Iš Niujorko \$1,788.00

Iš Montrealio \$2,225.00 kanadiškais

KELIONĖ nr. 3 rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 18 d.

11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje

Iš Niujorko \$1,669.00

KELIONĖ nr. 4 gruodžio 20 iki sausio 4 d.

11 dienų Vilniuje, 3 dienos Helsinkyje

Iš Niujorko \$1,467.00

Iš Montrealio \$1,835.00 kanadiškais

Nakvojant dviese kambaryje, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius ("Presidentti Hotel" Helsinkyje), maistą, operos, teatro arba baletu bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 4 suderinta su grandioziniu Naujų metų sutikimo baliumi.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius, kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus iškvičiamams. Informaciją ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163, CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA

TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

KANADOJE (416) 534-3120 arba 767-4991

Skrendame erdviais "FINNAIR" lėktuvais

Švedijos delegacijos pirm. ambasadorius ILMAR BEKERIS (kairėje), Helsinkio akto peržiūros konferencijos dalyvis Otavoje, kalba su Kanados latvių federacijos pirmininku T. KRONBERGU ir kitais Nuotr. J. V. Danio

Testamentų sudarymas Kvebeke

Notarė RŪTA POCAUSKAITĖ-

RUDINSKIENĖ

Pradžioje norėčiau pabrėžti, kad žmogus, kuris galvoja padaryti savo testamentą, nebūtinai tuoj po pasirašymo mirs. Nors dar yra daug prietaringų žmonių, kurie vis atideda šį svarbų reikalą, galvodami, tuo būdu galbūt ilgiau gyventi.

Kai žmogus sukuria šeimą ir pradeda auginti vaikus, jau yra laikas sudaryti testamentą. Paprastai, kai jauna pora perka pirmus savo namus ir ateina pas notarą sudaryti dokumentų, notaras pataria jiems sudaryti testamentus. Dažniausiai vyras palieka viską savo žmonai, o jei žmona miryt prieš jį, tuomet jįsai viską palieka savo vaikams — kiekvienam po lygį dalį. Taip pat ir žmona palieka viską vyrui, o jei jo jau nebebūtų, tuomet — vaikams. Būna paskirtas testamentų vykdytojas, kuris administruotų visus palikimo reikalus, jei abu tėvai mirtų ir paliktų nepilnamečius vaikus. Tai geras ir atsargus būdas tvarkyti savo gyvenimo reikalus. Žinoma, niekam nepatinka galvoti apie savo mirtį, bet visi žinome, kad tas laikas kada nors ateis.

Dažnai girdime: "Kodėl man daryti testamentą, jei aš nieko neturiu?" Na, ar kas nors pažįsta bent vieną lietuvių, kuris nieko neturi? Kai būna, palyginus, mažas palikimas ir nėra testamentas, įpėdiniai dažniausiai praranda didelę dalį palikimo teisių ir palikimo tvarkymo išlaidoms notarui arba advokatui. Tai bereikalingas pinigų švaistymas.

Ar galioja testamentas, kurį testatorius parašo savo ranka? Taip, jįsai galioja, jei galima jį išskaityti. Tuomet notaras turi pateikti pasiūlymą teismui, kad pripažintų, jog tai tikrai to asmens paskutinis testamentas. Tas pasiūlymas, angliškai vadinamas "motion for probate", turi būti paremtas palidijimu mirusio žmogaus giminės ar pažįstamo, kuris prisiekia pažinojęs jį ir kad tai tikrai jo raštas bei parašas.

Ar galioja testamentas, kurį testatorius parašo savo ranka? Taip, jįsai galioja, jei galima jį išskaityti. Tuomet notaras turi pateikti pasiūlymą teismui, kad pripažintų, jog tai tikrai to asmens paskutinis testamentas. Tas pasiūlymas, angliškai vadinamas "motion for probate", turi būti paremtas palidijimu mirusio žmogaus giminės ar pažįstamo, kuris prisiekia pažinojęs jį ir kad tai tikrai jo raštas bei parašas.

Kai būna, palyginus, mažas palikimas ir nėra testamentas, įpėdiniai dažniausiai praranda didelę dalį palikimo teisių ir palikimo tvarkymo išlaidoms notarui arba advokatui. Tai bereikalingas pinigų švaistymas.

Ar galioja testamentas, kurį testatorius parašo savo ranka? Taip, jįsai galioja, jei galima jį išskaityti. Tuomet notaras turi pateikti pasiūlymą teismui, kad pripažintų, jog tai tikrai to asmens paskutinis testamentas. Tas pasiūlymas, angliškai vadinamas "motion for probate", turi būti paremtas palidijimu mirusio žmogaus giminės ar pažįstamo, kuris prisiekia pažinojęs jį ir kad tai tikrai jo raštas bei parašas.

Ar galioja testamentas, kurį testatorius parašo savo ranka? Taip, jįsai galioja, jei galima jį išskaityti. Tuomet notaras turi pateikti pasiūlymą teismui, kad pripažintų, jog tai tikrai to asmens paskutinis testamentas. Tas pasiūlymas, angliškai vadinamas "motion for probate", turi būti paremtas palidijimu mirusio žmogaus giminės ar pažįstamo, kuris prisiekia pažinojęs jį ir kad tai tikrai jo raštas bei parašas.

Ar galioja testamentas, kurį testatorius parašo savo ranka? Taip, jįsai galioja, jei galima jį išskaityti. Tuomet notaras turi pateikti pasiūlymą teismui, kad pripažintų, jog tai tikrai to asmens paskutinis testamentas. Tas pasiūlymas, angliškai vadinamas "motion for probate", turi būti paremtas palidijimu mirusio žmogaus giminės ar pažįstamo, kuris prisiekia pažinojęs jį ir kad tai tikrai jo raštas bei parašas.

Ar galioja testamentas, kurį testatorius parašo savo ranka? Taip, jįsai galioja, jei galima jį išskaityti. Tuomet notaras turi pateikti pasiūlymą teismui, kad pripažintų, jog tai tikrai to asmens paskutinis testamentas. Tas pasiūlymas, angliškai vadinamas "motion for probate", turi būti paremtas palidijimu mirusio žmogaus giminės ar pažįstamo, kuris prisiekia pažinojęs jį ir kad tai tikrai jo raštas bei parašas.

Ar galioja testamentas, kurį testatorius parašo savo ranka? Taip, jįsai galioja, jei galima jį išskaityti. Tuomet notaras turi pateikti pasiūlymą teismui, kad pripažintų, jog tai tikrai to asmens paskutinis testamentas. Tas pasiūlymas, angliškai vadinamas "motion for probate", turi būti paremtas palidijimu mirusio žmogaus giminės ar pažįstamo, kuris prisiekia pažinojęs jį ir kad tai tikrai jo raštas bei parašas.

Ar galioja testamentas, kurį testatorius parašo savo ranka? Taip, jįsai galioja, jei galima jį išskaityti. Tuomet notaras turi pateikti pasiūlymą teismui, kad pripažintų, jog tai tikrai to asmens paskutinis testamentas. Tas pasiūlymas, angliškai vadinamas "motion for probate", turi būti paremtas palidijimu mirusio žmogaus giminės ar pažįstamo, kuris prisiekia pažinojęs jį ir kad tai tikrai jo raštas bei parašas.

Ar galioja testamentas, kurį testatorius parašo savo ranka? Taip, jįsai galioja, jei galima jį išskaityti. Tuomet notaras turi pateikti pasiūlymą teismui, kad pripažintų, jog tai tikrai to asmens paskutinis testamentas. Tas pasiūlymas, angliškai vadinamas "motion for probate", turi būti paremtas palidijimu mirusio žmogaus giminės ar pažįstamo, kuris prisiekia pažinojęs jį ir kad tai tikrai jo raštas bei parašas.

Ar galioja testamentas, kurį testatorius parašo savo ranka? Taip, jįsai galioja, jei galima jį išskaityti. Tuomet notaras turi pateikti pasiūlymą teismui, kad pripažintų, jog tai tikrai to asmens paskutinis testamentas. Tas pasiūlymas, angliškai vadinamas "motion for probate", turi būti paremtas palidijimu mirusio žmogaus giminės ar pažįstamo, kuris prisiekia pažinojęs jį ir kad tai tikrai jo raštas bei parašas.

Maždaug ta pati procedūra, kai žmogus padaro vadinamą "English form Will". Tai ranka arba mašinėle parašytas testamentas, testatoriaus ir dviejų liudininkų pasirašytas. Šiai testamentu formai dažnai randame blankus nusipirkti knygynuose. Advokatai taip pat naudojami "English form" testamentu, nes neturi teisės kitaip daryti.

Vienintelis testamentas, galiojantis Kvebeke be jokio teismo patvirtinimo, yra pasirašytasis pas notarą. Notarinis testamentas yra autentiškas, ir todėl nereikia teismo patvirtinimo. Jį paruošia notaras pagal testatoriaus pageidavimus. Pasirašo testatorius, du liudininkai ir notaras arba testatorius ir du notariai. Originalas pasilieka notaro įstaiigos nedegamoje spintoje, ir viena kopija atiduodama testatoriui. Jei žmogus pameta savo kopiją, visuomet gali kreiptis į notarą ir gauti kitą.

Mokesčiais nebereikia rūpintis, nes 1985 m. balandžio 24 d. Kvebeko provincija palikimo mokesčius panaikino.

Palikimai be testamentu

Kvebeko provincijos įstatymai numato taisykles, liečiančias palikimus be testamentu. Pavyzdžiui, jei asmuo miršta ir palieka vyrą arba žmoną bei vaikus, tuomet vyras arba žmona paveldi vieną trečdalį, o vaikai — du trečdalius. Jei vedęs vyras miršta, neturėdamas vaikų, tuomet jo turtą pasidalina per pusę jo žmona ir jo tėvai.

Yra daugybė taisyklių, kurių apima visokius atvejus, tačiau norėčiau pabrėžti: kai nėra testamentas, nėra ir vykdytojo, tvarkančio palikimo reikalus. Dažnai įpėdiniai būna išskaidyti po pasaulį arba vaikai nepilnamečiai. Tuo atveju ilgai užtrunka palikimo sutvarkymas, susidaro didelės išlaidos, ir kuriam laikui turtas lieka užšaldytas.

Giminės Lietuvoje

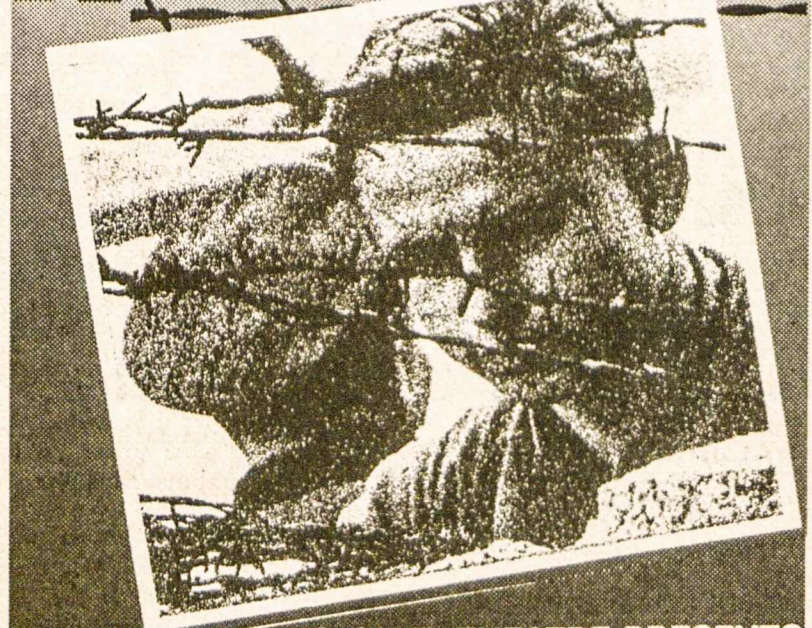
Pirmiausia svarbu turėti gerą testamentą, kuriame yra paskirtas vykdytojas su pilnu įgaliojimu administruoti ir likviduoti paliekamą turtą. Tuomet vykdytojas galės išpildyti visus testatoriaus pageidavimus turtui persiųsti į Lietuvą. Siūloma nesiųsti įpėdiniams siuntinių, kadangi dažnai prekės būna prastos rūšies, netikslaus dydžio ar ne pagal jų skonį. Be to, labai brangiai kainuoja persiuntimas, apdraudimas ir maitas.

Pagal mūsų gautą informaciją, Sovietų Sąjunga neima mokesčių už palikimus. Kai įpėdinis Lietuvoje gauna palikimą kanadiškais pinigais, gali atsidaryti dolerinę sąskaitą Užsienio reikalų banke ir gauti už tuos pinigus palūkanas. Dažnai įpėdinis ims tas palūkanas rublių sertifikatais. Taip pat jis gali iškeisti dalį arba visus savo dolerius į sertifikatus, su kuriais galės pirkti dolerinės krautuvės. Ten turės, palyginus, platesnį pasirinkimą prekių. O jei didesnis palikimas, už tuos sertifikatus galės nusipirkti automobilį ar net kooperatyvinį butą.

Norėčiau priminti, kad visiems reikia peržiūrėti savo testamentus ir patikrinti, ar jie atsako į jūsų dabartinius norus ir reikalavimus.

Metinė "TEVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata — \$20, JAV-se — \$20 amerikietišku. Naujam skaitytojui — \$15.00.

THE AWAKENING

ARTS CLUB THEATRE PRESENTS A PLAY BY ANTANAS ŠKEMA

MAY 31-JUNE 23/WED.-SUN. 7:30 P.M.
COURTYARD PLAYHOUSE, 39 GROVE ST.
(ONE BLOCK WEST OF SHERIDAN SQ.)

RESERVATIONS: (212) 673-5636 \$8.00/TDF +

DIRECTED BY LINDA PAKRI

WITH: ARUNAS CIUBERKIS, COLLEEN GALLAGHER,
MARSHALL HAMBRO, DAVID NEWER, PAUL TAYLOR ROBERTSON

Rašytojo ANTANO ŠKEMOS dramų, dabar vaidinamos Niujorke, plakatas

Iš Brazilijos padangės

Lietuviai imigrantų parodoje

Brazilijoje dabar ruduo, bet ne auksinis, kaip Toronto ar Lietuvoje. Čia jis kitoks, vos pastebimas, nes ši milžiniška šalis yra beveik visa tropikinė. Oras truputį atvėsęs, daugiau lyja, bet lietus šiltas, augmenija ir toliau vešli. Atlanto vandenyne, kaip visada, maudosi vietiniai ir turistai, kurių Santos vietovėje visuomet gausu. Santos nuo Sao Paulo miesto centro tikrai 80 km.

Politisinis Brazilijos klimatas labiau sudrumstas, negu rudeninė nuotaika. Po taip mylimo prezidento Neves Tancredo mirties situacija krašte tokiu rudeniška keista: prasi-dėjo šalyje streikai, Sao Paulo mieste ir kitur. Vyriausybė daro viską, kad krašte nekiltų suirutė.

Neseniai mūsų didžiuliam mieste įvyko IX Imigrantų kultūrinė paroda, kurioje aktyviai dalyvavo ir lietuviai. Joje buvo per 30 įvairių tautų paviljonų. Pradedant graikais, šalia jų rikiavosi lietuviai, latviai, estai, toliau vokiečiai, austrai ir visos P. Amerikos tautos. Kitame sone — ukrainiečiai, rusai, armėnai...

Nuostabiai gražūs tautų junginys. Visi paviljonai papuošti tautinėmis vėliavomis, ženklais, drabužiais, žemėlapiais. Parodoje galėjai rasti visą tautų praeitį, jų kovas už laisvę, kultūrą su įvairios rūšies menu ir t.t.

Toje milžiniškoje parodoje dalyvavusieji lietuviai pasižymėjo savo rodimųjų gausumu ir įvairumu. Su Brazilijos Lietuvių Bendruomenės pirmi-

ninku Jonu Tatarūnu ir jo nepaprastai veiklia žmona Vera darbavosi toje parodoje labai daug nusipelnę lietuviai — Jonas ir Aldona Valavičiai, Jonas ir Silenė Salickai, menininkė (rankdarbių) Marija Remenčienė, Algimantas ir Albinas Saldžiai bei kiti patriotiškai nusiteikę lietuviai.

Šv. Kazimiero parapijoje, administruojamoje saleziečių, Petro Perkumo namuose, prasidėjo naktinė adoracija, kuri organizavo ir labai išpopuliarino buvus Kinijos misionierius kun. Petras Urbaitis. Moderniai įrengtoje koplyčioje pirmąjį mėnesio penktadienį, 1985. V. 3 v. y. k. naktinė švenčiausiojo Sakramento adoracija, kurioje dalyvavo per 20 tikinčiųjų. Ten buvo laikomos Mišios 22 v. ir 6 v. r. Naktinės Mišias atnašavo keturi kunigai brazilai, įskaitant ir salezietį lietuvį kun. Praną Gavėną.

Vytautas Laugalis

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įrašo knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Trilypis "Pavasario" koncertas

D. N. BALTRUKONIS

Š. m. gegužės 4 d. Montrealio mergaičių choras "Pavasaris", įsteigtas prieš 5 metus jų vadovės bei globėjos Jadvygos Baltuonienės ir tuomet Montrealy gyvenusios seselės Teresės, paminėjo pirmąjį savo gyvavimo penkmetį, dalyvaujant Otavos "Ramunėlėm" ir žymiai vyresniai Hamiltono mergaičių chorui "Aidas".

Montrealio lietuvių visuomenė atsiliepė į šį koncertą labai entuziastiškai. Aušros Vartų parapijos salė prisirinko pilnutėlė pavasariškai nusiteikusių svečių.

Koncerte dalyvavo ir tuo metu besilankantis naujasis išeivijos lietuvių vyskupas Paulius Baltakis. Jis buvo atlydėtas į salę abiejų parapijų bei jų svečių dvasiškių ir gražiai uniformuotų "Pavasario" mergaičių. Naująjį vyskupą gausūs svečiai sutiko triukšmingais plojimais.

Prieš koncerto pradžią ganytojas buvo koncerto pranešėjos Daivos Piečaitės pasveikintas kaip pasaulio lietuvių "jaunimo vyskupas". Jis buvo pakviestas į sceną invokacijai. Ten jam buvo įteikta puiki stula, specialiai išsusta montrealietės pagarsėjusios audėjos Danutės Staškevičienės. Atsidėkodamas vyskupas sveikino jaunąsias sukaktuvines, linkėdamas jų chorui augti ir klestėti.

Koncertas buvo pradėtas Otavos "Ramunėlių", vadovaujamų muzikiet Loretos Lukšaitės ir jų ilgametės vadovės Rūtos Šiulytės-Kličienės. Jos mus nustebino gerai paruoštu repertuaru. Garsų efektai buvo gelbstimi dar mikrofonų — kiekvienai dainininkei po vieną. Jos atliko 4 dalykus: tautinių šokių pyne (pagal Kalvelį), labai vykusiai pritaikyta dainavimui muzikės L. Lukšaitės, "Barcarole" (iš J. Offenbach operos "Hoffmano pasakos"), "Obels žiedus" (Louisguy) ir "Lėlė" (šokiai iš Lietuvos). Visi dalykai, ypač pirmutinis, skambėjo tikrai įspūdingai.

Po otaviškių mergaičių sekė Hamiltono "Aido" merginos, vadovaujamos muz. J. Govėdo. Jos taipgi padainavo 4 dalykus: "Oi kas, Dievuli mano" (St. Šimkaus), Lopšinė (Lapasinsko-Baumilo), "Pasėjau kanapę" (liaudies daina), "Sleepy time" (J. S. Bacho). Hamiltoniškės merginos su savo jauna soliste ir dirigentu J. Govėdu susilaukė daug smagių katučių.

Atėjo eilė šeimininkėms — Montrealio "Pavasario" mergaitėms parodyti savo muzikinius sugebėjimus. Jos, diriguojamos veteranės muzikės Madeleine Roch, padainavo taipgi 4 kūrinius: "Anksti rytą atsikėlus", (liaudies daina), "Vasaros romantika" (J. Sližio), "Apynelis" (J. Žilevičiaus), "Tesruva Nemunas" (P. Orentaitės — V. Viltenio). Tenka pastebėti, jog "Pavasario" merginos su muzike Madeleine Roch padarė stambiają pažangą. Tarena buvo gera ir, pagal skaičių, skambėjo svariai bei įspūdingai.

Antroji dalis pradėta po pertraukos sveikinimais "Pavasariui". Telegrama iš Putnamo sveikino viena iš "Pavasario" steigėjų, muzikės seselę Teresę. Su gėlėmis ir reikšmin-

gais žodžiais sveikino Montrealio ansamblio "Gintaras" pirmininkė Silvija Staškevičienė. Taipgi buvo gautas sveikinimas iš KLB kultūros komisijos, kuriai vadovauja buvusi montrealietė Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė. Atsiųsta buvo ir piniginė dovanėlė.

Sveikinimams pasibaigus, scenon buvo iškviesti sekančios "Pavasariui" dirbė ir nusipelnę žmonės: viena iš jo steigėjų ir dabartinė globėja bei administratorė — Jadvyga Baltuonienė; kurį laiką "Pavasarij" mokė ir dirigavęs jaunas muzikas Aleksandras Stankevičius; dabartinė "Pavasario" dirigentė Madeleine Roch; solistė, "Pavasario" krikšto motina ir kurį laiką su mergaitėmis dirbusi Gina Čapkauskienė; "Pavasario" krikštėtatėvis, jo tradicinės dainos autorius muzikas Zigmąs Lapinas. Tapgi iškviestas buvo Otavos "Ramunėlių" vadovės — muzikės L. Lukšaitė su R. Kličiene ir Hamiltono "Aido" dirigentas J. Govėdas. Jiems visiems buvo asmeniškai padėkota ir įteiktos gėlės.

Antroji koncerto dalis buvo atlikta visų trijų chorų drauge. Diriguojant Jonui Govėdui ir akompanuojant Madeleine Roch, jungtinis choras padainavo 5 dalykus: "Augino močiutė (liaud. daina), "Gale lauko toli" (J. Tallat-Kelpšos), "Devynbalsė" (K. Noviko), liaudies dainų pyne (G. Gudauskienės), "Sibiro giesmė" (Fausto Stroljos). Pastarąją atliko sol. Gina Čapkauskienė, palydima mergaičių choro. Šis ir kiti kūriniai sukėlė nemažą ovacijų. Po kelių minučių "maldavimo" Gina Čapkauskienė su mergaitėmis padainavo Montrealio "Pavasario" tradicinę dainą "Pavasaris, pavasaris", sukurta montrealiečio muziko Zigmo Lapino.

Pasibaigus visiems plojimams, scenon buvo iškviesti abu "Pavasario" krikštėtatėviai — sol. G. Čapkauskienė ir Z. Lapinas. Pastarasis buvo įpareigotas tarti keletą žodžių "Pavasariui". Kai jis prajunkino auditoriją savo samojung, scenon buvo įteistas didžiulis 5 aukštų tortas, visas žerintis žaizaruojančiomis fejerverko tipo žvakutėmis. Šis žerintis tortas, kaip ir visos salės išpuošimas, tai vis nuopelnas jaunosios Teresės Mickienės (Keršytės), buvusios irgi "Pavasario" narės, jo solistės ir deklamatorės.

Tai buvo vienas retų pavasariinių koncertų mūsų padangėje. Tikrai džiugu stebėti bei klausytis jau antros ir net trečios kartos pokarinės imigracijos jaunimą gražiai dainuojant lietuviškus kūrinius. Tai užtikrina lietuviškosios kultūros tęstinumą šioje kadaise savo gausumu pirmavusioje lietuvių kolonijoje.

Visi šio sukaktuvinio koncerto rengėjai — "Pavasario" tėvų komitetas, susidedantis iš Vinco Piečaičio, Elvyros Celtorienės, A. Lukoševičienės ir energingosios veteranės Jadvygos Baltuonienės, nusipelnė mūsų visų pagarbos ir padėkos.

Supažindinkite savo draugus bei pažįstamus su "TĖVIŠKOS ŽIBURIAIS", pranešdami jų adresus "TŽ" administracijai. Keletą numerių jie gaus nemokamai.

Zaismingi Toronto gintariečiai sukaktuviniame trisdešimtmečio koncerte 1985. V. 25 Metro Toronto Convention Centre Theatre salėje, dalyvaujant gausiems žiūrovams

Nuotr. O. Burzdžiaus

Jaunatviško džiaugsmo šventė

Toronto "Gintaro" ansamblio trisdešimtmečio koncertas, kuriuo gėrėjosi per tūkstantį žiūrovų

Į modernią ir erdvią Toronto salę miesto centre (Convention Centre Theatre) gegužės 25 d. vakarą rinkosi gausūs žiūrovai. Vieta lietuviams nepaprasta, bet tokiai iškilmei reikėjo erdvių salės su didele scena, kurioje galėtų tilpti 200 šokėjų bei dainininkų. Tokia salė buvo rasta. Joje lengvai tilpo ir šokėjai, ir tūkstantinė žiūrovų auditorija.

Punktualiai 6 v.v. "Gintaro" orkestras (8 muzikantai, vadovė G. Paulionienė) pradėjo koncertą tautinių šokių melodijomis, nuteikdamas žiūrovus dvių valandų programai. Kai pakilo scenos uždanga, fone ryškiai švietė įrašas "Gintaras 30", ir scenon pradėjo žygiuoti visos šokėjų grupės — nuo jauniausių iki vyriausių. Pasveikinusios žiūrovus Jonkelio šokių grupės nepaprastai sklandžiai keitėsi atlikdamos vis naujus šokius. Vieni jau matyti Toronto publikos, kiti visai nauji, kaip Katalinis, Landutė, Mainytinis, Vėdaras.

Iš viso gintariečiai penkios grupėmis atliko 19 šokių ir baiginė atsisveikinimo pyne. Nors visos grupės priklausė tam pačiam ansambliui, bet kiekviena turi savitą veidą, truputį skirtingą nuo kitų. Pvz. jaunučiai gražiai šoko, bet labai rimtai, atrodė susirūpinę, kad nepasimėstų, nesuklęstų. Vyresniųjų veiduose to susirūpinimo nebuvo matyti — švietė šypsena. Ir aplamai gintariečių šokis pasižymi lengvumu, grakštumu, žaislingumu, tikslumu, spalvingumu. Tai sukelia žiūrovuose pasigėrėjimą ir džiaugsmą. Net tie šokiai, kurie jau yra matyti daug kartų, gintariečių koncerte dvelkė savitu naujumu bei žaislingumu, kuris pasiekiamas per ilgesnį laiką nuolatinėmis pastangomis. Matyt, pasiekti kokybės ir sutraukti gausius žiūrovus į gintariečių koncertus.

Įdomu buvo matyti šokančius scenoje veteranus — gydytojus, inžinierius, mokytojus ir kitus profesionalus. Toronto "Gintaras" turtin-gas ne tik šokėjais-jomis, bet ir dainininkėmis. Dainos grupė, vadovaujama G. Paulionienės ir tartinama sol. R. Paulionio, padainavo visą eilę liaudies dainų, derindamasi į bendrus programos rėmus. Prie šio dainos vieneto prisidėjo ir sol. R. Strimaitis. Su sol. R. Paulioniu įvedo padainavo M. Budriūno "Pjoviau

lankoj šiena". A. Bražinsko "Tėvynė Lietuva" ir palydėjo "Vakaruška" šokį drauge su orkestru. Pasirodė ir vienas sol. R. Paulionis su K. V. Banaičio "Už žalos girelės" ir St. Šimkaus "Anoj pusėj Dunajelio".

Koncertas buvo baigtas Atsisveikinimo pyne, kurioje dalyvavo visos grupės, užpildžiusios didžiulę sceną. Sužavėti žiūrovai sustoję ilgai plojo, reikšdami savo dėkingumą, pasigėrėjimą ir padėrasinimą ateičiai.

Šios sukakties proga Ontario parlamento narys Y. Shymko, pasveikinęs "Gintarą" Ontario premjero F. Millerio vardu, įteikė plakėtę vyriausiai vadovei R. Karasiejenei su atitinkamu įrašu.

Programos pranešėjos pareigas lietuvių ir anglų kalbomis sklandžiai atliko R. Gir-dauskaitė. Scena buvo skoningai papuosta dail. S. Šileikienės.

Trumpą padėkos žodį tarė "Gintaro" tėvų komiteto pirm. mokytoja R. Žilinskienė, iškviesdama scenon vadovus ir programos dalyvius. Jie taip išsirikavo: R. J. Karasiejai, R. Yčienė, I. Lukoševičiūtė, D. Nausėdienė, A. Bireitaitė, R. Girdauskaitė, Z. Šilinkaitė, R. Rusinavičienė, G. Paulionienė, R. Paulionis. Visi buvo apdovanoti padėkos gėlėmis.

Sukakties pobūvis su vaaisėmis buvo suruoštas lietuvių namuose. Ten "Gintarą" svei-

kino buvusi pirmoji vadovė A. Ličkūnaitė-Milienė iš Kalifornijos (raštu), PLB valdybos kultūros komisijos pirm. M. Lenkauskienė, JAV LB kultūros komisijos pirm. I. Bublėnė, KLB kultūros komisijos pirm. R. Kurienė, KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. A. Vaičiūnas, Tautinių šokių instituto pirm. G. Gobienė (įteikė dovanas "Rambyno", "Žilvičio" ir "Šilainės" iš JAV), Montrealio "Gintaro" atstovas V. Piečaitis, "Aro" choro — V. Pečiulis, Toronto Lietuvių namų visuomeninės veiklos komiteto pirm. A. Janikaitienė, "Atžalyno" vadovė L. Pacevičienė, Prisikėlimo choro dirigentas V. Verikaitis (įteikė plakėtę su įrašu). Raštu sveikino "Gyvataro" vadovė G. Breichmanienė ir Čikagos "Grandis". R. Karasiejienė, vyr. "Gintaro" vadovė, visiems išreiškė nuoširdžią padėką.

Pobūvio programai vadovavo tėvų komiteto pirm. R. Žilinskienė. Šią dalį užbaigus, prasidėjo įprastiniai šokiai, kuriuose dalyvavo ne tikai gintariečiai, bet ir kiti.

Trisdešimtmečio proga buvo atspausdintas ir specialus leidinys "Toronto 'Gintaras' 1955—1985", redaguotas V. Matulaičio. Jame išspausdinti Kanados ir lietuvių aukštųjų pareigūnų sveikinimai, trumpa "Gintaro" istorija anglų, prancūzų ir lietuvių kalbomis, gausiomis nuotraukomis papuoduota ligšiolinė veikla. DL

TAI, KO JIEŠKAI STOVYKLOSE,

RASI NERINGOJE 1985 METAIS

1984 metų stovykla Neringoje buvo labai sėkminga.

Ji kartojama ir šią vasarą

Jaunuolių stovykla (nuo 17 metų ir studentų) —

birželio 16 — 29

Berniukų stovykla (7-16 metų) — birželio 30

— liepos 13

Mergaičių stovykla (7-16 metų) — liepos 14 — 28

Šeimų stovykla — liepos 28 — rugpjūčio 3

Lietuvių kilmės vaikams stovykla anglų kalba (7 — 16 metų, mišri) — rugpjūčio 4 — 17

Stovyklas rengia, tvarko ir joms vadovauja

Nekaltai pradėtosios Marijos vienuolijos seserys

Kreipkitės iki **birželio 5 d.**: Camp Neringa, I.C.C., Putnam, CT 06260 USA; **nuo birželio 5 d.**: Camp Neringa R.F.D. No. 4, Box 134C, W. Brattleboro, VT 05301, USA.

Tel. (802) 254-9819

Montrealio lietuvių choras "Pavasaris" 1985. V. 4, atlikęs sukaktuvinį penkmečio koncertą su Otavos "Ramunėlėmis" ir Hamiltono "Aidu". Iš kairės: muz. A. STANKEVIČIUS, "Pavasario" steigėja ir administratorė J. BALTUONIENĖ, pranešėja D. PIEČAITYTĖ, dabartinė dirigentė Mm. M. ROCH, sol. G. ČAPKAUSKIENĖ, muz. Z. LAPINAS. Jų visų dėka "Pavasaris" gali sėkmingai gyvuoti

Nuotr. Kalvačio

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos kultūrinės veiklos komisija, surengusi tos srities seminarą Torontoe 1985. V. 24-26. Iš kairės: D. Juozapavičiūtė, A. Sungailienė, D. Viskontienė, M. Lenkauskienė (viešnia, PLB valdybos kultūros komisijos pirm.), R. Kurienė — komisijos pirmininkė, dr. J. Čuplinskienė, I. Lukoševičienė, K. Manglicas, I. Bublione (viešnia, JAV LB kultūros tarybos pirm.) Nuotr. S. Varankos

Nesame nudžiūvusi tautos šaka

Kultūrinės veiklos seminaras Torontoe, kuriame dalyvavo veikėjai iš visos Kanados

KLB krašto valdybos kultūros komisija, pirmininkaujama Rasos Lukoševičiūtės-Kurienės, š. m. gegužės 25-26 d. Toronto Lietuvių vaikų namuose surengė kultūrinės veiklos seminarą. Jame per dvi dienas buvo svarstomi kultūriniai Kanados lietuvių klausimai. Tai pirmas tokio pobūdžio suvažiavimas, surengtas kanadietiška forma (workshop). Be to, šiam seminarui buvo gauta finansinė Kanados lietuvių fondo parama, kuri įgalino apmokėti kelionės išlaidas kai kuriems tautiečiams iš Vakarų Kanados — Vankuverio, Edmontono, Kalgario, Winnipeg.

Seminaras iš tikrųjų buvo pradėtas gegužės 24 d. vakare susipažinime ir kukliomis vaišėmis. Programa pradėta šeštadienio rytą kultūros komisijos pirm. R. Kurienės sveikinamuoju žodžiu, kuriame ji suminėjo dalyvius iš Vankuverio, Edmontono, Kalgario, Winnipeg, Montrealio, Toronto, Hamiltono, Delhi, Londono. Perėmusi pirmininkavimą kultūros komisijos narė dr. J. Čuplinskienė, pakvietė invokacijai kun. Pr. Gaidą.

Seminaro dalyvius sveikino PLB valdybos kultūros komisijos pirm. M. Lenkauskienė, JAV LB kultūros tarybos pirm. I. Bublione (jos abi aktyviai dalyvavo seminaro darbuose), raštu — PLB pirm. V. Kamanas, švietimo komisijos pirm. B. Jasaitienė, ŠALFASS pirm. Pr. Berneckas.

Silpnėjanti veikla

Paskaitą apie kultūrinę Kanados lietuvių veiklą, jos vertybes ir tikslus skaitė R. Kurienė. Pateikusi teorinę kultūros aptartį kaip tautos formą, ji analizavo anketos duomenis, kuriuos ji pati sutelkė. Iš 166 gavusių anketas atsakė 49%. Iš jos matyti, kad kultūrinė Kanados lietuvių veikla silpnėja. Taip tvirtino 71% pasisakiusių. Didesnėse apylinkėse ji gana aktyvi, bet labai silpna mažosiose. Visur ji silpnėja ypač tose srityse, kur reikia lietuvių kalbos. Visi atsakiusieji 100% pareiškė, kad lietuvių kalba tautinei kultūrai yra būtina.

Pasisakymai

Pirmininkavimą perėmęs K. Manglicas skatino dalyvius gyvoti diskusijom — pasisakymui rūpimais klausimais. Nesant gairių, dalyviai kėlė įvairiausius rūpesčius. I. Bublione pabrėžė domesį tautinei kultūrai, o ne bendrajai, I. Lukoševičienė ir L. Eimantas — lietuvių kalbos svarbą, R. Mažeikaitė siūlė steigti lietuvių kalbos kursus suaugusiems, J. Čuplinskienė priminė reikalingą skirti švietimą nuo kultūros, V. Matulaitis judino archyvo-muziejaus steigimo klausimą, L. Balseys nusiskundė stoka bendradarbiavimo tarp tautiečių, D. Viskontienė teiravosi nuomonių dėl vietinių kvietimo iš okup. Lietuvos ir patyrė, kad tai tebėra mūsų visuomenę skaldantis dalykas, neteiktinas Bendruomenėi.

I. Bublione priminė T. Venclovos pareiškimą, esant reikalingas ryšys tarp okup. Lietuvos pogrindžio, oficialios ir išeivijos kultūrų. L. Eimantas skatino mažasias apylinkes pasinaudoti didžiųjų pajėgomis,

seselė M. Bareikaitė kvietė ypatingai rūpintis jaunomis šeimomis. M. Lenkauskienė pareiškė, kad daugelyje kraštų yra mažų apylinkių, bet stiprių; esą reikia visiem dalintis turimomis vertybėmis.

N. Karosaitė pastebėjo, kad yra dvejojanti lietuvių jaunimo — aktyvaus ir pasyvaus; pastarąjį reikia suaktyvinti; kelionė į Lietuvą tokį jaunimą atgaivintų. V. Piečaitis manė, kad kultūrinė mūsų veikla gera — vyksta daugybė renginių, kartais net per daug. R. Kurienės nuomone, tai nereiškia gerio lygio.

Vakarų Kanados atstovai pareiškė, kad kultūrinės mūsų švenčių programos neįdomios. Mažom apylinkėm būtina pagalba ir žmonėms, ir lėšomis. Dr. M. Uleckienė reišė nuomonę, kad jaunimui reikia sudaryti sąlygas nuvažiuoti į Lietuvą, kad jų pamatytų tikrovėje, ne tik vadovėliuose. N. Karosaitė pastebėjo, kad yra ne tik jaunimo, bet ir senimo problema — esą sunku su senaisiais bendradarbiauti, susikalbėti, nes nesupranta dabarties jaunimo. Winnipeg atstovė pareiškė, kad mažosios apylinkės per daug dejuoja ir per mažai dirba, nepanaudoja net savo turimų pajėgų.

Būrelių pranešimai

Po pasisakymų bei diskusijų ("brain storming") seminaro dalyviai pasistiprino pietumis ir pasiskirstė į būrelius svarstyti savo sričių klausimų. Susidarė keturi būreliai: šeimos, kultūrinių vienetų, spaudos ir meno bei literatūros. Būrelių vadovai sekančią dieną pateikė savo svarstymų santraukas.

Šeimos būrelio vadovė I. Lukoševičienė: jauna šeima reikalinga pagalbos lietuviškumo srityje; svarbu ne prievarta, o pavyzdys; mišrios šeimos neatstumtinės; reikalingas informacinis centras, kuriame būtų gaunamos visos lietuviškumui ugdyti priemonės; skelbti lietuviškos šeimos metus, tik paruošus atitinkamą programą; stiprinti jaunų šeimų sąjungą, vengiant jų uždarmo.

Kultūrinių vienetų būrelio vadovė D. Viskontienė: kultūriniai vienetai dirba izoliuotai; ugdyti vadovus, rengti kursus, įsteigti gaidų bei veiklų centrą, prieinamą visiem, lankyti lietuvių kolonijas, paruošti renginių garsines vaizdajuostas — kasetes, sudaryti skrajojantį meno vienetą, rengti pavasarį mokyklinio jaunimo šventę.

Spaudos būrelio vadovas V. Matulaitis: lietuviškai skaitantys bei rašančiai skaičius mažėja, periodinės spaudos tiražai taip pat; skaitytojus ir rašytojus pradėt ruošti mokyklose; pageidautina daugiau lengvų rašinių jaunimui tinkamom temom; įvesti į jaunimo skyrus informacinius skyrelius anglų kalba; plačiau garsinti "Bridges" laikraštį; rengti kursus jauniems bendradarbiams; jungti paralelinius laikraščius (deja, niekas nenori mirti).

Meno būrelio vadovė A. Sungailienė: mums svarbus ne tik estetinis, bet ir tautinis pradas; sudaryti sąlygas meninin-

kams reikštis lietuvių ir kanadiečių visuomenėje; rengti dailės parodas kas 3-4 metai, sudaryti kilnojama parodą; vyrauja stipri visuomenės apatija lietuviškai literatūrai; jaunimas ja nesinaudoja dėl per menko kalbos mokėjimo; skatinti jaunimui tinkamų knygų paruošimą bei išleidimą; paruošti garsines vaizdajuostas literatūrinėm temom; steigti premijas už literatūrinius ir mokslinius darbus; rengti naujų knygų sutiktuves.

Po šių pranešimų buvo kelias pasisakymų dėl seminaro programos. Vienas jų pageidavo ateityje atsisakyti paskaitų ir duoti daugiau laiko svarstyboms. Tuo reikalu buvo išdalyta anketa su klausimais seminaro dalyviams apie jo programą.

Kultūrinės perspektyvos

Seminaro pabaigai buvo skirtas "Tėviškės žiburių" redaktoriaus kun. Pr. Gaidos žodis. Jis kalbėjo apie kultūrinės mūsų perspektyvas.

Pasak jo, kultūrinė veikla yra mūsų lietuviškumo laidas. Be jos išeivių lietuviybė tapo virtuvine ir greitai sunyktų. Tautinė kultūra yra kaip duona, maitinanti mūsų lietuviškumą. Ji nesiriboja vien estetiniu pasigėrėjimu, — siekia tautos gelmes, bet tai nereiškia, kad ji yra propagandinė, kaip kai kas bando ją vertinti.

Išėivijoje yra tautiečių, manančių, kad kultūrinė mūsų veikla yra beprasme ir todėl joje nedalyvauja. Iš tikrųjų betgi taip nėra, nes išėivijoje sukurios vertybės eina į bendrą tautos lobyną. Nėra būtina, kad visa tauta gyventų prie Baltijos jūros, ypač moderniosios komunikacijos laikais. Išeivija nėra nudžiūvusi tautos šaka.

Išėivio gyvenimas dviejose kultūrose yra įmanomas. Svarbu išlaikyti pusiausvyrą, kad gyvenamojo krašto kultūra ne užgožtų lietuviškosios.

Didelė atrama kultūrinei mūsų veiklai būtų Lietuva, jeigu ji būtų nepavergta svetimųjų. Dabartinis metu galimi tikėti roboti asmeniniai ryšiai. Platesni užsimojimai ta linkme skaldo mūsų visuomenę. Tai vaistai, kurie gydo vieną organizmą dalį, bet kenkia kitai. Šioje srityje neįmanoma išvengti politinio aspekto, nepažeidžiant Lietuvos laisvinimo pastangų.

Turime neblogas sąlygas kultūrinei veiklai, tačiau jai reikia herojiškų pastangų. Kol jų netrūkų, kultūrinė mūsų veikla bus gyvastinga.

Kalbėtojas skatino mažiau dejuoti, daugiau dirbti, ir tai su entuziazmu, nes ašaros tik tai gaudina, bet veikti ne skatina.

Po įvairių padėkų ir papildomų pranešimų seminaras baigtas Lietuvos himnu.

Kultūros komisija (R. Kurienė, dr. J. Čuplinskienė, V. Dauginis, D. Juozapavičiūtė, I. Lukoševičienė, K. Manglicas, A. Sungailienė, D. Viskontienė, N. Vytaite), apžvelgusi seminaro iškeltas mintis, galės sudaryti bendrą kultūrinės veiklos planą. DL

Kryžių žemė

Laisvė! Laisvė! Laisvė! — Ir širdy, ir dūšioj.
Mergužėlės rūtas laistė:
Nuotakom greit būsim.

Užsimiršo kryžiai
Širvintų, Giedraičių,
Žemėn laimė grįžo
Žydinčiais laukais pavaikščiot.

Tėviškė graži po karo,
Mergužėlės gražios.
Į tėvelio dvarą
Vėlei priešai grėžias.

Kur laukai žaliavo,
Ten lietuvis rymo.

Skaidis, Norvegija

VYTAUTAS KASTYTIS

Nei namų, nei javo —
Priešai užrakino . . .

Verkia vienišas smūtkelis,
Lietūs lyja,
Kad lietuvis kaip šuo prie kelio
Svetimas savoį salyje.

Protėvių kapuose
Raudos girdis:
Ašarėlės, jūs mane paguoskit,
Nuraminkit mano širdį!

Vai, kur tu, brolau lietuvi,
Vai, kur tu, motule,
Ar prie Reino kaulai guli,
Ar Sibiro Barnaule? . . .

1944 m. gruodžio 1 d.

Romantiška menininkų kolonija

Prieinama visiems. Ten praleidau tris mėnesius

J. KVITYTĖ-YOUNG

Atsiradau toje kolonijoje (Leighton Artist Colony, Banff, Alberta) tuoj po N. Metų. Banffo miestelis kasėsi iš didelių sniegu. Kalnai, medžiai, namai paskendę snieguose, gatvės prakastės tik vienas takas. Gražu, kaip pasakoje. Ypatinai gražu Banffo Centre, kaip dabar šis Kanados reprezentacinis meno centras yra vadinamas. Centras, pradėtas statyti maždaug prieš 50 metų Tunnel Mountain įkalnėje, dabar jau turi tris teatrų, įvairias studijas, gyvenamas rezidencijas ir didelį modernų poilsiaimo telkinį su plaukymo baseinu, mankštos salemis ir t.t. Banffo Centre įvairių meno šakų kursai, parodos ir suvažiavimai vyksta ištisus metus — žiemą ir vasarą.

Menininkų kolonija yra naujas projektas, užbaigtas statyti praėjusią žiemą 1984-85. Tai aštuonios atskiros studijos. Trys jų paskirtos kompozitoriams, trys rašytojams ir dvi dailininkams. Kiekviena jų yra suplanuota skirtingo Kanados architekto. Jos yra labai įdomios ir įvairios. Visos aštuonios studijos stovi netoli viena kitos pušų miške ir sudaro vaizdą mažo, fantastiško kaimelio, kadangi tie aštuoni architektai turėjo pilną laisvę planuoti išskyrus reikalavimus, kad studijos vidus atitiktų rašytojo, kompozitoriaus arba dailininko reikalavimus.

Mano (tapybos) studija, suplanuota Kvebeko architekto Guy Gerin-Lajoie, yra labai aukšta, su vario stogu ir, žinoma, į šiaurę nukreiptais "skylėmis" langais. Studijoje yra visi reikalingi šios rūšies menininkui "baldai" ir specialios durys, maždaug 10 pėdų aukščio, kad būtų galima įnešti ir išnešti didesnes ištemptas drobės. Pro kitus langus matyti amžinai snieguoti kalnai. Nuo

aukšto vario stogo krenta sniego griūtys.

Kita, rašytojui skirta studija yra įrengta Britų Kolumbijos, jūros žvejų laive. Vankuverio architektas Richard Henriquez sugalvojo nupirkti žvejų laivą, kurio vidų jis perdirbo į mažą, bet labai jaukią studiją rašytojui. Mano trijų mėnesių kolonijoje buvimo metu tas laivas buvo atvežtas iš Vankuverio ir, televizijos kamerom filmuojant, su milžinišku kranu buvo pro medžius nuileistas į pastovią savo vietą.

Tose studijose menininkai tik dirba, o gyvena rezidencijoje, valgo bendroje valgykloje. Pagrindinė kolonijos idėja yra sudaryti profesionalams menininkams geras sąlygas darbui, be įvairių kasdieninių trūkumų ir be jokių Centru įsipareigojimų. Į koloniją svečiai neįleidžiami be specialaus administracijos leidimo. Tik briedžiai, elniai bei stirnos aplink laisvai vaikšto. Viešpatauja idiliška ramybė, ošia pušys, o vakare apie 11 v. kalmuose koncertus pradeda kelti kajotai. Dieną virš slėnių sklendo ereliai.

Kolonijos menininkai gali pasirinkti bendravimą su kitais Centro nariais, dalyvavimą koncertuose, paskaitose ir t.t. arba atsiskirti ir gyventi atsiskyrėliškai.

Buvimo laikas kolonijoje (vienerių metų laikotarpis) yra nuo 2 savaitių iki 3 mėnesių. Mano 3 mėnesiai ten praėjo labai maloniai ir produktiškai. Įstojimo sąlygos (dailininkams) yra šios: biografinės žinios ("resume"), naujausių darbų skaidrės (20-40), parodų katalogai bei brošiūros, trys rekomendaciniai laiškeliai ir trumpas numatomo projekto aprašymas. Informacijai rašyti: Leighton Artist Colony, The Banff Centre, P. O. Box 1020, Banff, Alberta, Canada T0L 0C0. Kandidatai gali būti iš įvairių kraštų.

Dail. JONĖ KVITYTĖ, gyvenanti Kanados Kalgaryje, tris mėnesius praleidusi dailininkų kolonijoje Banffe, Albertos provincijoje

Atsiųsta paminėti

AIDAI, kultūros žurnalas, 1985 m. 1 nr. Straipsniai: V. Daugirdaitė-Sruogienė, Kaip po Rusiją išbalškinti lietuviui pasitikio Lietuvos neripiklausomybės paskelbimą; Antanas Rubšys, Senasis Testamentas ir žmogaus išmintis nerime ir kančioje; dr. Vincas Vyčinas, Asmenybės klausimas Ibseno dramose. Brandas; Antanas Maceina, Gimtoji kalba liturgijoje; A. Plukas, JAV lietuvių 1984 metų veiklos apžvalga. Kronikiniai skyriai — "Išminties ir gyvenimo", "Knygos". Numeris iliustruotas dail. J. Paukštiešės tapybos ir grafikos

kūriniais. Vyr. red. — dr. Leonardas Andriekus, administratorius — T. Benvenutas Ramanauskas, OFM (361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA).

Juozas Daumantas, PARTIZANAI. Trečias pataisytas ir papildytas leidimas. Ilustracijos ir apšankas — dail. Prano Lapės. Išleido [laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti. Čikaga 1984 m., 572 psl.

Juozas Girmis, JUOZAS BRAZAITIS - mokslininkas. Atspaudas iš LKM Akademijos suvažiavimo darbų X t., 31-57 psl. Roma 1984.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

"Dainavos" ansamblis Čikagoje yra gavęs kvietimą parodyti lietuviškų vestuvių papročius ir tradicijas amerikiečiams. Spektakliui bus panaudota tautosakinė medžiaga, tautiniai šokiai, liaudies dainos, liaudies instrumentų orkestrėlis. Talkon kviečiami buvusieji dainaviečiai ir nauji dainininkai, nes reikės didelio choro. Lietuviškos vestuvės amerikiečiams bus suvaidintos š. m. lapkričio 24 d. Sterling Morton auditorijoje, Cicero, IL.

Penkių dailininkų darbų paroda Čikagoje, Jaunimo centro M. K. Čiurlionio galerijoje, surengė Čikagos skautininkų draugovė. Parodai buvo skirti du savaitgaliai — balandžio 12-14 ir 19-21 d. Dalyvavo keturios moterys ir vienas vyras: Dalia Ancevičienė, Danguolė Šeputytė-Jurgutienė, Magdalena Stankūnienė, Romualdas Povilaitis ir Ringailė Jonykaitė-Zotovienė. Parodos atidaryme įvadinį žodį tarė Jolanda Kerelienė. Vertintųjų nuomone, geriausiai pasirodė M. Stankūnienė, didelio formato aliejaus paveikslais vaizduojanti dykila Lietuvos kaimo darbų mėnesius. Forma — liaudiška, artima lietuviškai liaudies daili. D. Ancevičienė parodan įsijungė realistiniais amerikietiško gamtovaizdžio peizažais, D. Jurgutienė — taip pat peizažais, R. Zotovienė — akvarelėmis, R. Povilaitis — metalo ir gintaro dirbiniais.

Klivlande miręs kompoz. Alfonsas Mikulskis, M. K. Čiurlionio ansamblio išteigėjas ir ilgametis vadovas, paliko apie 500 kūrinių, kuriuos dabar saugo O. Mikulskienė ir M. K. Čiurlionio ansamblio valdyba. Tiems kūriniams išleisti jau sudarytas specialus komitetas, vadovaujamas M. K. Čiurlionio ansamblio pirm. Vlado Plečkaičio (4450 Rabun Lane, Richmond Heights, Ohio 44143, USA.). Komitetas taipgi įsijungė: vicepirmininkai dr. Danielius Degesys ir Juozas Stempužis, sekr. Jurgis Malskis, izd. Ona Jokūbaitienė. Kompoz. A. Mikulskio kūrybinį palikimą planuojama išleisti trimomis atskiromis knygomis. Pirmoje bus sutelktos liaudies dainos, giesmės ir Mišios už kenčiančią Lietuvą, antroje ir trečioje — kanklės ir liaudies instrumentams skirti kūriniai. Be to, leidžiamas ir Vacio Kavaliūno parašyta M. K. Čiurlionio ansamblio monografija. Komitetas kreipiasi į visus lietuvius, prašydamas paramos. Čekius rašyti "Čiurlionis Ensemble, Inc." vardu ir siųsti izd. O. Jokūbaitienei, 3000 Had-den Rd., Euclid, Ohio 44117, USA. JAV lietuviams tos aukos bus nurašomos nuo federacinių mokesčių nr. 23-710-5497.

Savo XXI-ji sezoną satyrinis "Antras kaimas" Čikagoje pradėjo spektakliais "Playhouse" teatre balandžio 20-21 d.d. Programon šį kartą įsijungė naujų aktorių. Grupę dabar sudaro: Vida Gilvydienė, Jūratė Jakštytė, Indrė Toliušytė, Eugenijus Butėnas, Romas Stakauskas, Edvardas Tuskenis, Arvydas Vaitkus, save prievaizda vadinantis rež. Algirdas T. Antanaitis. Grupės plakatais talkina dail. Vincas Lukas, šviesomis ir garsais — Jonas Kaunas. Balandžio 27 d. "Antras kaimas" po penkerių metų pertraukos lankėsi Baltimorėje, pakviestas Vašingtono veikiančios lituanistinės K. Donelaičio mokyklos. Po to vėl turėjo kelis spektaklius Čikagoje. Rudenį yra pakviestas apsilankyti Los Angeles mieste, Bostone, atlikti trumpą programą Penktajame mokslo ir kūrybos simpoziume Čikagoje. Naujoji programa yra suskirstyta į dvi dalis. Pirmoji yra įjungtos praplėtos "Meilės istorijos", "Lėtai kalbančių lietuvių klubas", aktuali atostogų tema, kalbantis automobilis, trijų dalių dramos konkurso posėdis; antroji dalin — gerokai padidintas "Tarybinių kronikų" ciklas, apimantis sovietinį susirinkimą, politiką, parduotuvę, turgų, apsilankymą pas psichiatrą, komunistinių didžiųjų paveikslus, sukumintintą šeimą, kurios narių pokalbiuose vis pridėdamas žodis "draugas", kai kreipiamasi į tėvus ar vaikus. Naujoji programa su pertrauka trunka 2 val. 45 min. Atliekamiems šėkimams panaudotas tekstas A. T. Antanaičio, R. Stakausko, A. Tamaliūno, K. Vidžiūnienės, V. Zukausko, fejletonai iš Lietuvos — J. Bulotos, A. Danio, A. Gričiaus, A. Zabielsko, V. Žilinskaitės. Programon taipgi įjungta nemažai muzikos, įvairių garsinių efektų, net ir skaidrių scenos ekrane.

Sportinių mėgėjiškų filmų festivalis įvyko Rygoje. Lietuvai jame atstovavo du vilniečių filmai — V. Vitkausko "Velomobilis", E. Lapinsko ir V. Gaigalo "Harmonizuota dramaturgija". Abu filmai užėmė trečiajias vietas.

1985 m. Sovietų Sąjungos premijos yra keturi lietuvių kandidatai — skulptorius A. Ambraziūnas, dail. K. Morkūnas, architektai G. Baravykas ir V. Vielius, sukūrę paminklinį ansamblį IX-jame Kauno forte. Juos premijoms pasiūlė Lietuvos dailininkų sąjunga.

Geriausią lietuviškų filmų aktorę kasmet renka M. Melnikaitės trikotažo ir galanterijos gamybinio susivienijimo įmonė Utenoje. Geriausia 1984 m. aktorė įmonės darbininkai ir tarnautojai pripažino Panevėžio dramos teatre dirbančią E. Korizonaitę, atlikusią Rūtos vaidmenį lietuviškame filme "Mano mažytė žmona". Geriausiu epizodiniu vaidmeniu atlikėju išrinktas Klaipėdos dramos teatro aktorius V. Paukštė.

Kompozitoriaus prof. Vytauto Klovos kūrybinis vakaras kaudiečiams įvyko "Drobė" gamybinio susivienijimo verpimo fabrike. V. Klova dalijosi mintimis apie savo kūrybinį kelią ir ateities planus. Jo kūrinius atliko — smuikininkė V. Klovaitė, pianistai J. Klovaitė ir S. Jonkus, dainininkai R. Kondrotaitė, V. Kurickas ir A. Barniškis, liaudies instrumentų ansamblis. Vakarui vadovavo Lietuvos kompozitorių sąjungos Kauno skyriaus sekr. A. Kubiliūnas.

Zigmo Gėlės-Gaidamavičiaus premija geriausiai debiutuojančiam naujam poetui yra išteigęs Šiaulių rajono kolchozas "Už taiką". Devintoji metinė premija įteikta Tautvydai Marcinkevičiūtei už eilėraščių rinkinį "Gyvybės grauztė". Literatūros popietėje savo kūrinius skaitė poetai P. Balčiūnas ir A. Dabulskis, prozininkas A. Pocius. Z. Gėlės premijos laureatų alėjuje pasodintas tradicija tapęs devintasis medelis. Šiuo metu atnaujinamas gimtasis Z. Gėlės namas, kuriame įsikurs literatūros muziejus.

Sovietinių sukakčių proga buvo paskelbtas respublikinis romanų, apsakų ir apybraižų konkursas karinio auklėjimo tema. Pirmoji premija už romaną "Viskas apie Praną" ir apsakų knygą "Birželio žvaigždės" paskirta rašytojui Edvardui Uldukiui, dvi antrosios — rašytojams Vytautui Misičevičiui už romaną "Tėviškėlė dega", Vladimirui Dautarui už apsaką "Vėjai". Trečiajias premijas laimėjo rašytojas Kostas Kaukas už apsaką "Paklausk ažuolą", žurnalistas Antanas Matukas už apybraižą "Ištvermė" ir Aloyzas Urbonas už apybraižų rinkinį "Ypatinga užduotis".

Saviveiklinis pantomimos teatro veikla Klaipėdos žvejų kultūros ir sporto rūmuose, vadovaujamas Vilniaus konservatorijos fakultetų Klaipėdoje dėstytojo Edgardo Savickio. Jaunieji šio teatro dalyviai susipažįja su kūno plastikos meno pagrindais, repetitijoje kuria etudus ir kompozicijas. Pirmam spektakliui paruošti prireikė beveik pusantų metų, nes darbas buvo pradėtas be jokios patirties. Klaipėdos žvejų kultūros ir sporto rūmų pantomimos teatras palaiko draugiškus ryšius su Rygos pantomimos liaudies teatru: lankosi jo spektakliuose, rengia kūrybinius susitikimus.

Vilniaus operos sol. Irena Milkevičiūtė, lyrinis sopranas, teatre dainuoja jau devinti metai. Ji yra populiari pagrindinių sopranų vaidmenų atlikėja G. Verdi operose "Traviata", "Otella", G. Puccinio "Madame Butterfly", G. Bizet "Carmen". Koncertus ji rengia, bendradarbiaudama su pianistu Ričardu Biveiniu. Savo rečitalį didžiojoje Vilniaus filharmonijos salėje pradėjo V. Paketūro harmonizuota liaudies daina "Vai žydėk", prie jos pridėdamas vokalinį A. Dvoržako ciklą "Meilės dainos". Antroji rečitalio dalis buvo skirta operų arijoms — V. Bellinio "Normos", P. Čaikovskio "Burtininkės", G. Verdi "Lilimo galios", G. Puccinio "Bohemos", Ch. Gounod "Romeo ir Džiuljetos". Gegužės pabaigoje sol. I. Milkevičiūtė lankėsi Taline, atliko Violetos vaidmenį G. Verdi "Traviatoje". Su J. Domarko vadovaujamu simfoniniu Vilniaus filharmonijos orkestru ruošiasi koncertinei išvykai į Smolenską. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniai 10-3	90 dienų termin. indėlius	8 1/4 %
Antradieniai 10-3	180-185 d. termin. ind.	8 1/2 %
Trečiadieniai uždaryta	term. indėlius 1 metų	8 3/4 %
Ketvirtadieniai 10-8	term. indėlius 2 metų	9 %
Penktadieniai 10-8	term. indėlius 3 metų	9 1/2 %
Šeštadieniai 9-1	pensijų s-tą	9 %
Sekmadieniai 9-12.30	spec. taip. s-tą	7 1/2 %
	taupomąją s-tą	7 %
	depozitų-čekių s-tą	6 %
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo	11 1/2 %
	mortgicinius nuo	10% - 11 1/2 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicinius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimeame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investicijose nuo aukso iki valstybinių laktų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienai arba Vidai Šiaučiuilenei

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

Antanas Genys (416) 231-2839

Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Torp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimas (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Jaunieji Toronto atžalniečiai metiniame koncerte Lietuvių namuose

Nuotr. B. Tarvydo

KANADOS ĮVYKIAI

Gamtos ir politikos viesulai

Netikėtai viesulo sukūriai nusiauė centrinę Ontario provincijos dalį, paliesdami Orangeville, Grand Valley, Totenhams, Alliston ir Barrie vietas. Labiausiai nukentėjo 45,000 gyventojų turintis Barrie miestelis į šiaurę nuo Toronto. Jame buvo sugriautas ištisas gyvenamųjų namų ir pramonės kvartalas, žuvo aštuoni gyventojai, įskaitant keturis vaikus. Po du gyventojus žuvo Grand Valley ir Totenhams vietovėse. Buvo sužeista apie 500 asmenų, kurių dalis dar tebėra ligoninėse, sunaikinta apie 300 pastatų, beveik 1,000 neteko pastogės. Nelaimė galėjo būti dar skaudesnė, bet automatas laiku išjungė elektros tiekimą, kai radare buvo pastebėti susidarę sukūriai. Buvo išvengta galėsusių kilti didelių gaisrų. Tuo pačiu laiku viesulo sukūriai siautėjo Pensilvanijos ir Ohio valstijose, atnešdami mirtį 77 gyventojams. Kaikuriose JAV valstijose uraganai ir viesulo sukūriai yra dažnas svečias, bet jie retai tepaliečia Kanadą. Sukūriai keliauja dideliu greičiu, nuo jų neįmanoma pabėgti. Nuo paskelbtos perspėjimo iki sukūrio atvykimo telieka penketas minučių. Dabar pavėluotai duodami specialistų patarimai neįieškoti apsaugos automobiliuose, kurie apverčiami arba sukūrio iškeliama ir orą. Lauke yra geriau slėptis grioviuose, mažose daubose, namie — rūsiuose po tvirtais stalais arba arti sienos, sulaikančios pastato griuvėsius.

Viesulo sukūrių atnešti nuostoliai tebėra tiksliai neapskaičiuoti. Spėjama, kad jie gali siekti apie \$100 milijonų. Dalį šios sumos padengs draudimo bendrovės, jau atsiuntusios savo agentus į nusiauėtas vietas. Jas aplankė Ontario premjeras F. Milleris, abiejų opozicinių partijų vadai. Premjero F. Millerio vyriausybė įsipareigojo prie kiekvieno nukentėjusiam suaukoto dolerio pridėti tris iš provincijos išdo. Finansinei provincinės valdžios paramai teikti jau atidarytos penkios įstaiigos nukentėjusiose vietovėse. Kanados valdžios parama dar nėra žinoma. Lig šiol būdavo laikomasi principo vadovauti provincijos gyventojų skaičiumi. Už kiekvieną gyventoją duoti po dolerį. Tad minimali parama Ontario provincijai turėtų siekti \$9 milijonus. Tikimasi, kad ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybė šią sumą padidins, atsižvelgdama į nukentėjusiems gyventojams padarytus didelius nuostolius. Daug kur jau pradedamas apgriautų namų taisymas, griuvėsių pašalinimas talkos būdu, pastogės parūpinimas ilgiam laikui, kol bus atstatyti sugriauti namai. Į nelaimės fondą savanoriškai plaukia dolerių aukos, pradėtas organizuoti jų rinkimas.

Premjero F. Millerio konservatorių mažumos vyriausybė Ontario naujo parlamento posėdžius pradėjo gubernatoriaus J. Airdo sosto kalba, pilna didelių pažadų, kurių nesimatė rinkiminiam vajuje. Daug jų yra paimita iš liberalų ir socialistų. Pats F. Milleris prisipažįsta, kad jo vyriausybė tegalėtų išgelbėti stebuklas. Liberalų vadas D. Petersonas ir socialistų vadas B. Rae teisingai pastebi, kad besaikiškai pažadai švaistomi ant konservatorių politikos griuvėsių.

Esą pažadams konservatoriai turėjo beveik 42-jus metus, bet sukruito tik dabar, kai jų laukia neišvengiamas pašalinimas. Nepasitikėjimo klausimas greičiausiai bus išspręstas birželio 17 ar 18 d. Vyriausybę lengvai nuvers 48 liberalai ir 25 socialistai, nes konservatoriai turi tik 52 atstovus. Naujos vyriausybės sudarymą gubernatorius J. Airdas greičiausiai be rinkimų paves liberalų vadui D. Petersonui, turinčiam su socialistų vadu B. Rae pasirašytą sutartį, kad jie dvejus metus parlamente remis liberalus. Pats F. Millerio likimas nėra aiškus. Jį turės išspręsti metinis Ontario provincijos konservatorių suvažiavimas, galintis pareikalausiti naujo vado rinkimų.

Ontario konservatoriai nesitiki laimėti naujus rinkimus su dabartiniu savo vadu. Daug kam atrodo, kad vado rinkimuose buvo padaryta didelė klaida. Esą reikėjo išrinkti ne konservatyvių pažiūrų F. Millerį, bet gerokai lankstesnį finansų ministrį L. Grossmaną, kuris yra žydų kilmės ir būtų susilaukęs didelės jų paramos, nes lig šiol tos tautybės premjero Ontario provincija dar nėra turėjusi. Tai būtų buvęs istorinis įvykis. L. Grossmanas, dabar paskirtas švietimo ministru, daugiau buvo žinomas Ontario gyventojams už F. Millerį. Konservatorių partijoje pasigirsta balsų, kad jai reikia ne naujų parlamento rinkimų, o naujo vado. Jeigu gubernatorius J. Airdas būtų linkęs į naujus rinkimus, juos greičiausiai laimėtų D. Petersono liberalai, paskutiniuose rinkimuose gavę daugiausia balsų. Pralaimėjimo susilauktų B. Rae socialistai, savo sumanymus bandantys įgyvendinti mainų sutartimis. Tik socialistų dėka čia taip ilgai laikėsi konservatoriai.

Galvosūkio susilaukė separatistinės Kvebeko partijos vadas R. Levesque, su triumfu valdžion atėjęs 1976 m. Tada jis provincinio parlamento rinkimuose sutruškino premjero R. Bourassos liberalus. Nuo 1976 m. įvyko papildomi rinkimai 26-se rinkimnėse apylinkėse. Juos visus laimėjo liberalų kandidatai. Praėjusią savaitę įvyko papildomi rinkimai keturiose apylinkėse. Laimėtojai vėl tapo liberalai. Parlamentan buvo išrinktas ir liberalų vadovybės grįžęs R. Bourassa. Paskutinius pilnus parlamentus rinkimus Kvebeko partija laimėjo 1983 m. Geriausiai atveju premjeras R. Levesque iki sekančių rinkimų turi metus laiko su vieno atstovo dauguma. Daug jo rėmėjų pasiskelbė neutraliais atstovais, kai kurie pasitraukė iš partijos. Juos suerzino premjero R. Levesque nutarimas atidėti Kvebeko atskyrimą nuo Kanados, išjungti šį klausimą iš vajeis sekančiuose parlamento rinkimuose. Separatizmo pažeistas Kvebeko partijos populiarumas nebuvo atstatytas, krito ir paties premjero R. Levesque presiztas. Paskutiniuose viešosios nuomonės tyrimo duomenys liudija, kad dabar už R. Bourassos vadovaujamą liberalų balsuotų 59,5% rinkėjų, o už R. Levesque vadovaujamą separatistų partiją — tik 32,2%. Reikalai pagerėtų, jeigu Kvebeko partija susilauktų kito vado. Tada ją remtų 42,3% rinkėjų, R. Bourassos liberalus — 50,6%.

Ateitininkų žinios

Toronto ateitininkai birželio 9, sekmadienį, užbaigė veiklos metus. 10.15 v.r. organizuotai dalyvavo šv. Mišiose Prisikėlimo šventovėje. Po Mišių buvo apagė, kurioje pranešinėjo L. Underienė. Ji, trumpai apibūdinus metų veiklą, padėkojo jaunučių globėjams — G. Čepaitytei ir R. Prapakui. Jaunės, su A. Juozapavičiaus palaida, pagrojo kelias liaudies dainas dūdelėmis. Per metus joms vadovavo A. Karkienė ir L. Underienė. Moksleiviai išleido laikraštėlį "Pirmyn, jaunime". Red. I. Čuplinskaitė pateikė trumpą pranešimą apie moksleivių veiklą ir atsisveikino su šešiais moksleiviais, kurie pereis į studentų eiles sekančiais metais. Moksleivių globėjai — Ž. Vaičiūnienė išreikštą padėką. Sugiedojus ateitininkų himną, visi vaišinosi tėvų komiteto suruoštomis vaišėmis.

Agapės metu pamiršta padėkoti tėvų komiteto nariams, kurie tyliai, bet pastoviai darbuojasi — p.p. Ažubalienei, Marcinkevičienei, Freimanui ir Slivinskui. Taip pat užmiršta padėkoti A. Karkienę, kuri ypatingai daug prisidėjo prie agapės ruošos.

Jaunučiai su globėjais birželio 8 d. smagiai iškylavo ir vaišinosi parke užbaigiant veiklos metus.

Moksleiviai ruošia savo paskutinį susirinkimą bei iškylą birželio 16 d. Informacijas teikia pirm. V. Čuplinskaitė.

Padėka dr. A. Lukienė už \$20 auką veiklai paremti. L. U.

Skautų veikla

• Gegužės 4 d. jūrų skaučių suiegoje atliko jūrų jaunių įžodį: Daina Gurklytė, Katrytė Yanne, Judita Jociūnaitė, Janė Macijauskaitė.

• P.p. Kuzmai paaukojo "Šatrijos" tuntui \$200. Skautiškas aciu už auką.

• Romuvos stovyklos vadijos posėdyje buvo svarstyta bendra stovyklos programa. Vyr. valt. S. Kuzmas supažindino su maisto patiekalais, kurie bus įvairūs ir geri. Brolijos štabą sudaro: vilkiukų vadovai — ps. K. Butūra, J. Giedraitis; skautų — ps. A. Senkus; j. skautų — v.valt. V. Keturakis ir v.valt. M. Yčas; vyčių — vyr. sl. P. Petruskas. Visi turi paruošę įdomias ir įvairias programas.

• Dr. G. Skrininkas sutiko stovyklauti ir stebėti stovyklauojus. Jo žmona sutiko įeiti į šeiminkinių štabą. Gail. sesuo bus R. Birštonaitė, maudymosi saugumu rūpinasis — P. Turūta, dvasios vadu bus kun. v.s. S. Kulbis. D. Barzdžiūtė

Sportas

Krepšinio stovykla. Buvęs iškylus "Vyčio" krepšininkas V. Juzėnas vasaros metu organizuoja krepšinio pasitobulinimo stovyklą Cawthra Park mokykloje. Norintieji pasitobulinti krepšinio žaidime tesikreipia į V. Juzėną tel. 274-1271. V. Juzėnas yra šios mokyklos krepšinio treneris.

Vitas Gerulaitis, kadaise buvęs iškylus 3-4 pasaulio teniso žaidėjas, šiuo metu retai telaimi rungtynes. Bet atrodo laimėjimas numatomas netolimoje ateityje. Kartu su Bobby Riggs Vitas žais prieš geriausią porą pasaulyje — M. Navratilovą — P. Shriver. Penkių setų laimėtojas paskirta \$30,000. Rungtynės vyks Atlantic City, N.J., rugpjūčio 23 d. Vito partneris yra 67 metų amžiaus.

Tenisininkams. Organizuojamos lauko tenisininkų tarpusavio žaidynės. Susidarius didesnei grupei, bus žaidžiama kiekvieno su kiekvienu pagal susitarimą Toronto ar Wasagoje. Norintieji šiose žaidynėse dalyvauti prašomi kreiptis į Joną Žuką. Vėliau numatoma kviesti Hamiltono žaidėjus draugiškoms rungtynėms. Toronto ir apylinkės tenisininkai kviečiami prisidėti prie šių žaidynių.

A. Žaliausko šuoliai. Jaunasis Toronto lengvaatletis kiekvienose rungtynėse vis gerina šuolio ir aukštį pasekmes. Neseniai įvykusiose mokyklų varžybose 14 m. šuolininkas įveikė 1.80 m. aukštį. Sekančios rungtynės — visos Kanados mokyklų pirmenybės. A.S.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/4% už 90 dienų term. indėl.
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
8 3/4% už 1 m. term. indėlius
9 % už 2 m. term. indėlius
9 1/2% už 3 m. term. indėlius
9 % už pensijų planą
9 % už namų planą
7 1/2% už specialią taip. s-tą
7 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:

už asmenines paskolas nuo 11 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekelčiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2%
2 metų 11 %
3 metų 11 1/2%
(fixed rate)
su kelčiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 10 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 43 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicinius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydye, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgiciniai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543

(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonsas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgicijų. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

4887 Dundas St. West
Islington, Ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

HIGH-PARK — BLOOR, puikus 3 aukštų, 14 kambarių namas; privatus įvažiavimas, dvigubas garažas. Labai gražiai prižiūrėtas, \$275,000.

ISLINGTON-DUN parduotas naujai atremontuotas namas, \$179,000.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (lietų) Wharton Way. Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Perkant ar parduodant nekilnojamojo nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus Antanas Bliūdžius

1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. Nemokamas įkainojimas. Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamilton, Toronto ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

Kanados lietuvių jaunimo sąjunga

Naujausios žinios

1985 m. gegužės mėn. išleistas antras dabartinės KLJS valdybos "žiniaraštis" — dvikalbis, įdomiai suredaguotas, papuoštas humoristinėmis piešiniais, pilnas jaunimui įdomių žinių.

Plačiai rašoma apie Baltiečių taikos ir laisvės ryžto žygį, įvykiantį Skandinavijoje š. m. liepos 22 — rugpjūčio 2 d.d. Smulkesnės informacijos apie žygį teikia: Baltic Peace and Freedom Cruise, Box 7241, S-103 89 Stockholm, Sweden.

Nebūtina reikia važiuoti į Europą, norint dalyvauti baltiečių renginiuose. Birželio 13-16 d.d., Dainavos stovyklavietėje įvyks baltiečių jaunimo kongresas. Pradžią — ketvirtadienio vakarą. Programoje numatyta baltiečių spaudos bendradarbių simpoziumas ir paskaitos, kurias skaitys Olaf Tammark, Juris Dreifelds ir Antanas Klimas. Penktadienį planuojamos demonstracijos Detroito mieste. Ten bus paleisti šimtai raudonų balionų, nešančių baltiečių sąžinės kalinių vardus ir adresus.

Žinoma, bus laiko ir pasilinksinti. Kongreso kaina iš anksto užsiregistravus — \$75, vietų registruojantis — \$90 savaitgaliui arba \$30 dienai.

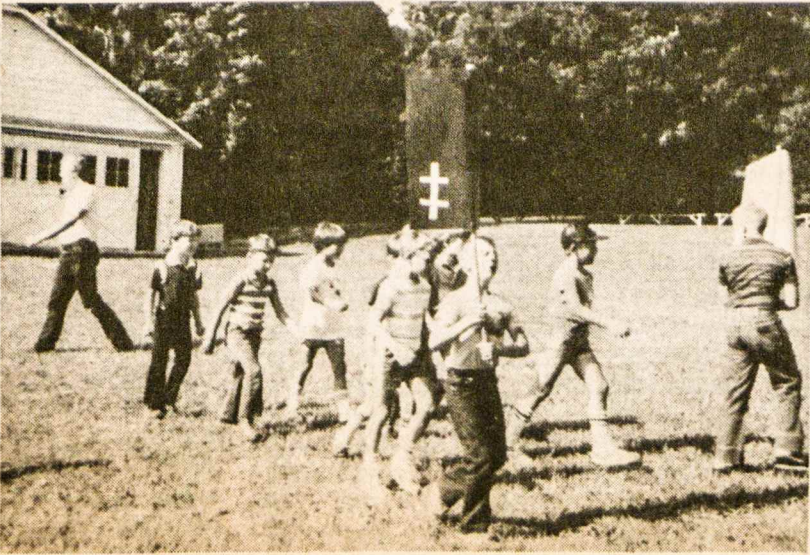
Siame žiniaraštyje vėl raginama prisidėti prie vieno iš V. PLJK-o nutarimų vykdymo, t. y. lietuvių jaunimo sąrašų sudarymo. Jaunimas, ligi šiol neužsiregistravęs, kviečiamas ant bet kokio lapelio pažymėti savo vardą, pavardę, amžių, adresą, telefono numerį. Taip pat pageidaujama, kad bū-

tų pažymėtas lietuvių kalbos mokėjimo lygis, dalyvavimas lietuviškose organizacijose dabar arba anksčiau ir megstami dalykai, pvz. menas, politika, švietimas, žmogaus teisės... Tokias anketas užpildyti kviečiamas visas lietuvių kilmės jaunimas 16-30 metų amžiaus. Tuo būdu KLJS galės tinkamai informuoti apie lietuvišką veiklą. Anketas siųsti: KLJS Anketos, 62 Burnside Dr., Toronto, Ontario, M6G 2M8.

Elmhurst, Pa.

SESELIŲ KRYŽIČIŲ VIENUOLIJAI ir šiemet rengia vasaros stovyklą vaikams Šv. Marijos vieloje. Ten yra įrengtos tinkamos patalpos, kuriomis jau naudojami stovyklautojai pernai. Stovyklavietė pavadinta "Aušros" vardu. Joje būna įdomi programa, prietaikyta dabarties vaikams. Programon 1984 m. buvo įjungti: sesuo Angelė, L. Kulbienė, A. Kulbis, R. Krokytė, L. Vismanas, R. Kiršteinis, R. Lapinas, D. Mačiulytė, E. Vismanaitė. Dalį jų paruoštos programos transliavo televizija Scrantone. Pernai liepos 14 buvo skirta maldoms už Lietuvą su atitinkama procesija. Pamokslą pasakė kun. John O'Neil, Lietuvos jį pavadino "didvyrių tauta". Tokia tauta, anot jo, negali būti visa laiką paversta.

Pirmoji stovykla šiais metais bus liepos 7-13 d.d. Joje dalyvaus tikrai Lietuvos vyčių jauniai. Reguliari stovykla bus liepos 14-27 d.d. Informacijos teikia sesuo Angelė 1-874-0351, Annunciation Convent, Frackville, Pa. Kor.

Seselės kryžietės Elmhurst, Pensilvanijoje, ir šiemet rengia vasaros stovyklą jaunimui liepos 14-27 d.d. Kreiptis į seselę Angelę (1717874-0351, Annunciation Convent, Frackville, Pa. Nuotraukos — stovyklautojai ruošiasi procesijai 1984 m., kai buvo minima šv. Kazimiero sukaktis

Skanėstai ir sumuštiniai, įvairių rūšių mėsa, sūriai, salotos, duona, bulvutės, kava, arbata, spurgos, pyragaičiai. Paruošime balliams ir iškylosms užkandžius.

Įvairių rūšių ledai — riešutiniai, tropiški, šokoladiniai ir kiti. Saldainiai, pagruzdinti kukurūzai (popcorn).

Vaikams ir suaugusiems!

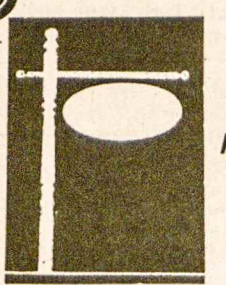
Atvykite arba skambinkite telefonu 1-705-429-5240. 1379 Mosley St. (prie 32-os gatvės) Wasaga Beach, Ontario Vasaros metu atidaryta 7 v.r. - 11 v.v. Savininkai L.R.S. Kaknevičiai

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas
lietuvių kalba
Nemokamas namų
vertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor
1614 Bloor Street West
(priešais Toronto Lietuvių namus)

Telefonas 535-2331, namų 532-5893

DRAUDA

MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

"ALL THE
CHOICE IN THE
WORLD"

Lietuvių vaikų darželio auklėtiniai Toronte dainuoja vaikų koncerte

Nuotr. R. Pranaičiū

Britanija gina...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

muo, gavęs pašalpą, net ir neprašytą, gali būti apkaltintas ir atitinkamai nubaustas iki 10 metų kalėjimo bei 5 metų vidaus tremties.

1984 m. liepos mėnesį įvestas įstatymas draudžia sovietiniams piliečiams teikti užsieniečiams patalpas, transportaciją ir bet kokią patarnavimą.

A. Williams nuomone, sovietai ešą gali priekaištauti Britanijai dėl "savanoriškų" sąžinės kalinių Š. Airijoje. Tuos atvejus betgi tyrė tarptautinis Raud. kryžius ir Europos žmogaus teisių komisija. Jie rado, kad minėtieji asmenys Š. Airijoje nėra nei politiniai, nei sąžinės kaliniai. Britanijos santvarka esanti atvira viešajai nuomonei bei tikrinimui. To nesą sovietų lageriuose Sibire.

Winnipeg, Manitoba

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju už man suruoštą nepaprastai puikų mergvakarį lietuvių Šv. Kazimiero parapijos salėje. Šis mergvakaris buvo man nepaprastai mielas dėl gausaus viešnių dalyvavimo. Matydama tiek daug lietuviškų veidų, pasigedau savo brangių senelių — a.a. Viktorijos Šmaizienės ir Marijos Daubaraitės.

Dėkoju visom ponionim ir panelem už puikias ir naudingas dovanas, kurios visada primins man mūsų drauge praleistą popietę ir palengvins mano vedybinio gyvenimo pradžią. Dėkoju ir tom ponionim bei panelem, kurios negalėjo dalyvauti, bet prisidėjo prie mano kraičio praturtinimo.

Speciali padėka mano mielai tetai Viktorijai Daubaraitei — šios šventės pagrindinei organizatorei už tiek daug darbo paruošimo ir mergvakario metu, tetos talkininkoms — Irenai Frego, Virginijai Oziuk, Teklei Timmermanienei ir visoms labai skanių ir gražių tortų bei pyragaičių kepejomis. Ačiū ir už pasigeretinėti gražiai išpuostą salę bei gausias gėles. Ačiū mamai už visą jos meilę ir manęs paruošimą gyvenimui.

Su meile ir dėkingumu —

Lisa-Kristina Daubaraitė

• Jei turi širdies žaizdą, lieski ją kuo mažiausiai — kaip sužeistą akį. Nuo širdies skausmo tėra du vaistai — viltis ir kantrybė (Pytagoras)

Kanados lietuvių aukos lituanistikos katedrai

PLB fonde gautos iki 1985 metų gegužės 15 d.

\$5,000: Kanados lietuvių fondas, Toronto, Ont.

\$2,000: Jurgis Strazdas, Mississauga, Ont.; Daria Sragytė-Viskantiene, Victoria, B.C. — motinos Cecilijos Vaitkevičiūtės ir tėvo Marceliaus Sragių, ir dėdės kun. Felikso Sragio atminimui.

\$1,000: J. V. Danyš, Ottawa, Ont.; Ilona Gražytė-Maziliauskienė, Cote St. Luc, P.Q.; N.N., Mississauga, Ont.; Priskelimo parapijos kredito kooperatyvas, Toronto, Ont.; Priskelimo parapijos taryba, Toronto, Ont.; Danutė ir Vladas Šaltmirai, Toronto, Ont.; dr. J. ir M. Uleckai, Toronto, Ont.; a.a. Stasio Vydmančio palikimas per M. Vasiliauskienę, Toronto, Ont.

\$700: Vitalius Matulaitis, Weston, Ont.

\$500: Kanados lietuvių Bendruomenės krašto valdyba, J. Kristolaitis, išdininkas.

\$400: Joseph Starke, Toronto, Ont.

\$300: Petras Lelis, Toronto, Ont.; Albinas Paskevičius, Ottawa, Ont.

\$250: Lietuvių tautodailės institutas, V. Matulaitis, išdininkas.

\$200: J. Arstikaitis, Brampton, Ont.; Toronto lietuvių pranciškonai.

\$150: L. Balsys, Toronto, Ont.

\$100: K. Cepaitis, Etobicoke, Ont.; E. Čuplinskis, Toronto, Ont.; Motiejus Lazdūtis, Hamilton, Ont.; Vladas Mickus, Wawa, Ont.; Kazys Mileris, Hamilton, Ont.; D. Ralys, Co. Missisquoi, P. Q.; Aldona Rogowsky, Burnaby, B.C.

\$60: J. Vaičiūnas, Toronto, Ont.

\$50: O. Juodišienė, Toronto, Ont.; Onutė ir Kestutis Kudirkos, Brampton, Ont. — a.a. Juozo Kizevičiaus atminimui; Jonas Nastajus, Edmonton, Alberta; Romanas Vabolis, Charlesburg, P.Q.; Petras Vaitkūnas, St. Paul, Alberta.

\$40: Algis Jušys, Hamilton, Ont.

\$10: Marija Gudaitienė, Toronto, Ont.; Irena Šatrienė, Orillia, Ont.; Tutis ir Rita Vilijai, London, Ont.

Iš viso iš 37 aukotojų Kanadoje gauta \$21,080. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame ir kviečiame kitus Kanados lietuvius įsijungti į 1985 metų lituanistikos katedros lėšų telkimo vaju. Lituanistikos katedra Ilinojaus universitete Čikagoje jau veikia nuo 1984 metų rudens ir jai vadovauja buvęs kanadietis prof. dr. Bronius Vaškevičius. Lituanistikos katedros teisiniais, organizaciniais, lėšų telkimo ir kitais jos reikalais rūpinasi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fondas (Lithuanian World Community Foundation).

menės Fondas (Lithuanian World Community Foundation).

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos prašymu Kanadoje sudarytas Lituanistikos katedros lėšoms telkti komitetas, kurio pirmininku yra dr. Antanas Pacevičius, sekretoriumi J. Andriulis, išdininku dr. S. Čepas, nariais — dr. M. Arstikaitė-Uleckienė, P. Augaitis, J. Bersėnas, V. Dauginis, J. Kristolaitis ir adv. Algis Pacevičius.

Kanadoje aukas siųsti: Lituanistikos katedros lėšoms telkti komitetas, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8.

Už \$20.00 ir didesnes aukas bus išduoti kvitai atleidimui nuo pajamų mokesčių.

VYTAUTAS KAMANTAS,
PLB Fondo pirmininkas
NIJOLĖ BALZARIENĖ,
PLB Fondo reikalų vedėja

Šypsenos

Vilniuje

Užsienietis turistai klausia vietinį gyventoją:
— Norėčiau paskambinti KGB. Koks jų telefono numeris?
— Galite skambinti bet kuriuo numeriu. Jie visų klausia.

Akiniai

Studentas: Kodėl jūs turite tris poras akinių?
Profesorius: Vieną porą varčiau žiūrėti iš arti, antrą — žiūrėti į tolį.
Studentas: O trečią?
Profesorius: Trečią porą užsidedu, kai reikia surasti kitus akinius.

Reportažas

Amerikos moterų žurnale buvo išspausdintas reportažas iš Italijos, kuriame, be kita ko, rašoma: "Amerikiečiai taip užsiėmė darbu, kad neturi laiko domėtis moterimis. Visai priešingai yra Apeninų pusiasalyje — italai taip užsiėmė moterimis, kad neturi laiko dirbti".

Tegyvuoją skirtingumas

"Moterys, jeigu lygios su vyrais protu, tai anaipol nėra lygios fiziškai, emociškai ir psichologiškai. Kodėl? Jeigu Dievas būtų norėjęs sutverti vyrus ir moteris lygiai, jis būtų sutvėręs visus vienus ir būtų taip patvarkęs, kad kūdikiai gimtų ne iš motinų, bet augtų ant medžių, kaip... bananai.

Taigi "Vive la difference" (tegyvuoją skirtingumas). (Patricia Young, "Our Sunday Visitor")

Parinko Pr. Alš.

Edmonton, Alta.

CASINO LOŠIMAMS gautas leidimas Lietuvių namų vardu iš provincinės valdžios. Tiksliai data š. m. rugpjūčio 5-6 d.d. Vieta: 10166 — 112 St. ABS Casino, Edmonton. Rengėjai dėkingi visiems, kurie sutiko talkinti šiam reikšmingam lėšų telkimo projektui. Laukiamos pajamos bus panaudotos Lietuvių namų ir Bendruomenės reikalams. Visi prašomi dalyvauti.

ADOMAS IR FILOMENA KANTATAI, ilgamečiai Edmonto gyventojai, pavasario pradžioje grįžo iš savo žiemos rezidencijos White Rock, B.C., ir vėl gražiai talkina mūsų lietuvių kolonijai.

KULTŪRINIAME SEMINARE, įvykusiame Toronte š. m. gegužės 24-26 d.d., Edmontono lietuviams atstovavo apylinkės v-bos narė Ona Druteikienė.

"EDMONTON FREEDOM COUNCIL", jungiantis septynias etnines grupes, įskaitant lietuvius, kurių gimtieji kraštai Rytų ar Vidurio Europoj yra sovietinėje priespaudoje, š. m. gegužės 29 d. lenkų salėje turėjo svečių paskaitininką švedą Bertil Haggman. Tai 45 metų vyras, baigęs teises mokslus Švedijoje, daugelio knygų autorius ir ekspertas sovietų politikos ir veiklos prieš Vakarų pasaulį. Svečio pagrindinė tema buvo "A forward strategy of liberation for Eastern Europe — the role of subjugated nations". Po turiningos paskaitos buvo pateikta klausimų. Dalyvavo apie 250 asmenų.

Sekantį dieną, gegužės 30, 7.30 v.v., prie miesto rotušės įvyko "Freedom Rally", suorganizuotas to paties EFC. Čia pagrindiniu kalbėtoju buvo Thor Broda — organizacijos pirmininkas. Jis pasmerkė sovietų žmogaus teisių varžymą bei vykdomą tautžudystę sovietų užimtuose kraštuose. Buvo padėtas bendras vainikas prie paminklo komunizmo aukoms pagerbti. Nors tą vakarą mieste vyko baigminės ledo ritulio rungtynės, dalyvavo apie 300 asmenų. Visus šiuos įvykius paminėjo vietinė spauda ir televizija. Dobilas

St. Petersburg, Fla.

MOTINOS DIENA atšvęsta gegužės 12 d., pamaldomis Šv. Vardo šventovėje ir menine programa Lietuvių klubo salėje. Pamokslą pasakė kun. V. Zakaras, OFM. Salėje motinos tema kalbėjo Marija Tubelytė-Kuhlman. Meninę dalį atliko A. Ulbinas, padėklamuodamas Lipčūtės eilėraštį "Anų laikų motina", ir klubo choras, vadovaujamas muz. P. Armono.

LIEUVIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS įvyko gegužės 4 d. Dalyvavo 100 narių iš 457. Išklause valdybos pareigūnų pranešimus, iš kurių buvo matyti, kad klubas gerai tvarkomas. Jam primininkauja K. Jurgėla.

ROMO KALANTOS tragiškos mirties metinių minėjimą surengė vietinė šaulių kuopa gegužės 12 d. Po pamaldų Šv. Vardo šventovėje Lietuvių klube įvyko iškilmė, kurią pradėjo kuopos pirm. A. Gudonis. Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, uždegta simbolinė laisvės ugnis. R. Kalanta pagerbtas kun. J. Gastūno sukalbėta invokacija, tylos minute ir geduliniu Šopeno maršu. Paskaitą skaitė V. Grudys. Meninę dalį atliko O. Armonienė, A. Kusinskis, F. Gerdvilienė. Dalyvavo apie 100 tautiečių.

KREDITO UNIJA "KASA" įsikūrė naujose patalpose (400 70th Ave., St. Petersburg Beach). Skyriaus vedėjas — Aras Mielis, tarnautojos — R. Lukaitė, A. Čėsnaitė, L. Jurgėlienė, E. Freimanienė. Naujų patalpų atidarymas įvyko gegužės 6 d. Ta proga buvo surengtos vaisės gausiem lankytojams. Šiuo metu "Kasos" indėliai yra peržengę 38 mil. dol. St. Petersburgo skyriaus indėliai — per 5 mil. dol. "Kasa" turi tris pagrindinius skyrius — Niujorke, Čikagoje, St. Petersburg. Per 5 metus "Kasa" yra paskyrusi \$42,000 kultūriniais lietuvių reikalams.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS tarybos rinkimuose dalyvavo 194 asmenys. Balsų gavo: K. Urbšaitis 173, A. Karnienė 155, M. Kasauskas 152, kun. V. Dabušis 145. L. Z.

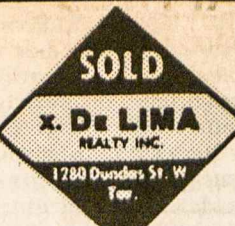
Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gntaro
išdirbinių pasirinkimas.

Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Istaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
Istaigos (416)762-7393
namų 248-9458

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:
Istaigos (416)231-4138
namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Greitas ir tikslus patarnavimas!
533-1121 (416)822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais kreiptis:
V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Anapilio žinios

— Š. m. birželio 2 d. Romoje įšventinto kunigo Edmundo Putrimo primicijos — birželio 16, sekmadienį, 4 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Dalyvaus visa eilė kunigų iš Kanados ir JAV. Pamokslą sakys kun. K. Pugevičius, Religinės lietuvių katalikų šalpos ir lietuvių informacijos centro vedėjas iš Niujorko. Po Mišių — naujojo kunigo teikiamas palaiminimas ir vašės Anapilio salėje su atitinkama programa. Pakvietimai į vašes gaunami pas R. Celejenską tel. 231-8832 vakarais.

— Pakrikštyti: Arūno ir Vidos (Rociūnaitės) Duliūnų dukrelė Aleksa-Marija; Vido ir Violetos (Pilipavičiūtės) Prasauskų sūnus Andrius-Vidas; Antonio ir Joanos (Daržinskaitės) Macoretta sūnus Kristupas-Andrius.

— Aukotojai: kapinėms \$100 — V. Daugėlavienė, \$80 — A. Poškus, \$50 — J. Jocas; \$25 — J. Duliūnienė; parapijai \$1000 — kun. P. Kairiūnas, J. Kairiūnaitė; \$150 — V. Dumbliauskas; \$20 — A. Poškus.

— Klebonas kun. J. Staškus ir kun. K. Kaknevičius birželio 10-14 d. dalyvauja lietuvių kunigų rekolekcijsose Putname, JAV.

— Gerojo Ganytojo misijos komitetui Wasagoje baigus trejų metų kadenciją, birželio 9 d. išrinktas naujas komitetas, kurin jėgo: Stepas Ignatavičius, Petras Bridiekas, Jonas Jotautas, Izidorius Gataveckas, Anastazija Bridickienė, Marija Žymantienė, Elzbieta Valantienė.

— Mišios birželio 16, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Florentiną Prechtiene, 11 v.r. — už a.a. Antaną Čirūną, Mintautą Mikšį; Wasagoje 10 v.r. — už a.a. Mariją Ignatavičienę, 11 v.r. — už a.a. Juozą, Agotą ir Barbora.

Kun. KAZIMIERAS PUGEVIČIUS, Religinės lietuvių katalikų šalpos ir lietuvių informacijos centro vedėjas Niujorke, š. m. birželio 16, sekmadienį, 4 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje Mississaugaose dalyvaus kun. Edmundo Putrimo primicijos ir pasakys pamokslą

Išganytojo parapijos žinios

— Birželio 16 d., 9.45 v.r., pamaldas laikys parapijos tarybos nariai. Birželio 23 ir 30 d.d., 9.45 v.r. pamaldas laikys kun. P. Dilys.

— Birželio 19-21 d.d. įvyks 24-tas Rytų Kanados sinodas ir Amerikos liuteronų suvažiavimas Waterloo, Ont. Mūsų parapijai atstovaus kun. P. Dilys ir J. Dambaras.

— Birželio 21-23 d.d. Waterloo, Ont., įvyks pirmas naujos Bendrijos Kanadoje "Constitution Convention" Eastern Canada Synod (Evangelical Lutheran Church in Canada). Mūsų parapijai atstovaus Vanda Norvaišienė, Š. m. gegužės mėn. suvažiavime Winnipege susijungę Lutheran Church of America, Canada section, su Evangelical Lutheran Church of Canada į vieną Bendriją — Evangelical Lutheran Church in Canada.

— Birželio 22 d., 4.30 v.p.p., bus palaiminti vedybiniam gyvenimui Paulius Stauskas ir Rūta Meikiejoh.

Lietuvių namų žinios

— LN moterų būrelio iniciatyva, ryšium su Tėvo diena, sekmadienį, popietės metu, bus pagerbti tėvai. Šis paprotys lietuvių namuose jau pasidarė tradicinis, tad tikimasi sulaukti daug svečių.

— LN dar galima gauti KLB Toronto apylinkės iniciatyva platnamų Karavano pasų. Iki Karavano pradžios jie parduodami po \$8, o nuo birželio 20 d. jie kainuos \$10.

— LN popietėje lankėsi svečiai: T. ir E. Uogintai iš Edmontono, A. Šileikienė iš Filadelfijos, V. D. Pakalniškis iš Vankuverio, O. Baliūnienė iš Punksko, A. Barauskienė iš Čikagos.

— Šiuo metu ligoninėse ir namuose buvo aplankyti: M. Antanaitis, J. Bersėnas, P. Bakšys, O. Dūdienė, S. Genčiuvienė, J. Jankaitis, E. Jankutė, J. Kalinskis, J. Miniotienė, K. Pakalniškis, J. Vyšniauskas, J. Vaitkus ir A. Gantautis. Lankė: J. Dambaras, I. Antanaitis, A. Gačionis, B. Trukana-vičius, A. Borkertas, A. Vaičiūnas. Žinantieji apie kitus ligonius ar lankytinus asmenis prašomi pranešti V. Kulnui tel. 769-1266.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Dievo Kūno šventėje birželio 9 d. jaunieji ateitininkai su vėliavomis dalyvavo 10.15 v. Mišiose, tuo užbaigdami savo metinę veiklą.

— Susituokė: Ramona Gudavičiūtė su George Gulyas.

— Birželio 5 d. palaidota a.a. Bronė Čepukienė, 63 m. amžiaus.

— Sibiriniai trėmimai mūsų šventovėje bus prisiminti birželio 16, sekmadienį, per 11.30 v. Mišias. Po Mišių bus nešamos gėlės prie paminklinės lentos šventovės prieangyje.

— Kun. Edmundo Putrimo primicijos bus birželio 16 d., 4 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Mūsų parapija pagerbs primicijantą birželio 23 d. Jaunasis kunigas laikys 10.15 v. Mišias. Po Mišių salėje bus galima su kunigu susitikti ir jį asmeniškai pasveikinti.

— Yra pageidavimų atgaivinti uždaras rekolekcijs moterims. Prisikėlimo parapijos kat. moterų skyriui reikia žinoti apytikrų skaičių moterų, kurios norėtų rekolekcijsose dalyvauti. Rekolekcijs laikas — lapkričio mėn. pabaigoje. Skambinti — J. Marci-niėnė 759-8118, arba L. Senkevičienė 233-7321.

— Parapijai aukojo: L. G. Matukai \$300, P. Kudreikis \$100, V. I. Biskiai \$50, V. A. Šipeliai \$50; "Share Life"; P. Skrupskas \$50; "Aušros" sporto klubui: J. Tamulionis \$50, A. Grigonis \$30, J. Laurinavičius \$25, H. Chvedukas \$25, L. Bazilias \$10.

— Mišios birželio 16, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Adolfiną ir Kazimierą Alkeikas, 9.30 v.r. — prašant sveikatos, 10.15 v.r. — už a.a. Stasį Bekerį, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už a.a. Praną Kušlikį.

PADĖKA

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus organizuota išvyka į Montrealį gegužės 18-19 d.d. praėjo labai gerai. Kartu su Montrealio skyriaus narėmis bei jų šeimomis meldėmės už kenčiančią Lietuvą ir praleidome laisvą laiką, pasidalindamos mintimis bei rūpesčiais liečiančiais dr-jos reikalus. Jūsų, mielos sesės, parodytas nuoširdumas paliko mums neišdildomą prisiminimą. Jūs ne tik mus sutikote, bet ir visur su mumis kartu buvote, vaišinate mus ir išlydėjote. Skyrėmės su ašaromis, nes buvome sužavėtos jūsų pasiaukojimu ir parodyta mums artimo meile. Taigi nuoširdi mūsų padėka jums visoms, o ypač jūsų mielai pirmininkei D. Staškevičienėi, turėjusiai tiek daug darbo bei vargo. Be to, dėkojame mūsų skyriaus dvasios vadui kun. klebonui J. Staškui už pamaldas Šv. Juozapo oratorijoje ir už dalyvavimą kartu su mumis šioje maldos už Lietuvą išvykoje. Tikėkime, kad Dievas išklauš mūsų maldų už vargstančius brolius ir seses tėvynėje.

Liekiame jums dėkingos —

KLK moterų dr-jos Lietuvos kankinių parapijos skyrius

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius, remiantis lietuvišką spaudą nuo pat savo veiklos pradžios, paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$150, kad ir nepasiturintys tautiečiai galėtų juos skaityti. Skyriui sėkmingai pirmininkauja G. Trinkienė.

Joana Budnikienė iš Hamiltono, prisimindama a.a. savo mirusį vyrą Julij 1977 m. spalio 31 d., paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

A. a. Stasės Vegienės atminimui vietoje gėlių laidotuvių P. Vitenė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$10, K. Mikšys — \$20.

A. Šmitienė, gyvenanti Del-ta, B. C. vietovėje, savo vyro a.a. Juozo atminimui paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$200, tuo pabrėždama velionies skirtą reikšmę lietuvišką spaudai. Savo laisnę ji nusiskundžia, kad "TŽ" gauna labai nereguliariai ir pavėluotai. Jai priklauso nuoširdi leidėjų padėka.

Toronto miesto savivaldybės tarybos narys Chris Korwin-Kuczynski, protestuodamas prieš kainų pakėlimą už lėto pašto patarnavimus, surengė demonstraciją birželio 8 d., 12 v., prie pašto rūmų (Front St.). Jis kreipėsi į visus Kanados parlamento narius, kviesdamas pasipriešinti naujam pašto kainų pakėlimui. Toronto miesto taryba jau priėmė nutarimą prieš tokį kainų pakėlimą.

Sibirinių trėmimų

MINĖJIMAS-

ekumeninės pamaldos

birželio 13, ketvirtadienį, 7.30 v.v.,

anglikonų Šv. Pauliaus šventovėje (227 Bloor St. E., Toronto, Ont.).

Visus lietuvius dalyvauti kviečia

Kanados baltiečių federacija

Sibirinių trėmimų minėjimas — birželio 13, ketvirtadienį, anglikonų Šv. Pauliaus šventovėje (227 Bloor St. E., Toronto, Ont.). Dalyvauja estai, latviai ir lietuviai. Visi kviečiami dalyvauti šiose ekumeninėse pamaldose.

KLK kultūros draugijos "Žiburiai" metinis susirinkimas — birželio 20, ketvirtadienį, 7.30 v.v., "Tėviškės žiburį" patalpose Anapilyje. Visi nariai prašomi dalyvauti. Valdyba

Mokyt. Petras Balčiūnas, išdirbęs kanadiečių mokyklose 29 metus, išėjo į pensiją. Birželio 2, sekmadienį, jam su žmona buvo skirtos Mišios St. Nicholas of Bari šventovėje. Pradžioje sveikinimo žodį tarė vysk. A. Ambrosic. Mišias koncelebravo 8 kunigai, giedojimo mokyklos choras, vadovaujamas Rose Zereski ir Mary Muncy. Po Mišių Richard W. Scott mokykloje, kurioje mokyt. P. Balčiūnas buvo vedėju 16 metų, buvo suruoštas priėmimas — vašės nuo 3 iki 5 v.p.p. Gegužės 31 d. "Montecassino" patalpose p. p. Balčiūnams buvo suruoštos išleistuvės, kuriose dalyvavo per 200 asmenų — buvusių bendradarbių, mokinių ir kit. P. Balčiūnų su žmona šion iškilmen atvežė specialiai užsakytas iškilmingas automobilis. Ten jį daug kas sveikino ir apdovanojo. Taip pat buvo gautas sveikinimas iš Kanados min. pirm. P. E. Trudeau, iš atskirųjų mokyklų švietimo valdybos ir kt. Iškilmėje dalyvavo ir keletas lietuvių.

Slovėnų kultūros tyrimo centras Toronte išleisdino knygą "Slovenia — Land of Cooperators", kurios autorius yra sociologijos prof. Rudolf Čufjes, dirbantis St. Francis Xavier universitete Antigonish, N. S. Knygoje aprašomas slovėnų kredito kooperatyvo įsteigimas Toronte, kooperatininkų sąjūdis Slovėnijoje, filosofiniai jo pagrindai, socialinė jo reikšmė, iškeliamas tautinis ir religinis sąjūdžio pradass slovėnuose ir Kvebeko katalikuose. Šios knygos sutiktuvs buvo surengtos š. m. birželio 2 d. Toronte slovėnų parapijos salėje. Dalyvavo kelio lia etninės spaudos atstovų. "Tėviškės žiburiams" atstovavo V. Matulaitis. Pažymėtina, kad Kanados etninės spaudos federacijai ir Ontario etninės spaudos sąjungai šiuo metu pirmininkauja slovėnų laikraščio "Slovenska Drzava" red. V. Mauko, daug prisidėjęs prie knygos išleidimo.

Estų profesorius Karl Aun parašė, ir leidykla McClelland a. Stewart atspausdino knygą apie Kanados estus anglų kalba "The Political Refugees — a History of Estonians in Canada". Joje rašoma, kad Kanadoje yra apie 20.000 estų, kurių dauguma yra politiniai išeiviai, atvykę iš Švedijos ir Vokietijos pokario metais. Pergynę eilę įvairių krizių, Kanados estai davė Kanadai reikšmingą įnašą ypač architektūroje, muzikoje ir atletikoje. Knygos autorius yra gimęs Estijoje 1914 m., atvykęs Kanadon 1959 m., tapęs Kanados piliečiu 1964 m. Yra studijavęs ir gavęs akademinius laipsnius — teologijos, teisės, politikos. Knygos kaina — \$12.95. Telefonas informacijai (416) 751-4520.

• Namai be lietuviškos spaudos — pilis be tautinės šviesos

Gerbiame Juozui Jagėlai

Lietuviškosios scenos meno veteranui, 9 Underwood Ave., Toronto, Ont. M6S 2J6 Canada

Garbingasai Jubiliate,

garbė sveikinti tokios 90 metų sukakties sulaukusį lietuviškosios scenos Veteraną, kuris savo didžią gyvenimo dalį pašventė lietuviškai scenai.

Sunku būtų suskaičiuoti kiek tūkstančių žiūrovų gėrėjosi ir džiaugėsi, matydami tuos vaidinimus, kuriuos paruošė Jubilatas, sunku būtų suminėti vietas, kuriose tie vaidinimai vyko, sunku būtų atminti ir jų veiklų pavadinimus.

Jų buvo tikrai daug — tiek Lietuvoje, tiek už jos ribų ar tai Vokietijos stovyklose, ar Amerikos žemyne.

Scenos meilė ir pasišventimas scenai buvo Jubilatai atpildas už jo darbus.

Šiandien kartu su Juo ir artimaisiais džiaugiuos sulaukus tokio brandaus amžiaus ir linkiu dar daug sveikatingų metų.

Su geriausiais linkėjimais —

Vitalis P. Žukauskas, MA, Vieno žmogaus teatras

PADĖKA

Gerbiame Broniui Bačiūnai, Simcoe, Ontario, reikiame nuoširdžiausią padėką už 45.000 dolerių auką Tautos fondui.

Bronius Bačiūnas yra gimęs 1909 m. Vilkaviškio aps., Alvite-Kiršiuose. Tamavo Lietuvos kariuomenėje 5-jame pulke 1927-1934 m. ir tėrėjo leitenanto laipsnį. Išėjęs atsargon, tarnavo Klaipėdos krašte ir Degučiuose, Tauragės aps., pasienio rajono viršininku.

1947 m. iš Vokietijos emigravo į Angliją, o 1950 m. į Kanadą žemės ūkio darbams. B. Bačiūno žmona, sunkiai sirgdama, 6 metus išgulėjo ligoninėje ir 1980 m. mirė.

Didžiai gerbiame Broniui Bačiūnai nuoširdžiai dėkojame už tą didžiąją 45.000 dolerių auką Tautos fondui — Lietuvos laisvės reikalams. Tai pati didžiausia asmeninė auka, gauta iš lietuvių išeivių tėvynės laisvei ginti.

Savo auka jūs įamžinate save Lietuvos laisvės ižde. Jūs esate ir būsite tas amžių karys, kovojantis už Tėvynės Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Garbė ir padėka tebūnie Tau, taurus lietuvių tautos sūnau, kuris, netekęs tėvynės, gyvendamas svetimame krašte, nepamiršai jos!

Tautos fondo atstovybė Kanadoje

A. Firavičius, pirmininkas

A+ A

žmonai STASEI

mirus,

liūdinčiam vyrui IGNUI VEGIUI ir artimiesiems reiškia-me giliausią užuojautą —

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas

A+ A

JUOZUI VAIČAIČIUI

po sunkios ligos
iškeliavus amžinybėn,

reiškiu gilią užuojautą žmonai MARIJAI, sūnui ir visai giminei —

A. Žulys

MONTREAL

AV vargoninko muz. Aleksandro Stankevičiaus ir Gailos Naruševičiūtės jungtuvs buvo plaimintos birželio 1 d. Šv. Kazimiero šventovėje. Mišias laikė klebonas kun. St. Šileika, asistuojamas kun. St. Kulbio ir kun. Iz. Sadausko. Giedoją AV parapijos choras, vadovaujamas muz. M. Roch. Šalia choro, po vieną giesmę giedoją vyrų oktetas ir sol. Ant. Keblys. Gerai rezonuojančioje šventovėje visos giesmės skambėjo puikiai. Be to, choras pirmą kartą sugiedoją "Ave Maria", paties Aleksandro sukomponuota.

Vestuvinės vašės įvyko "Buffet Princesse" restorane. Jaunosios dėdė Vincas Piečaitis, šių vašių "maršalka", supažindino svečius su jaunaisiais bei jų palydovais: R. Lapiniene-Naruševičiute, S. Stankevičiute, R. Lapinaite, D. Piečaityte, E. Ghedin, D. Geaudoin, P. Theriault, D. Mališka ir mažų jų pora L. Lapinaite su P. M. Geaudoin. Be to, pakvietė pasirodyti

svečius, atvykusius iš JAV ir kitų Kanados provincijų. Sveikinimai vyko daugiausia lietuvių kalba, nors buvo ir prancūzų bei anglų kalbėtojų, nes, jaunojo motina yra prancūzų kilmės. Svečių tarpe buvo ir lietuviškai nesuprantančių. Vaisių metu pasirodė ir sročia Silvija Piečaitienė su tradiciniu pyragu. Apie 300 svečių vašinosi ir šoko iki ankstyvo ryto. Jaunieji povestuvinei kelionei pasirinko vieną iš Karibų salų.

Kun. J. Borevičius, buvęs AV klebonas, besilankydamas Lietuvoje, susirgo ir paguldytas Vilniaus ligoninėje.

Montrealio šauliai birželio 2 d. aplankė mirusių šaulių kapus, pasimeldė už mirusius karius ir dalyvavo naujai pastatytų paminklų pašventinime.

LK Mindaugo šaulių kuopa birželio 23 d., 12 v., AV salėje rengia Jonines. Programoje dalyvaus Toronto trijulė "Sutartinė". B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Certifikatus: min. \$1,000.00		Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki \$10,000
1 metų 9 %		
Terminuotus indėlius:		
1 metų 8.75%		
180 - 364 d. 8.50%		
120 - 179 d. 8.25%		
60 - 119 d. 8 %		
30 - 59 d. 7.75%		
Taupomosios sąskaitos:		
specialios 6.25%		
su draudimu 6 %		
kasdieninis % 5.75%		
Čekių sąsk. 5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		
1475 De Seve	3907A Rosemont	
Pirm. antr. treč. 9.00 - 3.00		
Ketvirtadieniais 12.00 - 8.00		4.00 - 8.00
Penktadieniais 10.00 - 6.00		2.00 - 6.00

IŠNUOMOJAMA du kambariai ir virtuvė arti gero susisiekimo bei apsipirkimo Bloor-Dovercourt rajone. Yra ir garažas. Skambinti tel. 536-0712 Toronte.

PARDUODAMAS vieno miegamojo butas (La Rose Ave.) arti apsipirkimo ir susisiekimo. Tel. 248-9008 Toronte.

KETINU PIRKTI nebrangų vasarnamį Wasagoje. Skambinti tel. 766-9876 mamai Sofijai Toronte.

JANE - ST. CLAIR rajone išnuomuoju kambarį ir virtuvę. Skambinti tel. 763-6481 Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronte.

MYKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

JONAS KRIPAS suplanuoja, parūpina leidimus, įveda langus lubose ar stoguose, stato namų priestatus, garažus, prie namo grįstas aikštes (patio) ir atlieka kitokius statybos darbus. Skambinti tel. (416) 537-8140 Toronte.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

RVS VIDEO SISTEMA. Filmuoju su "Video" aparatais vestuves, gimtadienius, sukaktis, pirmosios Komunijos iškilmes, krikštynas ir t.t. Skambinti RAIMONDUI VALADKAI 279-4235 Toronte.

VIENAAUKŠTYJE (bungalow) Bathurst rezidenciniame rajone ramiai vyresnio amžiaus material išNUOMOJAMAS KAMBARYS su galimybe naudotis virtuve ir kitais patogumais. Del sąlygų skambinti po 5 v.p.p. telefonu 789-2364 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINI-KA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

DĖMESIO! Jeigu norite parduoti ar gauti mortgicijų su 12% nuo \$10,000.00 iki \$100,000.00 ant privataus namo, skambinkite tel. 763-6498 Toronte.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENISKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuvs, parengimai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.